Степан ГРИГОРЧУК

ЖНИВО

(поезії)

"Писаний Камінь"
Косів
2016

УДК 821.161.2 (477.86)
ББК 84 (4УКР) 6
Г 85

Дорогій родині гаряче присвячую

Книга ся – замість тіла мого,
Слово се – замість душі моєї.
Се більше ніж література,
Се сповідь щирої душі.
Читай і не суди – бо сповіді душі не судять.
«Вічник». Мирослав ДОЧИНЕЦЬ

Переднє слово **Микола ВАСИЛЬЧУК**, *кандидат філологічних наук, член Національної спілки письменників України*

Григорчук С.П.
Г 85 **Жниво:** поезії/Григорчук – Косів: Писаний Камінь, 2016 – 332 с.

ISBN 978-617-7436-07-1

Прикарпатський поет Степан Григорчук йде до читача із новою збіркою поезій «Жниво» – про життя, як Божий дар, про те, що робить людину безсмертною. А ще в цій книжці нуртує розкіш мови.

Невтомне і невтоленне зілля Слова і зілля здоров'я. ділиться переживаннями за долю України, людини і природи, кличе творити добро, шанувати хліборобську працю, дорожити часом, моральними і духовними цінностями. Поет одухотворений світлом любові, образів Всевишнього, України, матері, дружини, людини творця добра, борця за свободу рідного краю.

Поетичне слово лікаря і поета спонукає до сердець його шанувальників і читачів. Ця книга-сповідь щирої побожної душі, чутливого і співчутливого, ніжного і тривожного серця.

ББК 84 (4УКР) 6

© С.П. Григорчук, 2016
© Видавництво «Писаний Камінь», 2016

ISBN 978-617-7436-07-1

ПОЕТИЧНІ ГОРИЗОНТИ СТЕПАНА ГРИГОРЧУКА

Поезія Степана Григорчука закорінена в естетиці шістдесятництва. Це яскраво видно з його творів. Та й автор зізнається, що зачитувався Дмитром Павличком, Іваном Драчем, Миколою Вінграновським, Василем Симоненком, Ліною Костенко... Розпочавши свою поетичну ходу сімнадцятилітнім юнаком, Степан Григорчук поезії не зрадив донині, коли вже, як він пише, «На моїм осонні / Бігає морозу білий кінь».

Його поетичне сходження припало на роки, коли молодим голосам непросто було пробитися в літературу. І автор не зумів тоді подолати цілої низки перепон – і зовнішніх, і внутрішніх. Потім прийшли роки з іншими клопотами, тому з першою збіркою поезій «Джур-криниця» Степан Григорчук прийшов до читача аж 2013 року. Чи погано це? Чи добре? Добре, бо митець не шкодує за тим, що через юначий поспіх пустив до читача незрілі твори, а водночас погано – бо за інших обставин, напевно ж, міг би дати глибше виявлення свого поетичного світу. Але в кожного своя дорога. Тим більше, що Степан Григорчук не був цілковито забутим, а публікував твори у літературних журналах, колективних збірниках, альманасі.

Тепер же, у книжці, яку маєте перед собою, поет розкриває перед читачем увесь спектр сво-

єї поезії, створеної впродовж життя. Підсумкова книжка «Жниво» поділена на тематичні розділи, які акумулюють поезії різних років, позначені багатством сприйняття і відображення світу. Ці вірші цікаві тим, що написані в різний час, отож фіксують дещо відмінні стани поета: час мінявся, мінявся й автор.

Незмінним у поезії Степана Григорчука є глибока ліричність, сконцентрованість на рідному народі, його минулому і сучасному, на мирній праці як на ментальній основі світогляду українців. Тому й війна для нього – це неминучість, яку треба подолати на шляху до щастя хліборобства.

Символіка поезії Степана Григорчука знайшла відображення й у назвах розділів книги, і в самих віршах. Він творить власний поетичний світ, який висвітлює широту і глибину української душі. Це – гімн, у якому автор оспівує радість єднання з рідною землею, готовність сприймати кожною клітиною власного єства її радощі і тривоги. Не дивина, що поет, на долю якого випало і лихоліття війни Другої світової, і тривоги сьогодення, у своєму поетичному світі поєднав і Євромайдан, і смуток за невинно убієнними у добу його дитинства. Через поезію Степана Григорчука наскрізною лінією проходить усвідомлення своєї причетності до християнської традиції, а водночас автор не оминає й витоків українства з доби дохристиянської. Та разом з тим він відчуває і ритми сьогодення.

Поет осмислює власну причетність до малої

батьківщини – Покуття. Під його пером набувають нового освітлення топоніми і гідроніми. Наскрізним символом виступає річка Рибниця, суголосна у поезії і з рікою часу, і з вічною, невмирущою рікою життя. Символом оновлення і пробудження для автора є лелеки, які щовесни приносять надію і віру в те, що життя не спинилося. У поетичному слові Степана Григорчука звучить тема мирної праці, характерна для поезії 1960-х – 1970-х років. Згодом вона почала сприйматися як анахронізм, своєрідна данина радянській естетиці з показною миролюбністю. Тепер же, 2016-го, читаючи вірші цього автора, ловиш себе на думці, що тема мирного життя знову стала актуальною: твори, написані декілька десятиліть тому, в контексті сьогодення набувають нового, національно зорієнтованого змісту.

Поетові притаманний романтизований смуток за тим, що відходять елементи старих краєвидів: «Я біля хати соняшником стою, / Щоб хата не лишилась сиротою». Він відчуває зв'язок часів через причетність до тієї землі, на якій живе. Це невмирущість людини, сприйнята через естафету поколінь. У поетовій естетиці – тривожне дитинство, в якому присутні «Хатина і сусіди нелукаві, / І бункер у вишневому саду». Намагаючись дотримуватись автобіографічності, у поетичне тло поезії він вводить відомості про реальних людей. Героєм вірша Степана Григорчука стає його вуйко Василь. Для автора вірші – не лише мистецтво, а передu-

сім спосіб реакції на світ, у якому стільки всього переплелося!

Степан Григорчук відгукується на прочитане: достатньо одного образу, одного вдалого рядка, аби у нього зафонтанували власні образи. Зокрема в книжці відчуваються ремінісценції на творчість аварського письменника Расула Гамзатова, який був одним з яскравих представників доби шістдесятництва. Помітно це у поезії, якою Степан Григорчук вводить читача у світ стосунків молодої пари, що дійшла до великої таємниці продовження життя.

Найбільшою радістю для поета є вміння бачити світ очима дитини, тоді у віршах заяскріють барви першовідкриття. Осінь у Степана Григорчука настає після замилування бджолиним раєм, де все узгоджено й підпорядковано єдиному замислові. Тому й «Світяться хмари на близькім заході, / Як у карафці вино малинове... / А дикі гуси на тихій заводі / Вже не ґелґочуть – у вирій полинули».

Оточуючий світ у нього наповнений єдинополярними поняттями – гріхом і покутою, неможливими одне без одного. Автор має право на місткі узагальнення: «Життя – як стерня, / Не пройдеш, не вколовши ноги». Та й зміст життя у нього – це постійна покута, вічне намагання стати людянішим.

Степан Григорчук пише про те, що болить. Біль найпекучіший, сьогоденний і сьогочасний проймає твори з розділу «Вірші з Майдану і Криму». Поезія тут межує з публіцистикою: «Свободу куйте, як крицю. / Не малпуйте, у нас – український

шлях». Без сумніву, автор має рацію: «Які ми – така й Україна...».

Він прагне достукатися до читача через відтворення власного світу, де образ рідного дому об'єднує всіх непідробною справжністю і доторком до дитинства. Відчитуються мотиви давньослов'янського минулого України, помноженого на власний історичний розвиток і тернисту долю. Поет вводить традиційні фольклорні символи: хрещатий барвінок, зелене житечко, весну. Ставить в один ряд поняття вічності і – колосся на пшеничному лані. Творить місткий образ беззбройного хліба, який переможно йде з поля через залізні віки.

Ліричний герой Степана Григорчука не тримається за мить, бо попереду вічність – зелена, молода, яка пригасає, а потім, щовесни, проростає знову. Авторові близький мотив щасливого хліборобства, в якому сконденсовано кількатисячолітній досвід мирної праці, що є альтернативою загарбництву-збійництву. З Підгір'я, з-над Рибниці-ріки, своїм поетичним зором Степан Григорчук бачить всю Україну. Він помічає, як «Сонце хлебче студену росу, / Капле мед із уст медуниці».

Поет прагне зрозуміти причину людської черствості і байдужості. Сприймає світ як дзеркало, яке відбиває твої думки і помисли, тому треба бути відкритим і «Добро добром віддячить, / Й любов любов'ю обдарує вас». Доцільність і потрібність усього сущого Степан Григорчук пропускає через

власне бачення. Він – апологет людяності й милосердя, прихильник пантрувати час, тому й каже: «Зачиню ворота, / Щоб не втекла / Секундочка срібно-золота».

У своїй поетичній візії всього сущого Степан Григорчук чітко відділяє життя від його імітації: суєтність – це ще не життя. Автор говорить про екологію душі людини, про чистоту думки, цнотливість вислову. Думки, як мені уявляється, мають бути схожим до доглянутої і прополеної грядки у доброї господині. Бо ж, як підмітив автор, «В обмовах люди гинуть без хвороб».

Хвилює Степана Григорчука проблема призначення людини-митця: у його полі зору і поети, і пророки, і прості смертні. Покликання поета – бачити суть речей і явищ. Тому автор стежить за долею Чумацького шляху, але бачить і пролісок на Прикарпатті, який долає сніги і пнеться до сонця. Водночас пролісок – не просто квітка: «Пробився до сонця пролісок, / Веселий весняний провісник / Ім'я якому – Тарас Мельничук». У Степана Григорчука свій Тарас Мельничук, з яким він спілкувався замолоду, звірявся з його поезією, довіряв редагувати рукопис так і не опублікованої книжки «Мир-зілля», а потім, уже як лікар і як людина, торкнувся його зболеної долі. Та про це він колись оповість сам.

Материнська любов у Степана Григорчука передусім показана через світ дитинства. У поезіях є місце горам і джерелам-потокам. А ще – осмис-

ленню ролі матері і батька у родині, поєднаних зі щоденною працею, яка дає достаток і радість від життя, наповненого трудом. У його поезії матері, спрацьовані й заклопотані, «Ведуть у світ малі тополі / Й зсипають в землю мозолі».

Шукаючи оригінального вислову, поет і форму своїм віршам надав розкуту. Навіть просить пробачення у муз за те, що не завжди рим дотримується. Водночас, він вдається й до класичних форм, прагнучи наповнити їх молодим поетичним вином. Так поет в окремий розділ книжки зібрав рубаї. Світовій літературі притаманні вірші, написані в цій формі ліричної поезії, яка бере початок на Близькому і Середньому Сході більш ніж тисячу років тому. Рубаї – лірика з філософськими роздумами, яка має свою європейську та суто українську традицію. Український рубаят поповнив і Степан Григорчук, прагнучи внести щось своє. Зокрема, він торкається теми християнства (а відомо, що ця форма поезії вийшла з цілком іншої, нехристиянської традиції), проблем національної ідентичності, самостійного державного буття... Ще одним звертанням до класичної форми вірша є поезія Степана Григорчука, зібрана у розділі «Сонети». Сонетна форма, відома вже в Італії у XIII столітті, так само має своє побутування в Україні. Власне й тут Степан Григорчук пропонує наповнити «старі міхи» свіжою поетичною думкою. Його хвилюють проблеми історіософії, української минувшини, призначення людини, кохання. Тут фігурують українські реалії – від Києва і Скіфії по-

чинаючи, і завершуючи річкою Рибницею з малої батьківщини автора.

Загалом автор шукає (і знаходить) власний вияв тих почуттів, які стали призвідцями постання поезії взагалі: благословляє «любов на губах, / Що так малиново зріє!». Водночас любов у нього – це основа світобудови. Крізь вірші проступають різноманітні почуття й емоції: молодечий шал, зріла розважливість, досвід, через який просвічує все та ж молодість, хоч «Приходить старість без запрошення, / Відходить молодість без спиту». Та водночас поняття «любов» для поета – не лише кохання, а ввесь світ, у якому є місце для зірок і планети Земля, України, Покуття і навіть голосу Ніни Матвієнко.

А з любові постає пісня. Степан Григорчук творить вірші пісенні, напуваючи їх еліксиром невмирущості: шанс стати народними, бо ж і ті пісні, які «створив народ», спочатку придумав-виспівав один-єдиний представник народу – поет, а вже потім гуртом їх підправляли-модифікували. Пісенні крила віршам Степана Григорчука дали композитори Богдан Юрків, Петро Корж, Євген Бондаренко, Любомир Равлюк.

...Про поезію Степана Григорчука можна писати і писати. Але найкраще її читати самому, заглиблюючись у поетичні горизонти цього цікавого автора з Покуття.

Микола ВАСИЛЬЧУК,
кандидат філологічних наук,
член Національної спілки письменників України

УКРАЇНО КАЛИНОВА

ЗЕМЛЕ КАЛИНОВА

Земле калинова,
Я до тебе знову
У надії,
В світлій мрії
Лину чорноброво.

Світу пружні крила –
Радості вітрила.
І росині,
І людині
Ти даруєш силу.

Все мені з тобою
Вірністю й любов'ю
Окрилятись,
Гартуватись – до бою!

Все мені за тебе,
За твої тополі
Бути в думі,
В щасті й сумі –
Й іншої не треба
Долі.

МИР ТОБІ!

Мір табє, беларуская ніва!
Век буяй у кришталях раси!
Алесь СТАВЕР

Мир тобі, мій калиновий світе!
Вік вирощуй зерно і вино.
Мир тобі зореносна, досвітня
Українська свята борозно!

Мир тобі, моя юна Вітчизно!
Доброти тобі й висоти!
Ти надія моя добро вісна
На шляху до ясної мети.

Мир тобі у дерзаннях невтомних,
У звитяжній народній ході!
Мир тобі, моя матінко скромна –
Ясночола сівачко надій!

ПОВІЙ, ВІТРЕ, НА ВКРАЇНУ

Україно-мамо, добрий вечір
Пліч не гріє – плаче сніг,
Україно-мамо, добрий вечір
Ти пусти мене хоч на поріг.

Тарас Мельничук

Вітрило-вітре мій єдиний,
Боже-Стрибоже, згляньсь, повій.
Повій, вітре, на Вкраїну,
Принеси щастя рідні моїй.

Праведне сонце, Боже-Дажбоже,
Кохану землю освіти.
Благослови «онуків стрибожих»,
Хліб наш насущний освяти.

Нехай землиця, як породілля,
Зродить дозріле, туге зерно.
Хай Божа Мати – Пречиста Діва –
Благословляє наш хліб і вино.

Нехай Вкраїна наша славна
Буде на світі вовік віків.
Нехай не плаче Ярославна,
Не проливає сльози гіркі.

Вітре-вітрило мій єдиний,
Душу народу мого зігрій.
Повій, вітре, на Вкраїну,
Принеси радість рідні моїй!

* * *

І місяць ляже
Без сорочки,
Софія Київ осінить.
І до світанку
Мудрий Ярослав
Читатиме кленове листя
І старокиївську звізду,
А вдарить дзвін –
Колядники прийдуть,
Шевченко, Леся, Каменяр,
І я, і ти, і ми усі
Й ще раз зітхне Холодний Яр
(і виступить на чолах сіль)
І вдарять бубни до весіль.

* * *

Високий Дніпро, високий,
Як день, що угору йде.
А час колесує сонцем,
Хвилю на хвилю кладе.

Вже й сонце стало глибше,
Й Дніпро-Славутич не спить,
Його електрична тиша
Сяйвом стікає в блакить.

Грайливим золотом ллється
Колише зоряний світ.
А Київ стоїть й сміється
Гостям посилає привіт.

Високий Дніпро, високий –
Хвиля по хвилі б'є,
А час колесує сонцем,
Струмує у серце моє.

* * *

Мій древньоруський Іордане,
Розлив могутніх синіх хвиль,
Славутичу мій легендарний,
Дніпрову силу в душу влий.

Щоб наша міць тут заблищала
Пречистим золотом хрестів,
Та сріблом дзвонів зазвучала
Над сяйвом храмів і мостів.

Щоб стольний Київ у Європу
Крізь Золоті Ворота йшов.
І ніс землі, пропахлій кропом,
Віру, Надію і Любов.

КОЗАКИ

Пам'яті Миколи Ілика

Котиться тишина
Оранжевим колесом
Попри браму,
В яку входить світ.

А в світі народжуються
Кленові вітрячки,
Баскі літаки,
Зірки й козаки.

Вітрячки крутяться:
– Гей, хто там у світі?
Нумо тривати, нумо летіти!..
Літаки пробивають небо собою,
Повне болю –
За землю,
Що під ним плине,
То в червону калину,
То в дівочу хустину.
А козаки випускають
Коней на волю

І вилізли на стіну,
Крекчуть: « Ну і ну!»

А які в цієї господині очі баскі,
А які в цієї господині очі сині,
Аж хочеться воскреснути,
Та закресати підковою
Коло жіночого серця,
Що приперлось до комина…
Це – козаки. А зірки?
А зірки ведуть перегук століть
І оглядаються:

Чи біла хата на порозі стоїть,
Чи її не здуло війнами,
Чи з неї вороги – бусурмани
Калинове серце не вийняли.

КОЗАЦЬКА ДОЛЯ

Козак-нетяга вдома не ночує,
Козак-нетяга в очереті спить.
Кінь вороний іржe, дорогу чує,
Б'є копитами, рветься у степи.

Кінь вороний – крило нічного птаха,
Кінь – буйний вітер, кінь-вогонь, кінь-шал.
А козаку нова мандрівка пахне,
Гуляй в полі, душа без кунтуша.

Кінь вороний і золоте сідельце,
Кінь вороний і срібне стремено.

Прощай, моя дівчино – любе серце,
Козацька доля – то хмільне вино.

Козацька доля – вітер серед поля,
Життя – перекотиполе тут і там.
Козацька наречена – вільна воля,
Несеться-в'ється хміль з-під копита.

Кінь вороний і голубе роздолля,
Курай степами і сірий кізяк,
Кінь вороний і славне Дике Поле,
Кінь вороний – гуляй в полі, козак.

КОЗАЦЬКА СІЧ

Здригнулась ніч,
Замиготіли зорі.
І раптом на сполох
Вдарили литаври.
Збір кличуть.

Загомоніла, мовби не спала,
На ноги стала Полтава.
Б'ють коні копитами,
Похід чують.

Застогнали горна,
Озвались кузні.
Точать шаблі.

Любо-мило глянуть на військо,
Військо запорізьке.
Як добре, що все це було
Не наяву, а в сні.

* * *

Стамуймо в душі тривоги,
Вернімось в купальську ніч
На славні Дніпрові пороги,
На запорозьку Січ.

Хай предківський голос крові
В душі нашій защемить,
Хай пам'ятний цвіт любові
Поверни нас в дивну мить.

Поверне нас в ту руїну,
Яку положили чужинці,
З колін піднялась Україна,
Українці і є Українці.

Українці і є Українці
Україна і є, і буде,
Славні діла не забудуть
Наші прекрасні люди.

ЖІНКАМ-ГОРЛИЦЯМ

Вона ладна – на край світу,
Аби вістку мати,
І хоч горе поділити,
Чи на захист стати.

Тим і раді ми козакам,
Що вміємо ждати.
Наші доньки, мов квіточки,
Біля світоч-хати.

Приголублять сонце –
На весь світ сіяють.
А суховій дихне,
Чи холодом повіє –

Не шукають затишку,
Гордо стрічають лиховіст,
Прикривають обпалені пелюстки,
Але не в'януть.

ОЙ РОДЕ МІЙ КРАСНИЙ

БУДЕ УКРАЇНА

Буде Україна –
Біда по коліна,
І горе, як гори,
І лихо не сидить тихо.

Я перебуду горе,
Я підніму гори,
Я перепливу море,
Недуга мене не зморе.

Нехай впаду жертвою,
Я не боюся смерті –
Боюся життя і каяття
За вину без вини
І докори сумління,
І терпіння заради терпіння.

Боюся облуди,
Але вірю, вірую
Україна є, була і буде!
Буде Україна безмежна,
Щаслива і Вільна,
Соборна і Незалежна.

ЦЕ ТУТ

Тихі води та ясні зорі,
Оце вони тут, це тут!
Де смерекові гори,
Де грає Черемош і Прут!

Отут, де зорі – світання,
Де чари-комиші,
Любуйся, любку! Кохання –
Свято людській душі.

Краю мій сонцеликий –
Витязю прикарпатський,
Не висохнуть твої ріки,
Не розлетиться птаство.

І нічим не затьмарять
Твої зорі-світанки.
Твої печалі й радості
І справжнє кохання.

* * *

На Покутті споконвіків
В пошанівку праця і пісня дзвінка.
Скільки квітів і рушників
Над портретами Шевченка і Франка.

Корифеям своїм, як Богам,
Люди моляться кожен день.
Ті молитви – наша снага,
Ті молитви – море пісень.

РУШНИКАМИ, ДЖУРОВЕ, РУШНИКАМИ

Рушниками, Джурове, рушниками,
Та ключами гей журавлиними…
Серце ж не камінь.
Упаду – зійду на камені
Гроном калиновим.

За калиновим гронцем – сонце,
А за сонцем ненька заплаче.
Подивися, Києве, в золоте віконце –
Ген у полі чистому
Ворон кінь твій скаче.

Скаче він, скаче, скаче до мене,
Аж з-під копит його хміль золотий в'ється.
Дзвонять на ньому золоті стремена,
Дзвонять, ой дзвонять у моє серце.

* * *

Любились…
Воскресли на віки вічні,
А то первопуток…
І смуток і цвіт.
І сад білу хату увечері кличе,
Щоб хліб ділити – хліб, а не світ.
А світ хай буде рідно-єдиний,
Як повна чаша в ракетну ніч.
Квилить хата за Джуровом димом,
А інша з-за Вісли іде їй навстріч.

* * *

Хвіртка тупцяє коло тину –
впускає і випускає людину.
А вже жайворонки вийшли
з серпами у поле
і трактори вийшли,
і світанок чекає тебе:
Іди і пий!
Іди і пий
росу,
Щоб жайворонком стати!..
Карпати.

ДЖЕРЕЛО

Розчистили у лісі джерело
І змайстрували тисову цямрину,
І лавочку поклали під калиною,
Щоб відпочить там радісно було.

Води напиться й вмиться в джерелі
Дихнуть озоном Потіцького лісу.
Воно – це наша доля, наша пісня,
Ціющий дар предвічної землі.

Народжується річка з джерела
І животворна лісова криничка,
Настояна на зорях в ній водичка,
Жива вода тобі снагу дала.

Прийдімо всі до свого джерела,
Своє життя при ньому відсвяткуймо!
Сива зозуля, много літ накуй нам,
Щоб нам здоров'я й щастя прибуло.

РІКА ЖИТТЯ

Так п'янко пахне на зарінку зелами,
Безсмертником і чебрецем п'янким.
Оточений природою, веселий
Сиджу біля річкової води.

Вдихаючи озонну свіжість лісу
І хвилювання чистої води,
Під лісом, що над Рибницею звівся,
Я почуваюся здоровим й молодим!

Багато мрій і сподівань збулося,
Що не збулось – немає нарікань.
Не раз йти по камінню довелося –
Життя біжить, немов бистрінь-ріка.

Всі нарікають на погану владу
І на жорстоке та важке життя.
А я скажу вам, люди, щиру правду:
Життя прекрасне – хоч без вороття!

І хай я завтра упокоюсь в Бозі,
Зібравши яблука в райських садах,
Я нині ще живу за цілий світ в тривозі,
А завтра прийде зміна молода.

Промовлю й засміюсь за день до смерті,
Немов захриплий старий чорний крук.
Змарнілий, занепалий і осмерклий,
Зневірившись, не опускаю рук.

Хоч бідність не ганьба. Й не честь хороша.
Я певен, що так скаже про це всяк:
Гроші –ніщо, але ніщо– це гроші.
А без грошей прожить, скажіть: ну як?!

Молімось, грішні, й каймося в печалі,
Святим Причастям душі освятім!
А Рибниця тече все далі й далі,
Де я сиджу на березі крутім.

Де одинокий сивий кінь пасеться
І з лісу чуть зозулине: "ку-ку!"
Життя – ріка бурхлива, вдаль несеться –
Тож спробуй подолай оцю ріку!

І треба буть сміливим, вмілим,
Щоб подолати безліч крутомиль.
Іду в життя, з роками вже дозрілий,
Де дзвонить Рибниця в колисці хвиль.

ЧУЖА ЗЕМЛЯ

Пам'яті Василя Стефаника

Мені привиділась здаля
Через моря і океани
Чужа трава, чужа земля,
Чужа трава і мертвий камінь.

Мені привидівся здаля
Кам'яний хрест на горбі Русова…
Іван Дідух – наш земляк
Прощається із ним. Примусила

Його нужда, його біда
Через моря і океани
Емігрувати… Канада́ –
Не мати рідна і кохана.

І я на мить відчув себе
Самотнім каменем, дитиною,
Що тягне руки до небес,
І сльози ллє за Батьківщиною.

Мій прадід руки передав
На тій землиці цвіту карому.
Та виросла сльоза тверда
На мертвому, на камені.

Чужа трава, чужа земля
Болить мені, болить, як рана.
І світиться звідтіль, здаля
Моя Вкраїна довгожданна.

ЗЕМЛЯКОВІ ІЗ-ЗА ОКЕАНУ

На моїх скронях
Жайворонки ранкові,
На моїх долонях
Шелестить поле.
І крильми дзвонить
Срібна підкова.
І троянда кружляє
Навколо бджоли…
Чужа земля і в підкови коле,
А рідна – стирає чужі постоли.

ЧУЙ, МІЙ СИНУ, З УСТ ФРАНКА

У Криворівню до Франка приходили горяни:
«Добридень, скажіть: чи їхати за океан?»
А Каменяр: «Всі можна загоїти рани,
Якщо Вкраїна тих торкаєсь ран.
Ви гори лишите, а чи вас лишиться горе?
Та й щастя без вітчизни – хіба щастя?
Як дівчина за нелюба віддасться,
То хоч би мав він із золотом комори!
В її очах не засіяють зорі –
Аж поки її любко нишком не пригорне…
Не знаю, браття… Все робіть, як хочете,
Та тільки чужина, мов шашіль, серце точить,
Казав би-м' лиш одне: що ви не журавлі,
Щоб вити гнізда на чужій землі,

І той розвієсь пухом тополиним,
Хто відірвавсь од роду й батьківщини…»
Ой, пухом-пухом… Пухом сивим…
Чуй, це, мій хлопчику! Мій сину!

ФРАНКОВЕ ЛИСТЯ

Росте Франкове листя,
Пише Карпатам вечори золоті,
Вміє прощати, боїться пострілів,
І не кидає на могили ядерну тінь.

Місяць у срібних стременах
Молотить людей і зерно.
За любов не карає оленів,
І не обвуглює землю.

Таке то тепер поліття…
Чаркується дощ з дощем,
Кришталевим дзвінким століттям,
Що нас хрестить мечем.

* * *

Свободу куйте, як крицю.
Не малпуйте, у нас – український шлях.
Київ – каштанова наша столиця,
Мій Джурів – смарагдовий птах.

Працюймо чесно й сумлінно,
Шануймо Бога і будьмо з ним.
Які ми – така й Україна…
Доки живем.

СВОБОДА

Я – людина!.. Я дитя природи!
Плід життя – не випадок «ідей»,
Я – людина! Всесвіт я! Свобода!
Я живу в ім'я Свободи і людей.

Тарас Мельничук

Свобода – це гірська ріка,
Що рветься на простори,
Хоч починається з струмка,
А стає морем.

Свобода в горлі солов'я
І в крилах жайворонка,
Свобода – це моя й твоя
Хода не в посторонках.

Це битви вояків УПА
Під проводом Бандери,
Це засторога всім катам
Й злочинцям-мародерам.

Свобода – на коні Богдан
На Софіївській площі.
Це помаранчевий майдан
І Філарета прощі…

Свобода – це гучні пісні
Гринджол, Руслани й Скрипки,
Свобода – це життя в борні
Лук'яненка і Скрипника.

Свобода – це не стрес, не струс,
Свобода – це відвага!
Свобода – Мельничук і Стус –
В'язні Пермі й ГУЛАГу.

Свобода – не паркан – «забор»
Довкола в «Межигір'ї»,
Свобода – Гончара «Собор»,
Й Павличка «Правда кличе».

Свобода – не зірок концерт
І плазунів-покручів.
Це самоспалення живцем
На придніпровській кручі.

Це смерть Олекси Гірника,
А також Чорновола.
Свобода – це життя в віках
І боротьба за волю.

В ім’я Свободи і Добра
Невкірного народу.
Єднаймось! Бо прийшла пора
Відстояти свободу!

ЧАС

Я все життя чекаю того слова,
Що не вбиває дух, а воскреса.
Дмитро Павличко

Люблю сопілку, скрипку і цимбали,
Для них відкрив я серце навстіжень.
І не люблю перевертнів, що мову занедбали,
Що вже не знають маминих пісень.

Мої думки й сопілка яворова
Живуть в мені, співа моя душа.
«Я все життя чекаю того Слова,
Що не вбиває дух, а воскреса».

* * *

Жив прадід мій в сільській убогій хаті,
Жив батьків брат, жила його сестра.
Жили в цій хаті ангели крилаті,
Й веселка брала воду із Прута.

І не було в цій хаті хламу
І раритетів золотих…
Стояли там свічки для храму,
На стінах – образи святих.

* * *

Живе понині у моїй уяві
(Приречений в ніщо не перейду),
Хатина і сусіди не лукаві,
І бункер у вишневому саду.

Жили в нім славні хлопці-партизани,
Що Україну берегли, як твердь.
Вели тут бій із ворогом поганим
І за Вкраїну тут прийняли смерть.

* * *

Малим я був, та добре пам’ятаю,
Як я дивився на город за тин.
Був тихий вечір, ясен місяць сяяв,
Як на Великдень дивень золотий.

Із хати вийшов батько до повітки,
Він ніс на плечах бесажні торби
Для воїна, що появився бозна-звідки,
Ніс для повстанців жизняні хліби.

* * *

І виріс я, і за моїм порогом
Вирує поле в золоті пшениць.
То хліб насущний наш, то ласка Бога,
То сяйво сонця і світло зірниць.

На цій землі моя сім'я здорова
Живе і буде жить споконвіків.
Народ наш і квітуча наша мова –
Наша надія, віра і любов.

* * *

Була війна. І на війні мій тато,
Котрий не убивав, а воював,
В бою під Кенігсбергом із супостатом
Поранений три дні в землі лежав.

Його знайшли й забрали санітари,
У медсанбаті рани лікував.
Контужений лежав на ржавих нарах,
Молився Богу, щоб здоров'я дав.

* * *

Вже по війні в селі ридала хромка,
Мені тоді було всього п’ять літ.
Щотретя хата – свіжа похоронка
Щодруга – безпорадний інвалід.

Біда не обминула й нашу хату,
Прийшла нежданa звістка горьова:
З війни вже не повернеться мій тато,
І плакала матуся ледь жива.

* * *

Ридала й побивалася бабуся,
Не вірила, що син її помер.
Він не загинув, згодом повернувся –
Той день щасливий згадую тепер.

Його порятувала Божа віра.
Він жив й опісля свого помертя.
Його зустріло бузькове подвір’я,
Бабуся, мама, я – війни дитя.

* * *

Він довго не прожив. Боліли рани,
І скоро відійшов у засвіти.
Що ті медалі, ордени для ветерана? –
Він шлях мій до свободи освітив.

Про нього згадують село і люди,
Росте калина в його головах.
І вічним пам'ятником є і буде.
Не згасне пам'ять, як кров моя жива.

* * *

Мене Хрестив у жовтні під Покрову
Брат мого батька – Григорчуук Василь.
Подарував мені сопілку яворову,
Щоб грав на ній я і в душі носив.

Щоб я зростав і був міцний, здоровий,
Й молився там, де храми золоті…
Живуть безсмертні діти яворові,
Мої брати і сестри во Христі.

* * *

Вуйко Василь-хреститель мій й спаситель
Закінчив Львівський університет.
Найперший в селі вчитель-просвітитель
Дбав про Вкраїну і її суверенітет.

Він не стояв на рухівських майданах,
Тоді Євромайданів не було,
Своїм життям, що Богом йому дане,
Творив він Рух й пробуджував село.

За Рух його, читальню і «Просвіту»
За провід від ОУН, за непокій –
Його над Черемошем знищили совіти,
А всю родину вивезли в Сибір.

Депортували в жовтні на Покрову,
У році 47-ім непростім.
І виселяли нас брати по крові,
Нехрещені братове во Христі.

Повсюди – плач, ридання, зойки черні,
Загарбане майно і спалені хати,
По віточках б'ють автоматні черги –
Скрізь по селу – енкаведисти і кати.

Такі сліди, таку сумну картину,
Залишив по собі трагічний час.
Мою Галичину і Україну
Порятував Всевишній – наш Господь і Спас.

БАЛАДА ПРО ГЕРОЯ

Забарилися наші, бо юний стрілець,
Що йшов понад лісом, не верне зі свистом,
Бо там, де на синьому золото й лев,
Ще довго смердітиме зрадником і комуністом.

Тарас Григорчук
«Янголи – не дичина»

Немав своєї хати, жив в комірне,
Із матір'ю жив Василь Нагірняк.
Був України славним сином, вірним –
Членом ОУН, героєм наш земляк.

Я пам'ятаю те храмове свято:
Воздвиження Всечесного Хреста.
Надвечір із пасовища хлоп'ята
Вертали коней до колгоспних стайнь.

Тривожну звістку враз почула мати:
На перехресті, у центрі села
Юнак хоробрий вчинив атентата
На Чортова-майора, гарнізонного «козла».

Він воював у повстанській боївці,
Де командиром був мужній «Скала».
На смерть стояли хлопці-бандерівці,
Відвага їх на подвиги вела.

Коли востаннє на рудницькій ріні
Криївку оточили ті, що із облав,
Василь із криком «Слава Україні»
Гранатою себе і друзів підірвав.

Так помирали молоді повстанці
За волю України, за народ.
Як пси, здихали чортові поганці
З ганебною печаттю зрадників-заброд.

ПАМ'ЯТЬ

Пам'яті Олексія Гайдабури

У Джурові жив вчитель Гайдабура,
Став патріотом, хоч був східняком.
У білих кожухах, у день похмурий
В холодну хату вдерлися тайком,

Прийшли совіти в зимну нашу хату
І пробудили нас з сестричкою зі сну.
– «Де Гайдабура? – Гаркнули до тата.
Не скажеш? – Заб'ємо, як сатану».

Питали батька: «Де твій кум і вчитель?» –
І кинули його на чорну твердь.
Батько мовчав… Та озвірів мучитель,
Дивилась в очі небезпека-смерть.

Не пожаліли діток вбивці тата,
Били по ребрах і по голові,
Гамселили прикладом автомата,
А він стогнав у крові ледь живий.

А ми з сестрою плакали в запічку,
Тряслися зі страху – бо малі були,
І запалили вони шафу. В темну нічку
Ці бузувіри мовчки відійшли.

Нічого не дізнавшись, відчвалали
Ці перекинчики із псом рудим.
(А мама мокрим коцом шафу накривали),
По їх слідах стелився чорний дим.

А батько знав, де є схід бандерівський,
Але не видав той безпечний слід,
Де на краю села, у домі Марціновських
Знайшов прихисток кум його й сусід.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Священикові Іванові Никифоруку
(Канада)

Візьмімо весла ясенові
І повернімось на весну,
На тихі води, ясні зорі
На світ широкий – даль ясну.

На зозулине ку-ку, ку-ку,
На голубе роздолля плес,
І на святки, на людську злуку –
Христос воскрес! Христос воскрес!

Христос воскрес! І Україна
Воскресне в сяйві золотім
Соборна, Вільна і Єдина
І щастя вернеться в наш дім.

Налийте, браття, повні чари –
З весною вас, з вербою вас!
Виходить сонце із-за хмари,
З води й роси, у добрий час!

Єднає сонце землю й небо
І лине пісня до небес,
І відправляється молебень,
Христос воскрес! Христос воскрес!

БОГ – НАША ЛЮБОВ

Священикові Ярославові Петруку

Люблю я ліс, птахів концерти,
Пташиний спів – це гімн життя.
Крони дерев – склепіння церкви,
А мох – зелене покриття.

Просімо Бога – бути: будьмо!
Молюсь навколішки я тут.
Любім життя, людей не гудьмо,
Шануймо Рибницю і Прут!

Любімо Бога серцем щирим,
Так мовить нам Святий Завіт,
Любімо ближнього всім миром,
Допоки ми і білий світ.

Цим слововіршем вам скажу я,
Як боговірний Богослов:
Промовлю тричі «Алилуя!»
Бо Бог – то наша є любов.

Любім Йордан і Водохреща,
Там, де хрестивсь Ісус Христос,
Тече Дніпро, хвилями плеще
У світлі зір, у сяйві рос.

Тече Дніпро крізь зими й весни,
Тече у світ без вороття.
Любім цей світ такий чудесний,
Любімо Бога і життя!

В ПАСХАЛЬНИЙ ВЕЛИКОДНІЙ ДЕНЬ

Священикові Василеві Семотюку

– Христос Воскрес! Христос Воскрес! –
В пасхальний Великодній день,
Прислухайтесь – земля гуде:
– Воскрес! Воістину Воскрес!

То мертві відповідь дають,
Вітають світ пасхальним днем.
Тож пом'янім їх, пом'янім –
Вони в серцях наших живуть!

– Христос Воскрес! Христос Воскрес! –
З християнських вуст
Луна пасхальний Благовіст
До зачарованих небес.

І Небу молиться Земля,
І воскресає все навкруг.
Прийшов Спаситель звіддаля
Служити миру і добру.

ВІЧНИЙ НЕБОЖИТЕЛЬ

Пристіл і стіл, і постіль в шалаші…
Ми про тілесні вигоди подбали…
А що ми пристарали для душі?
Про душу нашу і не погадали.

Ми в світових гріхах утіху мали,
Як з пасок у родинному коші.
Немов вандали, все пооб'їдали,
Забувши про орала-лемеші.

Та, щоб не стали наші душі вбогими,
Байдужими й жорстокими серця,
Нам треба повернутися до Бога,
До Бога – Вседержителя й Творця.

Бо тільки Він – наш рятівник й Спаситель –
Дарує нам здоров'я і життя,
Наш Цар Земний і Вічний Небожитель
Веде у Царство, а не в помертя.

* * *

Душа людська – вічний ліхтар,
Клубок болючих нервів,
Горить, як лампа золота
В храмі Міневри.

Горить вона не рік, не два,
Горить вона віками,
Горить людська душа жива,
Немов коштовний камінь.

Горить, як камінь-сердолік
У статуї богині,
Горить душа не рік, а вік,
Горить душа-святиня.

Горить душа і не згоря,
Душа богині Гери,
Горить душа, немов зоря
Сяє в небесні сфери.

* * *

Прозориться, іскриться вся земля,
Несе щедрі дари на Прикарпаття.
Жаріють, вогневіють і димлять
Дерев осінніх пломінні багаття.

І вінценосне сонце йде в зеніт,
Курличуть журавлі у небосині,
Усе пішло у свій повторний цвіт,
У цвіт весняний, цвіт осінній.

Збирає осінь золоті плоди,
Бо знає, що зима усе з'їдає.
Літописує наші дні й труди,
Труди і дні рідного краю.

НАСТАЛА ОСІНЬ

Маки відцвітуть в житах.
Скоро осінь і краси не стане…
Микола Васильчук

Минуло літо – осінь настала
І всіх красою подивувала.
Падають груші в садах у вересні,
А місяць-пастух пастушить у вересі.

Так гучно падають йонки-яблука,
Не чутно в діброві дрозда і зяблика,
За обрій вглибли крилаті птиці,
За птицями – хлопчик-пішаниця.

Настала осінь, тихо настала,
І нас красою подивувала,
Рясно обсипала листям барвистим
Із веселковим дивним намистом.

Ляга на душу приємна втома
По щедрій праці в поля рожевих,
Зів'яло листя, що нерухомо
Лежить і пріє в садах вишневих.

Запахла осінь тютюном в'ялим,
Солодким хлібом запахли стерні,
Змовкла діброва із солов'ями,
Що на Покуття в травні повернуть.

Світяться хмари на близькім заході,
Як у карафці вино малинове…
А дикі гуси на тихій заводі
Вже не ґелґочуть – у вирій полинули.

Та ви не бійтесь: гляньте в віконце,
Гляньте, як кінь вороний пасеться,
Як із копиці дня на толоці
Тягне він соломинку ранку з-під сонця.

Як він п’є з річки воду пречисту,
Жує обросся губами і п’є…
І мені рожевий стригунець дитинства
Також спокою не дає.

Лепече синок мій: «Кося, кося,
Ходи до мене, не бійся мене!».
А коник здибився, побіг на Косів
На волю-сваволю гуцульським конем.

А там ліси на флоярах грали,
Трубили олені, сурмили марали,
І на Черемоша бистрині
Застигла музика в струні.

І зірвалася з хвої крапля роси:
«Дзінь, дзінь, дінь-нь-нь»
О Боже мій! Яка краса!
А де ж мій кінь?!

КИНУЛА ОСІНЬ

Сестрі Марії Гладій

Кинула осінь на плечі хустинку,
Тернову хустину в жовту краплинку.
А ті краплинки набрались соком,
Набрались вітром терпким і сонцем.
Стали лимонками-грушками,
Стали венгерками-яблучками.
Рвемо яблука-венгерки.
Рвемо груші-лимонки.
І недоспілий терен осені зриваєм...
А хтось літописує труди і дні
Рідного краю.

* * *

Маркові Николюку

З кожним подихом дня і ночі
Час спливає, стікає життя…
І нема йому вороття –
Хочеш того ти, чи не хочеш.

І накине на сині очі
Осінь сизе своє павутиння.
І вже крові буйні чуття
Твого серця не залоскочуть.

А хто найперше ймення дав?
Чи он дубовий гай на Хортиці хтось посадив:
І досі шумить та жолудями землю всіває…
А хто той садівничий, хто?

А МЕНІ БИ…

Що знайду я у цім химернім світі?
Осінь… осінь… Шепіт золотий.
О, як твої руки спрагло світять,
Хочеться удруге розцвісти.

Окропи мене цілющою росою,
Юносте – безумства палахтінь,
Тільки ж де там? На моїм осонні
Бігає морозу білий кінь.

Гей, візьміть того коня від мене,
Ним хіба що сіно із лугів возить.
А мені би огиря шаленого,
Щоб ще раз домчати до грози!

А мені би…

ЗЕМЛЕ МОЯ!

ВСЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ...

Все починається із землі,
З колоска і зернини.
З кухлика молока для дитини
В кожному місті і селі.

Все починається із праці ратая,
Із праці робітника на землі,
З любові і згоди братньої.
На тисячу гін, на тисячу літ.

І завжди святою тривогою
Серце живе хліборобове,
Щоб матінку-землю,
Як сонцем, собою зігріти.

Аби над Дніпром, і Волгою,
Над Вислою і Одером –
У всьому світі
Колосились хліба і сміялись діти.

КОЛИСКА ВІЧНОСТІ

Я бачу прояви життя у всьому:
Троянди ллє вогонь на грядку й живопліт
І стереже любов, як хлопці коней у нічному,
І брови дівчина пускає урозліт.

І далі, далі світ заполоняє
Ота трояндова жага життя.
І ось уже до сонця ручки простягає
В трояндовій невинності дитя.

І колоси усі БелАЗИ й КрАЗИ –
Усе для рученят оцих і для троянд.
І тамі знов хитають хлопці перелази
Й троянди губить знов дівочий сад.

І є усе і все себе веснує
Й жагу життя нестримно проявля,
На тім стоїть, живе, росте й буйнує
Колиска вічності й троянд земля.

* * *

На землі цій пінгвіни й ракети,
На землі цій зебри й помпіду.
На землі цій золоті ранети
Достигають в голубім саду.

На землі цій пташка пташку кличе,
Щоб сказати про свою любов,
На землі цій, – скільки пам'ятаю, – вічно
Ллється кров.

На землі цій спокою немає
І квартир і грошей не стає.
На землі цій розквітають мальви
І веселка воду й стронцій п'є.

На землі цій хлопець через ревність
Дівчину кохану з ума звів…
На землі цій вітер спить в деревах
Коло мелодійних солові'їв.

На землі цій трави шелескочуть
Й правий той, у кого більше прав.
На землі цій жінку серед ночі
Мій сусід хтозна за що прогнав.

На землі цій живуть і вмирають
Усі люди – добрі і злі.
І не пекла – дай Божого раю.
Не на небесах, – а на землі.

* * *

Неначе матінка кохана,
Земля лікує людські рани.
Дарує нам життя снагу,
Її шануймо дорогу.
За неї дбаймо (бо жиєм),
Як про повітря, котрим дихаєм,
Як про водицю, котру п'єм.

* * *

Ні, земля – не каторга,
Не гробниця,
Лише – золота птиця.
На лівім крилі –
Безсмертя слід;
На правім крилі –
Вишневий цвіт.
Дивна ж оця земля!
І кохають її:
І роса, і вода,
І соняшники на городі,
І квіти, і століття,
І роки,
І віки,
І народи.
І не треба більшого щастя!
І не треба вищої
Нагороди!

І ДЗВІН. І МЕД

І дзвін. І мед. І оксамитна зелень.
Слава, слава руці,
Що вкрасила землю!
Пар між горбами.
Б'ють води ключами,
А цвіту-розради
Не пробити очами.
Земля – материнка
Земля – твоє серце...
Не зламай же,
Не зламай же
Жодного стебельця!

* * *

Я знаю, що у дерев є таємниці,
Але які?
Я ходжу в ліс,
Я чую, як хтось шепоче,
Як хтось зачіпається зі мною
То гілкою, то листком.
Помацаю: листок – затріпоче,
Зловлю гілку – вириває ться:
– Пусти!
Я – не ти!
А тебе я добре знаю:
Ти той, хто ріже,
Що хоче з моєї гілки

Зробити сопілку.
А мені і так добре.
Тож іди на весілля сам без мене,
Поки око у мене зелене.

* * *

Коли навколо роса краплиста,
Я тоді дивлюся в очі дерев,
Але дерева вищі за мене
І бачать більше, ніж я.
Але ж і я щось бачу,
Сміюся серцем,
Росою плачу.
І дерева кладуть мені
Гілку на плече.
Є роса, є краса
І немає утечі…
Будь з нами,
Будь з цвітом,
Із зеленим світом:
В листку,
У траві,
В росі –
І будемо жити,
І будем гладити вітер,
А потім – в потойсвіт усі.

* * *

У гілки є дерево.
Однією рукою гілка тримає вітер,
А другою – дерево,
А коли ще дерево мале
І йому сумно –
Гілка стає крилом
І тягне дерево догори:
– Ходімо, мамо, до зірки,
Мені тебе, мамо, треба!.. –
А тобі треба гілки.
І так обоє ростуть,
Тягнуться до мене
Устами роси
Та оком листка зеленим.

НЕОПАЛИМА КУПИНА

Під ясними зорями Поділля
Зацвітає квітка чарівна,
Зацвіта в горах ясенець білий,
Бо прийшла весна, прийшла весна.

Не спалить її вогонь шалений,
Спалахнувши на коротку мить
Полум'ям блакитним кущ зелений
Як і досі, на гряді стоїть.

Падають червневі ясні зорі
Мабуть, непогасний їх вогонь
Переходить Ясенцю в долоні
В білий цвіт, в черлену кров його.

Щоб жила навік оця рослина,
На подільській сонячній землі,
Щоб була вона неопалима,
Щоб ярівся сік в її желі.

Не відходьте в безвість Медобори,
Не стопчися Товтрова гряда.
Червень… Ясинець… Дорога в гори
І подільська Дністрова вода.

* * *

Напитися води з Дністра,
Дихнути вітром з Чорногори,
Врости корінням в землю пра…
Правічну руську землю горду.

І помолитись до небес
За те, що єсьм, що жити волен,
Щоби не почував себе
Перекотиполем.

І заповісти небесам
У тій землі білим конвертом:
Як жити не судилось там,
То бодай там спокійно вмерти.

НА КАЗАХСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Куляш Ахметовій, казахській поетесі

Орда і крик, і коней табуни,
І лук і стріли – в чиєсь серце…
Давно пролопотіли вже вони,
Лиш луна бува озветься.
Спить кров братів і ворогів…
А, може, у землі дзюркоче?..
І піраміди золотих стогів
Пшеничним сяйвом сліплять очі.
І внуки тих, що лляли кров колись,
Що один одного навпіл рубали,
Навік одним перевеслом сплелись
Від мого Джурова до твого Уг-Аралу.

* * *

Даждьборже, земле золотих дощів,
Весняно дзвонять дзвони в бриндушах.
Якщо нема для мене щастя й радощів,
Хай хоч стражданнями повниться душа.

Аби не пустка, Господи, не пустка,
Аби хоч квіточка в маленькім збанку серця!
Даждьборже земле, земле моя руська,
Десь вітер заблукав у полі в лютім герці.

Із Гуляйполя боривітер несеться,
Он Святогор підпер шоломом небо.
Он Муромець й Кирило Кожум'яка,
А он Добриня… Каркнув чорний ворон,
Хотілось плакати… Травневий дощ заплакав.

То дух його знаходить спільну мову
З людьми, які жили і діяли давно…
Заходить тихо сонце за діброву,
Зоря вечірняя зазира в вікно

Мойого серця… Земле моя руська,
Сіяють рожі, як знамена пурпурові.
Не допусти, щоб серце стало пусткою,
Не допусти зневіритись в любові.

* * *

Не каски в окопах –
Зорі у копах,
І дорога натруджена у снігу…
Миють ранки плуги в Європі,
І лапками бджоли колишуть тайгу.

Багряну снагу, Вітчизно, дай мені, –
Траву не розп'ято, й земля не вдова.
І над золотими Вкраїни майданами
Сонця жахтить голова.

* * *

Кличуть жита солдатів,
Кличуть батьків синів,
Щоб колоски заряджати
Зерном пшеничних днів.

Велика зоря, велика,
Ще більший роменовий шлях.
І цілує солдатський лікоть
Закурена житом земля.

БУДЬ ЗДОРОВ НАВІКИ

Будь здоров навіки, лісе,
І неси здоров'я людям!
Не стріляй, кований крісе,
Олениці в живі груди.
З живих грудей кров проллється
І заплачуть оленята.
Тиха, як вода з криниці,
Ходить днина по Карпатах.
Будь здоров навіки лісе,
І ви, Довбушеві гори…
Вівчарі виводять пісню
Про зеленії діброви.
А гуцули гори люблять
(злі мисливці повмирали),
Олені у роги трублять
Й копитами крешуть скали.

СПІВАЮТЬ ОРГАНИ ЛІСІВ І ЗВОРІВ

Як лине лань до водних потоків,
Так лине душа моя до тебе,
Моя Гуцульщино синьоока
Моя орлице високонеба.

Співають органи лісів і зворів,
Лунають звуки джерел і трембіт.
Людино приходить на землю й під зорі,
Щоб полишити навіки свій слід.

КАРПАТИ

(Диптих)

У цім краю просторо так душі
І світло так…
Тут сонця пребагато,
Тут з нами вічно безкрає свято,
Тут легко пишуться вірші.

Валерій Кулик, м.Херсон

Василеві Герасим'юку

I

Зелена верховина,
Чебрець і мушмула
Утоптана стежина
До лісу привела.

Стою серед чарунок,
Втираю піт з чола.
Немов цілющий трунок,
П'ю воду з джерела.

Немов колись в дитинстві,
З пригорщ водицю п'ю.
Іскряться сльози чисті –
На радість – на мою.

Бо то не сльози – перли,
То роси квітів й трав.
То джерело з Говерли,
Яке я покохав.

З джерел біжуть потоки
До Рибниці – ріки.
Спливають хвилі-скоки,
Немов мої роки.

Спливають з гір в долину
До Джурова – села.
Утоптана стежина
Додому привела.

II

Гори Карпати – моя богема,
Що народилась з любов'ю в серці.
Тут кожне місце – сувора поема,
Правда й легенда на кожному кроці.

Гори Карпати – моя дідизна,
Мій світ – Карпати, не гори – рай!
Моя держава, моя Вітчизна
І наша слава і рідний край.

Це край країни – УК – Раїни,
Світ верховинний таїн і красот,
Тут зародилось слов'янське коріння
І піднялось до небесних висот.

Звідси по Києвах і Європах
Віє свіжості вітер – зух
І несе посвіт – (зорі у копах)
Наше Слово, нашу Правду, наш Дух!

Це колиска живої Природи
У сплесках потоків, у зітханні смерек.
Тут на скрижалях роду – народу
Карби і скарби краю орлів і лелек.

Звідси, з Говерли, моя характерність:
Усе, що виджу, моє і твоє.
Карби – на пам'ять,
Скарби – на вічність
Тим, хто тут жив і хто нині жиє.

Гори вічні, як вічне життя,
Гори мудрі, як мудрі гуцули.
Радість моя, світле моє почуття,
Ти завжди зі мною, зі мною:
Де би не був я і де б ми не були!

* * *

Життя – як стерня,
Не пройдеш, не вколовши ноги.
Рани в могилу звели передчасно.
Пізній він, як квіт у предзим'ї,
Тиша. Страшна. Моторошно.
Годинник б'є дзвінко, сполохано,
Ніби чужий біль відчува.
Мов сніг біліє чисте полотно.
То не сорочка – пісня.
Сумна, мов прощання.

А ЛІС ШУМИТЬ

Миколі Хрептію – старшому

А ліс шумить, шумить стара діброва
І вже не плачуть сосни, ясени.
Бринить бентежна пісня яворова
Із далини чи, може, з давнини.

Летить до мене пісня у тривозі
Через роки, а, може, крізь віки…
І тихо падають в сумній знемозі
З дерев осінніх бронзові листки.

Летять листки, летять листки додолу –
Через роки, через сумні віки,
Летять листки, немов листи додому,
З війни солдатські вісті – ластівки.

Летять листи, немов листки багряні.
Летять листи. Летять тобі й мені.
Писалися в затишку між боями
На танковій розпеченій броні.

Писались кров'ю власною в походах,
І слалися на крилах блискавиць –
На ясні зорі і на тихі води,
На тепле сяйво вистиглих пшениць…

НЕ ВОСКРЕШАЙТЕ!

Благословенна кожна мить життя
На цих всесвітніх косовицях смерті.
Ліна Костенко

Не воскрешайте мертвих тих,
Що смерть несли і тліном стали,
Не воскрешайте, хай спокійно сплять хрести,
І обеліски над 30-ма мільйонами вбитих,
Замучених, розтерзаних,
Розстріляних, голодом заморених,
Повішаних, замерзлих, задубілих
В снігу війни й поза війною…
Не воскрешайте!

* * *

Володимирові Карому

І сни наснилися дивовижні мені.
Як ті давні – колись у дитинстві…
Сни-сповиванці…
Ще й досі не вигоїлися рани земні –
Похмурі, в кучмуватих заростях шанці.

Чи то від житечка,
Чи то до житечка
Злітає жайвір.

А що то серце деревію і батогів петрових?
Каска… стара, іржава.
Поруділа від глини і крові.
Під нею, наче під дахом гніздечко змощене.
А в ньому двоє яєчок із карими крапочками.
І стежка край сизого жита зарошена.
І наших тут лягло не один і не двоє.
Наснилось мені село
І світ без воєн.

ТИША У ЗАДУМАНІЙ ДІБРОВІ

Білий мармур. Мармурові плити
У вінку із ниточок плющу,
І пташки злітають, щоб напитись
З мармурових ямочок дощу.

Тиша у задуманій діброві,
Уляглася майова гроза.
І горить, як маки пурпурові
Материнська трепетна сльоза.

Тут в могилах вічно спочивають
Із УПА герої молоді…
Стрепенувшись серце оживає,
Мов зів'яла квітка у воді.

* * *

І рости, і діяти нам треба
П.Тичина

Ой багато крові впало на пісок,
Аж веселки й досі ще червоні,
Аж летять в очах кружальця сонць
Й борозну копитять з жахом коні.

Коні, коні… То лише мана,
Бо в заліза – і душа залізна,
Бо ж були і скруха, і війна,
І була печаль по всій Вітчизні.

Тільки спину розігнув мій плуг,
Скаче дощ за коником зеленим,
І веселка ходить в зелен луг
Й не кричить журбою хілб щоденний.

Дозріває сонце, дозріва,
І земля довіку не стемніє.
І моя калинонька – жива,
Й Русь моя жива, живе і діє!

ПАСІЧНИК

Стоїть в селі хатина на Подолі,
В ній дід старенький з давніх пір жиє.
І завжди щось новеньке в забудові
Цій хаті посивіти не дає.

Чи дощ дощить, чи буйний вітер свище,
Чи грім-громило вдарить в сірий дах,
Стоїть хатина. На її горищі
Труна дубова пилом припада.

І поки ще не "вибила" година,
Сусідові зробив він «заповіт».
І дід без трепету чекає днини,
Коли його душа відійде в потойсвіт.

Дід пережив тут сталінську епоху
В хатині, що стоїть в селі роки,
Де по даху яріє зелень моху
І вздовж стіни тчуть сіті павуки.

Дід ледве диха, в грудях – сухі хрипи.
Його щодня згина неміч важка.
Він п'є чаї із живокосту й липи –
Його здоров'я в Господа в руках.

Він кожен досвіт на дзиґарок глипа,
Бо обслуговує в саду бджолиний храм.
І там повільно затихає липа,
Небесне сонце сушить її стан.

Дід скошує траву. Коса, як бритва.
А пасіка його – божниця бджіл.
Там нескінченна комашні молитва,
Немов хорал, в повітрі лине спів.

Там бджоли трудяться сильніш, ніж люди,
Виконують у райському саду
Божий наказ про вічний труд, що буде
Достатком в хаті миру і ладу.

Дід трудиться, дід добру справу чинить,
Він знає всі бджолині імена.
З-під брів поблискує ще жар – очима
І марить бджолами навіть в снах.

У червні, в час бджолиного роїння,
Із непогасним димарем в руці
Качає мед, як Лель в сорочці білій,
Клопочеться всі дні на пасіці;

Де стоїть хата – стариня-дідизна,
А в ній господар-трудівник жиє.
Допоки ще йому не відправляють тризну,
Дід посивіти хаті не дає.

* * *

Пісня давня і пристрасная,
Молода, немов зоря.
Ой летіла бджілка-ярая
За далекії моря.
Відмикала літо краснеє
(Що за ключик золотий),
Випускала сонце яснеє
В нашій рідній стороні.
І прийшло воно, приїхало
На Черемош, на ріку.
На скорлупочці горіховій,
На пшеничнім колоску.

* * *

Де бджоли ніжками –
Там врожай стіжками.
Де бджола крильцями –
Там мед барильцями.
Де бджоли хоботком –
Там солод – медком.

* * *

На Хрещатику Дніпро збира каштани,
Бо то ж Київ – серця наречений.
А Тичина встане – народись, титане,
Поки Русь вечеряє в печері.
Народився – і небо!
Корольов – імення
Місяць… Вимпел…
І земний Тарас.
А на площі – Сонце.
Сонце й лебідь.
Й Золоті ворота – для всіх нас.
І така Доба – іде діброва,
Жолуді в долоні – ой, гай-гай.
І Дніпро й каштани чорноброві:
Радість – друзям, смуток – ворогам.

* * *

Було весілля
Та ось пройшло.
Ще спить бровою в ніч похмілля,
Та ось гніздечком,
Вирнуло село.
Росте, росте
Солодке небо,
І трактори
У чоботях залізних
Прогупали у поле –
Ловити зерно.
І світ годинником вселенським
Повернувсь до тебе:
Людино,
Крути в грядуще
Чисту, як сльоза,
Людинну й журавлину землю,
Вкарбуй себе
У світ і космос,
В граніт життя, в граніт віків,
І вір у ластівчаний,
І чебрецевий космос
І не змалій
Великому й всесильному наперекір!

ГНІВ РОМАШКИ НЕ СХОДИТЬ

Гніватись – діло людське,
А зло пам'ятати – діло диявольське.
Злий чоловік не проживе в добрі.
Слухати голосу радості, а не гніву.
Шекспір

Люди хвилюють світання,
А людей хвилює кохання.
Тож цілуйте і квіти, і роси,
Гладьте ніжні жіночі коси.

Жінки від пшеничного колосу
Проводжають нас у дорогу:
До тривог, до зірок, до космосу,
Й все на щастя – на перемогу!

Не вкладайте у серце гніву –
Гнів ромашками не сходить.
Жінки – наші зоряні німби,
А ми – колоски на городі.

* * *

Космонавтові Леонідові Каденюку

Прочахає броня дня,
Мене наздоганяє небо.
Сигналить місяць,
Літак роздивляється хмарину
І зірки розмітує
золотим хвостом.
Скроні вітру
колючі, як ожина.
Обличчя роси ніжне і лагідне.
А десь високо
в космічній росині
колише мати сина.

У МЕНЕ САД ТАКИЙ ВИШНЕВИЙ

Світлій пам'яті космонавта
Павлв Поповича

У мене сад такий вишневий,
У мене край, як маків цвіт
Й десь наді мною до Венери
Летить мій житній зореліт.

А житній – це на те, щоб жити
В усіх краях, в усіх очах,
Бо на землі у нас є діти,
На те, щоб й ми були в віках –

Хто житнім зерном, хто вітрилом,
А хто між зоряним крилом,
Бо лиш на це нам дано крила,
Дніпром освячені й добром.

* * *

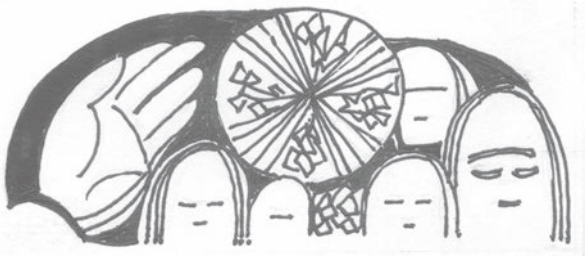
Жде нас праця важка, невтомна,
Ждуть всесвітні розлогі дороги,
Жде нас поле аеродромне,
Ждуть нас вічні, щоденні тривоги.

В очах рябіє, змагає втома,
Галюцинації, серця стискання,
Болісне сяйво! Не хмурся, юначе.
Бо не останнє це подолання.

Химерні гори, дикі провалля…
І тане погляд в очах бентежних,
В очах бентежних, в очах пристрасних.

Думки віч-на-віч: що буде далі?
Пливе планета все далі й далі,
Така нещасна й така прекрасна.

МАТЕРИНСЬКА ЛЮБОВ

ПТИЦІ ЛЕТЯТЬ ДО СОНЦЯ

Як зима – нам радніше сидіти за віконцем
І колисати дитя.
А птиці – летять до сонця.
Птиці – до сонця летять.

Хай сьогодні усі околиці
Зрозуміють це до пуття,
Як зима – ми зачиняєм віконниці,
А птиці – летять до сонця,
Птиці – до сонця летять.

Птицям летіти нікуди більше,
Птиці не риба – не кануть на дно.
Птиці летять до сонця,
До сонця. Чуєте, вишні,
А сонце – одно.

Птиці летять до сонця, а це далеко.
А туди судилось не всім долетіть.
Птиці летять до сонця,
А впаде вожатий лелека –
Інший замінить його у путі.
Птиці летять до сонця!

* * *

Іванові Малковичу

М’ятою бризнуло,
М’ятою
Поманило
До матері.
М’ятою, м’ятою,
Ще й черкнуло по серцю
Карпатами,
М’ятою, м’ятою,
А у лузі грілись
Дівочі літа:
І була молода
Мати…
М’ята
І глиняна хата.

МАТИ

Людина найдорожча в світі – Мати!
У неї руки й серце – золоті,
Їй треба руки, руки цілувати
І пам'ятник поставить при житті.

Хоча б за те, що вона – ненька рідна,
Хоча б за те, що звуся її сином.
Мене не зрозуміє лиш негідник,
Без серця, без душі, без Батьківщини.

* * *

Зима, зима…
За нею – прийде знов весна.
А чи настане весна в серці?
І закурличе далеч-далина,
І жайвором над житечком озветься.

Білитимуть жінки у «синьку» білі хати,
Квітчатимуть село до великодніх днів.
А я згадав свою рідненьку матір,
Яка спить вічним сном між полинів.

* * *

Аж тепер я пізнав силу,
Яка дарувала мені крила.
Та сила крилата –
Діти, дружина, мати.

На душі легко, крилато
Мовби спала з мене хвороба.
О, якби силу таку мати
До гроба.

ЧЕКАННЯ

В дерев – своє щастя: чекати,
А чекати – вони уміють,
За вікном жінка, але – ще не мати,
Дерева бентежно ворушать корінням каміння.
Навшпиньки стають,
Заглядають в вікно крадькома,
Ловлять за білу руку проміння,

Питають в надії: Нема ще?
– Нема.
А жінці важко, жінка стає на коліна,
Вона то кричить,
То тамує нестерпний біль.
Дерева не можуть,

(Вони не можуть дивитись на муки людини).
Дерева знають: жінка може умерти,
А це страшно: не дати життя,
Не дати для світу людині нову людину
Дерева не знають, що вже й робити,

Вони завмирають:
Найстрашніший біль – мовчазний.

Вони уміють за місце під сонцем вести битву,
Але за інших не вміють боротись вони.
Дерева чекають, дерева трепечуть,
Дерева в надії дивляться на перехожих.

А ті проходять,
А ті не знають,
Що найбільше щастя для дерев у маї,
Це коли заллється плачем і залепече
Під їхнім листям Новонароджений.

* * *

Як малим я був, як прожив ще на світі мало,
Цілувала мене в очі й приговорювала мама:
– В тебе, сину, очі, як у батька, сині-сині,
Синім цвітом льон на Русі цвіте, синім.

Цього погляду не переповісти мені, не позабути,
Просто треба бути батьком і сином,
Просто треба Людиною бути,
Бути Людиною.

Є на світі Русь. І я не безрідний.
Я ще комусь на світі цьому потрібний,
Бо хоч хроб єсмь – однак маю свою вітцівщину,
Де б на світі не був я – до неї прилину.

НЕНЬКА

Вже вечір нахилився близенько,
Зорею стука у вікно,
Мов на поріг ступила ненька,
Котрої вже нема давно.

Від щему затремтіли пальці,
І впав із рук на землю хліб…
«Синочку, підніми окрайця», –
Чую ледь-ледь слова її.

Підняв я із землі окрушок,
Поцілував і пом'янув
Матусину шовкову душу,
Що відлетіла в далину.

Скотилось сонце за Карпати –
Упало матері на гріб…
Уславило піснями хату
І наш насущний чесний хліб.

Запахло свіжим короваєм.
Дитя до хати поспіша…
Зійшла зоря на небокраї,
Неначе мамина душа.

Я НЕ ПОСЛУХАВ МАТІНКУ ЄДИНУ

І я свого шляху від магістралі
Вселюдської ніяк не відділю.
Дмитро Павличко

Не раз мені наказувала мати:
«Мій сину, більше віршів не мереж,
Бо будеш ти за них відповідати,
Тебе заб'ють і марно ти помреш».

Я не послухав матінку єдину,
Хоч знав, що є перевертні-кати,
Котрі не люблять неньку-Україну,
Які живуть немов сліпі кроти.

Та не боявся я свого зачину,
Чужої смерті на моїм шляху боюсь.
Люблю, як мої предки, Україну,
За їх волю, честь і славу б'юсь.

Хай час іде все далі, далі, й далі,
Я знаю те, що я життя люблю.
« І я свого шляху від магістралі
Вселюдської ніяк не відділю».

* * *

Насівають вітри сивини,
Гнуть натруджені плечі.
І безсилі ми восени
Заступити батьків від хуртечі.

Добротворного сенсу життя
Вони істину вже впізнали,
І вторований долею щлях
Гордо зміряли, відпрошкували.

І мій батько також постарів –
Обдало його полум'я світле.
В мою душу, що прагне вітрів,
Добротворний вогонь його світить.

ОЗИМИНА

Озимина… Озимина… Озимина
Льодком тоненьким вкрилась на морозі.
Бринить на вітрі, поле, як струна, –
Витьохкує, мов величезна кобза.

По цьому полю батько мій ходив
Іще недавно, ще в минулім квітні.
Де він ходив, там урожай родив,
І був я з ним найщасливіший в світі.

Тепер батька нема… І огорта
Льодок холодний мою душу болем.
І шепче мені моя самота:
«Ходім його сліди шукати в полі…»

Мій погляд – поле: далеч-далина.
За полем – щастя болем і пшеницями.
Брунатиться ясна озимина
Прижухлими од вітру острівцями.

Тим болем, що мовчить і не мина
І чи колись той біль минеться? – Бозна...
Озимина… Озимина… Озимина…
Бринить на вітрі поле, наче кобза.

ДОБІЖУ

Добіжу до білої тополі,
До свого дитинства добіжу.
Тут, у чистім полі, на роздоллі,
Із зозулькою-корулькою в долоні
Щастя я собі наворожу…

Добіжу там, де тополя біла
Навіває незабутні сни –
На високій батьківській могилі
З далини чи, може, з давнини…

Добіжу через колюче терня
До тополі й синьої зорі,
Добіжу через злотаві стерні
На поклінній і святій горі.

Добіжу і поклонюся низько,
Помолюсь з сльозами на очах.
Де, як хрест, стоїть сумна берізка
І сія тополя, як свіча.

А ЧАС ІДЕ!

І час іде, і я за ним іду!
Але щось є, що й після нас залишиться:
Якась рослина, рідкісна в саду,
Дитя, що виросте, і книжечка,
що пишеться.

А час іде, і я за ним іду!
Іду важким, сягнистим кроком,
Шукаючи свою ясну звізду,
Долаючи вершини рік за роком.

І час іде, і я за ним іду!
І вже зоря моя над рідним полем сяє,
А я іду, допоки не впаду
На східному, на сонячному краї
Мойого поля.

ЗА ВІКНОМ – СВІТАНОК

За вікном – світанок,
За вікном – цвітінь.
Розгортає ранок
Вії золоті.

І вода у броді
Голос подає.
І зоря на сході,
Як сурма встає.
Розгортає жито
Сизий-сизий сон.
Видихає квітень
Сонячний озон.

Чути над полями
«Кру-кру» – з далини.
Десь заквітли пальми,
Вдома – ясени...

І звучить, як пам'ять,
На моїй землі
Мудрого Расула
Жури – «Журавлі».

МОЯ ДРУЖИНА

Дружина повинна поділити долю
свого чоловіка завжди – в щасті і нещасті,
і ніякі обставини не можуть слугувати
приводом до невиконання священного
для неї обов'язку.
Катерина Трубецька, *дружина декабриста*

Моя ти люба! Моє диво!
Не ймуть нам віри без Христа.
Моя пораднице правдива,
Моя заступнице свята.

Сім'ї Оранта, мила Ладо,
В любові й праці одержима,
Назву тебе я тепло й лагідно:
«Моя дружина».

* * *

Я на землі Шамілля.
Це – сонце-земля, це – камінь-земля.
Тут криця у слові і криця в любові,
Тут матір знайшов я синам чорнобровим.

Тут слово Расула вірністю брата
Ввійшло у мою українську хату.
Вілікент, Каякент, Турчі-даг, Дарви-чай
Й Шамілева усмішка в Расула в очах.

Даргінці, аварці, лезгіни і лакці,
Вам сонця – в любові, і моці – у праці.
Тримайтесь міцніше джигіти в сідлі
На дагестанській сонце-землі.

МОЯ ГАРМОНІЯ СПІВАЛА

Моя гармонія співала
Твої улюблені пісні.
Моя гармонія ридала
«О Ніно! Ніно! Ніно! Ні…!»

Хіба не чула ти, не знала
В чужій, далекій стороні?
Моя гармонія співала
Твої улюблені пісні.

Моя гармонія співала
Твої закохані пісні,
Моя гармонія ридала
Хіба не чула ти? О ні!

Прилинь до мене в Україну,
Заграй у дагестанський ріг.
О Ніно! Ніно! Ніно! Ніно!
Любив тебе я і беріг.

Любив тебе і люблю досі,
І все життя буду любить,
Бо в серці пісня та голосить,
І та гармонія бринить.

* * *

Я ховаюсь в твою любов,
Що вища дерев і глибша неба в потоці,
Я пірнаю у тебе, як птах у блакить,
Бо я знаю: ти добра й гаряча, як сонце.

Ти вічна, як мить,
Хай тіло твоє дзвенить,
Як земля на осонні.
І вже не ти, а я – тільки мить
У твоєму лоні.

Без тебе мені не бути,
Без тебе мені не продовжитись,
Без тебе мені умерти
Весняним раптовим дощиком.
А з тобою мені художником –
Стати неперевершеним!

Син наш найперший…
Схилять голову Мікіланджело,
Таціт і Леонардо да Вінчі,
Коли ти Богородицею з ангелям
Підеш у вічність.

* * *

Враз майової зливи пальчики дитячі
Забарабанили в моїх шибок світи.
І почуття поранені, незрячі
Щасливо закричали: «Дощe, освіти:

Зеленим, синім, срібним, весноплинним
Очисти нас, натхни і оздоров!».
А блискавок калинове поління
Хтось у криницеве шпурляв відро.

І світ оновлявсь, прозорився, сміявся
І хлюпавсь, як у ваннім літеплі мій син.
І я, немов зеленолистий ясен,
Просив жадливо зливної роси

На плечі вишням, хатам і століттям,
На груди стерзаної війнами землі.
І не хотів нічого, тільки б у цім світі
Курликали громи і журавлі.

* * *

Синові Тарасу

Золотою чайкою колиска
В голубім вікні…
Затеплилось щастя коло серця близько, –
Спи, мій сину, спи, спокійних снів.

Спи, мій сину, на пахучім сіні,
В сіні ще сміються васильки.
Спи, мій сину, на рясній калині,
Спи на ніжнім промені руки.

Руки батька, теплі руки нені –
Це вони тебе до сонця понесуть.
Спи, мій сину, – гори сплять зелені,
Вечір спить і пташка і вечірній сум.

Спи, мій сину, спи дитя в росині,
Ніч тобі насипле в пазуху зірниць,
Ніч тобі насипле ласки в очі сині
З маминих і татових зіниць.

* * *

Синові Юркові

І сонячне пірце впаде на Дунай,
І небо зачепиться за борозну.
І не стуманіє в залізі мій край,
І пролісок візьме в долоні весну.

Й чебрець обважніє у білому світі
Дівочим вінком і весільним столом.
І синім долом піде собі вітер,
І мати зустріне його за селом.

Так нині і завтра по двору, по полю
Й роса не в пілотці – у сонці зійде.
І поцілунок, як місяць уповні,
Осяє обличчя твоє молоде.

ПЕРЕДАЮ СЕБЕ…

Передаю себе полям осіннім
І птахам, що лишились зимувати,
Передаю себе тобі, мій сину,
Як хліб і сіль, як сонце й м'яту.

Передаю себе тобі в чутті і слові,
В росині кожній на землі вкраїнській,
Передаю у жолудях з карпатської діброви,
Що повна золота і щебету по вінця.

Передаю себе тобі в нелегкій праці,
В цілющім зіллі, що я так шукав.
Передаю, мій сину, ввечері і вранці –
Твоєму серцю і твоїм рукам,

Аж поки усього себе не передам
Землі –
землі акацій
і цілющих трав.

* * *

Кожну бруньку, кожен сизий пуп'янок,
Кожен доторк сонця березневого
Відчуваю серцем і не скуплюся
На весну, на проліски для тебе.

Кожну бруньку, кожен сизий пуп'янок,
Як мале дитя, я колихаю.
Навіть серце б'ється, гулко стукає,
Мов у полі жайворон співає.

Кожну бруньку, кожен сизий пуп'янок
Наяву і в сні так відчуваю!..
Спить онук мій, у любистку скупаний,
І для мене усмішкою сяє.

ЩЕ ЖИТТЯ НЕ ОДКВІТЛО

Благословенна кожна мить життя,
На цих всесвітніх косовицях смерті.
Ліна Костенко

Ще життя не одквітло,
Ще рясніють криниці.
Ще цвірконик не вмер у траві.
Ще жолудь, брунатний, у маленькій колисці
Снить дібровою поміж віт.

Ще вицокує дзвінко годинник серця
Золоте карбування хвилин.
І клен у зеленій своїй гімнастерці
Не боїться зустріти січу сніжин.

Ще сонце соняшники скликає на віче:
Освітити землю востаннє – і вмерти,
А вже десь недалеко ненароджені внуки кличуть
До них свої руки в бузковій надії простерти.

СОНЕТИ

* * *

Не мислю я життя без Батьківщини,
Без пісні Матері і Слова Кобзаря.
Горить черлена у мені зоря,
І сам я – часточка її горіння.

Від Байди, Височана, Січових стрільців
І від малинових козацьких корогов
Горить! Та у моїй боринь-ріці
Не тільки яра залізняцька кров,

А кров усіх тираноборців і борців,
Хто за свободу будь-коли ішов,
І хто за неї завтра встане.

Щоб розірвать останні на землі кайдани.
Нема без цього у житті світання,
А з цим – і раб титаном стане.

* * *

Земля батьків – це не лише могили,
Це Русь у славі, в злитку золотім.
І далі – в глиб – у діадемі тій,
Що в ній царівни Скіфії ходили.

Як ходять у віночках білокрилих
Ромашки – королиці при путі,
Як ходять раз єдиний у житті
Усі дівчата у весільній хвилі –

Ідуть! Ось йдуть! Попереду цимбали,
Попереду медовий день і вік,
І бджоли сонце котять по траві,

І космонавт, летівши над дубами,
В світи ніким небачені, нові,
Вечірню зірку на колінах бавить.

* * *

Лунає над селом церковний дзвін,
По кому це таке сумне подзвіння?
А, може, по мені озвався він?
Ба-ні! Скликає він вірян на Богослужіння

У Святу Церкву на молитву і поклін
Господу Богу для всіх душ спасіння
І прощення гріхів, приреченим на скін,
Покаявшись за злий чин гріхопадіння:

Дзвеніть, лунайте, богословські дзвони
На торжество життя – не на похорони.
На життя вічне – не на помертя.

І хоч коротке це земне життя –
Наповнюйте наші душі й серця
Любов'ю до Всевишнього-Творця.

* * *

Пречиста Богородице – Діво Маріє!
Твоє ім'я в моїй душі зоріє.
Ти породила нам Спасителя Христа,
Котрий, як сонце, наші душі гріє.

Моя Царице Преблага! Моя леліє!
Допоможи мені втілити мою мрію.
Під твоє покровительство постать
І йти шляхом Любові, Віри і Надії.

Я хочу під Твоїм священним омоформом
Допомагати всім засмученим і хворим
Так, як це робив святий Варфоломей…

Допоможи мені, Пречиста Божа Мати.
Як ти ішла на поміч січовим стрільцями
і козакам завзятим,
Візьми під свій Покров Вкраїну і її людей!

* * *

Згорить це Сонце – не засвітим друге
(Хоч вчені кажуть про нові сонця).
Та поки що Земля, піщинка ця, -
Сонце любові нашої і тùги…

Ні, сонце сонць! І клен й калина з лугу,
І дівчина, що стала вранці до вінця,
Злили свій голос ув одну потугу.
Це сонце – бережімо до кінця:

У праці, в слові, у чутті і вірі,
У кожнім подиху і потиску долонь.
Якщо гніздечко наше спопелить вогонь –

Нам полетіти нікуди у вирій.
Лелеко, не тікай від нас за оболонь,
Лелеко-птахо, май до нас довір'я!

* * *

Зелений дубе, гей, зелений дубе,
Дивись: цвіте калина за селом.
Бджола засолодила медом губи
Й несе мені кохану під крилом.

Неси, неси! Неси хоч би й для згуби.
Вже сходить сонце над моїм чолом.
Той, хто калину, хто дівчину любить –
Той сяде мужем за своїм столом.

Поставить кладку – золоте поруччя,
Нехай собі тече вода клубком,
З води, з роси прийдуть і син, і внучка,

Й калина їх напоїть молоком –
Таким, щоб зеленів ти вічно, дубе,
Й дівчата у меду втопляли губи.

* * *

Красу так яро серце спогляда –
Красу землі під пензлем травня.
А те, коли весільна молода
Чільцем веселковіє в хлопця справа.

Чи як в ріці висрібнює вода,
А в ній нуртує дівчина чорнява –
Така, що з кручі глянеш – і біда!
А що подієш? Плавай собі, плавай!

Краса – то є краса. І врода – нагорода.
Спасибі, дівчино, за мить тую, за все.
Світліша стала річка серпневода.

Спасибі й річці, що тебе несе,
Й що можу теж пірнути в ці щасливі хвилі,
Що лоскотали білі перса й губи милі.

* * *

Уста дівчат хмільно-вогнисті,
Жарінь янтарних яблук у росі.
Які, Вкраїно, твої ранки чисті!
Беру їх святобливо у ясі.

Я вже розсипав юності намисто,
А все ще кров огнем весіль.
І молодість – як стольне місто
В цій защедрованій красі.

І весь, немов з горіха лист, я
Піднесений гіллячкою в висінь.
Колиска! Ще б одна колиска

В ній лебедів-синочків – сім,
Щоб піднести ще вище Батьківщину
Чуттям єдиної родини!

* * *

Давно не був я вдома на ріці,
На Рибниці – джур-переливниці,
Де хвиля тихо вибігла на хвилю
І ніжно гострить сірі камінці.

Різбить немов гуцульські топірці…
Поблискують маленькі кленики і карасці,
А в небі сонце крутить золоті колеса
Й пускає покотом по голубій ріці.

Я чую, як бринить зарінками вона –
Грайлива, ніжна і не голосна,
Вона хвилює моє серце кожну мить.

Я чую її закликання миле
І чутиму, навіть, в останню мить –
Як та ріка тече і грає, і шумить.

* * *

А ружі не цвісти не можуть:
Цвітуть городні й польові.
І так всесильно, переможно
Живих відстоюють живі.

І наш людський розкутий мозок
Шляхи вишукує нові,
І їде час Чумацьким возом –
Небесним – по земній-траві.

Дарує молодим кохання,
А літнім – душу молоду.
І молодіє древо раннє –

Життєве древо у саду…
І я не перший, не останній
Зривати яблука іду.

* * *

Зривати яблука іду
В моїм саду і на городі.
По тім ряду й по цім ряду
Красує яблунева врода.

Красуйсь! Хай на мою гряду
Шовкові з неба ллються води,
Хай по моїм мені труду
Дасть білий сад винограду –

Красу-дівчину молоду,
Чи яблуко червоноплоде.
Хай в неньки – Лади на виду.

Похвалять мою працю-згоду.
Благословен лиш той в родỳ,
Хто трудиться для свого рóду.

* * *

Василеві Клічаку

Коли ти ниву засівав добром
Вона тобі добро навзаєм зверне.
Уродиться пшениця повнозерна,
Як ядровиті зорі над Дніпром.

І ти відчуєш: літо зацвіло,
Що нива ця, тебе заворожила,
Як сік життя тече по твоїх жилах
І ллється в серце, щоб воно жило.

Воно живе благословенням Божим,
Любов'ю, що без краю і без меж.
Людське життя, ти так на ниву схоже:

Чим засіваєш, те й пожнеш.
І доки смерть не прийде зловорожа,
Хвилюйся, моє серце, і бентеж.

* * *

Чуттям єдиної родини,
Чуттям червоної калини –
Живи, живи, живи, мій сину,
Чуттям червоної калини.

І в зоряну ніч, і в чорну днину,
Під літаком смертним клином
Й ключем блакитним журавлиним –
Живи чуттям єдиним, сину, –

Чуттям єдиної родини,
Чуттям калини і людини –
Живи, мій лебедю, мій сину,

До найостанньої хвилини,
А там – у небо України
Хай лебедя твоє полине.

* * *

Яблуня розколота, розрубана,
А полінню в небо не рости…
Жінка це залишена, розлюблена,
А любові мертвій не цвісти.

На каміння вся скала розколота
І навік каміння не зцілить.
Жінка, що колись сміялась молодо,
Не сміється – сумно в світі жить.

Плачу я над яблунею зрубаною,
Плачу над розбитою скалою
Й над моєю мрією загубленою:

Буть з тобою, лиш завжди з тобою,
Із твоєю ніжною любов`ю,
Повною жадань, страждань і болю.

* * *

А люди мусять жить сучасним:
Весно, цвіти! Серце, світи!
Завчасно прагни бути вчасним
І вчасно досягти мети.

І досягни! На те – Людина
(Серед людей – і для людей!)
Не знаєш-бо, із чим година
Наступна у твій день ввійде?

З любов'ю, чи з вогнем руйнацій.
Тож хай тебе рятує праця,
Тож хай тебе наснажить диво,

Що ти з людьми – і для людей,
І що – Людина ти! Людина!
Людину ж час в путі не жде.

* * *

Ми всі скороминущі на землі,
Немов намисто нетривке шипшини.
Тому тулись, деревце, до людини,
Й горніться до людини, журавлі.

А ти, людино, в птаха на крилі
Залиш своє тепло і лист калини,
Й перед малим стебельцем на коліна
Стань – не соромся, і вклонись бджолі.

Щоб, як ударить час у дзвін останній,
Калина полум'яними устами
Торкнулась юно до твого чола.

І над хрестами нашими й мостами,
Над горнім світом медуниць і сталі
Несла Безсмертя на плечі бджола.

* * *

Не можеться… Усе в ажурі.
Купаєтесь, як в маслі сир.
Всі олігархи, пани й джури.
І Бога молите про мир.

Збираєм врожаї чудові,
Їмо медові пироги
І спекулюєм на любові –
Не друзі і не вороги.

І все для чого?
– Для московської попви?
Скільки пролито поту й крові…

Від кровожадної Москви
Не ждімо миру і любові.
Москва збудована на крові.

* * *

Зажерливе кодло поганське
Повзе по землі України,
Повзе Донецьком і Луганським,
Несе їм помор і руїни.

Зажерлеве кодло гадюче,
Повзе на землі України,
Спустошує землю родючу
Отруює кожну людину.

Як сльози, капають години
Сосюриної «України»…
І лине пісня лебедина

Через степи, через руїни:
«Любіть Україну, всім серцем своїм,
Любіть її до загину».

РУБАЇ

* * *

Безмежний світ – без краю, без кінця,
Безмежне небо Господа-Творця,
Який зійшов на нашу грішну землю,
Щоб врятувати від гріха людські серця.

* * *

Пречиста Богородице – Діво Маріє!
Твоє ім'я в моїй душі зоріє.
Ти породила нам Спасителя Христа,
Котрий, як сонце, наші душі гріє.

* * *

Благословляю Днину Великодню,
Христос Воскрес! Воскрес весь світ сьогодні!
– Христос воскрес! – Воістину воскрес! –
Лунають привітання срібнодзвонні.

* * *

Є люди, що живуть ще поміж нами
Й спілкуються нерідними словами.
У них у серці Бога й мови рідної нема –
Безбожні москалі їх звуть «хохлами».

* * *

Служать Кремлю, прислужуються нині
Горбам Печерським, а не Україні.
І всюди, де не глянь, зрадлива драньь.
Й попи московські гнуть нас в поклонінні.

* * *

Аж триста літ нас гнобила Москва,
Москва – тюрма народів все була.
Нарешті незалежна Україна
Зняла кайдани рабства, лиха й зла.

* * *

Тут спочиває наш священний прах…
Чого прийшов сюди московський патріарх?
Його молитва Богом не прийменна.
Крізь Золоті Ворота Київ йде на зірний шлях.

* * *

А завтра, 27-е вересня: днина свята –
Воздвиження Животворящого Хреста.
У Джурові – здавен храмове свято,
А в мене – лиш молитва на устах.

* * *

В тобі пізнав я божество,
Як зірку в небі на Різдво,
Бо ти ввійшла навіки в моє серце,
У мою душу і в моє єство.

* * *

Здається, що я пекла не лякаюсь,
І жити у раю не сподіваюсь.
Бо мучить мою душу сатана,
Тому щоднини я грішу і каюсь.

* * *

У грішнім світі пристрастей, тривог
Диявол заховався у чертог.
І дивитися: чи є в людини совість?
Є совість, значить, з нею всюди Бог!

* * *

Ми прагнемо, ми хочемо в Європу –
Так, як вдихнути весняного кропу!
Та є людці, що дивляться на світ
Злим оком близорукого циклопа.

* * *

Дитя читає Кобзаря,
Що сяє нам, немов зоря.
Воскресли храми! Сонце сяє!
І свічі, як зірки горять.

* * *

Ця книга, ця книга про Тараса –
Неоціненний скарб нашого часу,
Але найшлись на сході відьмаки,
Що відреклись від Слова рідного й Парнасу.

* * *

Книга – то скарб, то – моноліт,
Думки людини – її світ…
Що думає людина – тим стає,
Як має розуму яскравий цвіт і плід.

* * *

Ми маєм можновладних українців,
Які народ грабують, поодинці,
І напоказ, вдягнувши вишиванку,
Так люблять Україну – як чужинці.

* * *

І знову символ календар міня,
Астрологи пророчать на Козу, Коня…
Коли ж бо розпочнеться Рік Людини:
Чи доживемо ми до того дня?!

* * *

Надходить осінь. Я заосінився –
На скронях срібний іній появився,
На серце благородний смуток ліг…
Може тому, що в жовтні народився…

* * *

Сіяє золотий осінній ліс,
Спадає листя з кленів і беріз.
Зачервоніли кетяги калини
Так сумно дивляться в блакить небес.

* * *

Жарким сузір'ям сяє горобина,
Летять з черешень іскорки-рубіни.
Осипалося зрум'яніле листя –
То осені правдиві переміни.

* * *

Несуться в далину задумливії стаї,
На чужину ключами відлітають.
І відданість святу своїй землі
Відносять з теплотою ріднокраю.

* * *

Летять у вирій жури-журавлі,
І бродять чорні круки по ріллі.
Сумує на самотній деревині
Ворона на підбитому крилі.

* * *

Вечірній легіт сон-траву колише,
Цвіркун порушує вечірню тишу,
Гудуть хрущі, і бджоли, й биндяки –
Поет під їхні звуки вірші пише.

* * *

Парчевий одяг поскидали клени,
Колись в них було листячко зелене…
Життя, звеличене правицею Творця,
Нехай буде вовік благословенне!

ПОМ’ЯНИ ЇХ, ГОСПОДИ!

* * *

З тюрем в'язнів випускають!?
Прилучаються міста…
Далі, далі! Хай співають
Золоті твої уста.

Олександр Олесь

Воля?! Воля?! Сниться, може?
Друже! Брате! Говори!
Наяву – повстанці! Боже!
Синьо-жовті прапори!

Бій… Майдан… І стольний Київ…
Мов огонь, народний гнів.
Б'ють студентів біти й кії,
«Беркут» – мов осатанів.

Б'ють невинних. Їхня зброя
Б'є до зламаних кісток…
Вбили сина… Лежить в крові,
В голові його гвіздок.

За що вбили? Я не знаю.
Що він злого їм зробив?
Що він неньку Україну
Щиро і завжди любив.

З тюрем в'язнів випускають!?
Прилучаються міста...
Далі, далі! Хай співають
Золоті твої уста:

«Ще не вмерла України…»
Ще не вмерла і не вмре.
І не стане на коліна
На поклін перед царем.

Бо не спить народ навколо
І тремтить наш «цар»-тиран.
Тільки Щек, Хорив і Либідь
Стікають кров'ю своїх ран.

Ми йдемо на бій жорстокий,
Йдем до кращого життя:
Не спинити наші кроки,
Назад немає вороття.

МОЛИТВА

В місячну ніч на ясноповен місяць
Молюся Богові, припавши на коліна,
Шепчу молитву Господу – не бісу
За волю і свободу, і Вкраїну.

Свята Софія й площа перед нею,
Там майорить червоно-чорна фана
На фоні храму в осяйному небі,
Де здибився кінь Хмельницького Богдана.

Минулося… і зараз тут не тиша,
Небесний грім. Погроми і пожари…
І лине пісня, прапори колише:
«Нехай живе Бандера і держава!»

І жовто-сині прапори лопочуть
Тривожний гуркіт, нації пориви,
Бо зберегти соборність України хочуть
І Кий, і Щек, і Лебідь, і щити Хорива.

Йде в святій Церкві служба Божа.
Прикляч і ти, мій брате, на коліна
І прошепчи молитву, серцю гожу,
За волю і Соборну Україну.

І відчуваю я священний гонор
За свій народ, за цю останню битву,
Щасливий я і величаво гордий
Шепчу до Бога цю святу молитву.

ДІВЧАТАМ

Триптих

1

Коли скрипка весільна плаче,
Коли кличе серце юначе,
Не можна мовчати:
Озвіться, дівчата!

Юначе серце – не камінь білий,
Не було іще серця, яке б не любило.
Кохання – як вістря,
Дівчата, озвіться!

У хлопців дороги далекі,
У хлопців дороги нелегкі:
Їм косити і жати,
Їм стояти на чатах…
Озвіться, дівчата!
Приголубте, дівчата,
Тих хлопців!

2

Приходять дівчата,
Лічать літа…
І та золота…
І та золота…
А хлопці – на чатах.

Приходять зірниці,
На плечах літа.
І та золота…
І та золота…
В вишневих криницях
Вишневі уста.

Приходять дівчата,
Виносять сідельця:
– На чати! На чати!..
А, мо ‘, й не прийдеться?

3

Чекають хлопців з армії дівчата:
І тих, хто материну пісню полюбив;
Чекають тих, хто у цю ніч на чатах.
Чекають, наче сизих голубів.

Чекають горлиці й чекатимуть ще довго,
Вони уміють ждати – як жінки!
Вони чекають, тих хто не прийшов додому
Із-за Славутича й Дінця-ріки…

* * *

Гори і блискавиці –
Годиться!
Чудово!

Пішаниці і птиці,
Зірки і криниці.
Добре!
Годиться.

Танки і рушниці,
Ракети у медуницях,
«Гради» і «Урагани»
Погано!

Ними і снить не годиться.
Діряві каски в медуницях
Хлопцям зазирає смерть в зіниці…

Скінчився медовий місяць.

ГЕНІЙ ШЕВЧЕНКА

Геній Шевченка Богом дан
Для рідного народу.
Се він об'єднував Майдан
З його ідеями Свободи.

Се він боровся все життя
Супроти рабства і руїни,
Любив до самозабуття
Свій нарід і Вкраїну.

Він славив вільних козаків,
Боровся проти кріпацщини,
Ненавидів всіх, хто хотів
Розшматувати Україну.

Поет – Пророк, Світоч, Кумир,
Поборник Волі і Свободи.
Кобзар – духовний поводир
І його пісня – гімн Народу.

Блищали у віршах думки
Його, наче сокира гостра,
У людську пам'ять на віки
Пішла у світ Його ліра проста.

Як чуєтесь в останню мить
Гореправителі та можновладці?
Вам не муляє? Не болить
Життя української нації?

Чи чуєте Шеченка глас
І його праведні закони?
Задзвонять скоро вже по вас
Церковні поминальні дзвони.

Не Володимирські, а ті
Котрі в Почаєві ви вкрали…
Живіть безбожники «святі»,
Не варті Божої відправи.

А Володимирський Свят Храм
Звістив Шевченка двохстоліття
Геній Шевченка, Богом дан,
Возноситься по всьому світі.

БРАТИ-НЕХРЕСТИ

«Старший брат» на Україні
Влаштував нам Армагедон…
Дух Шевченка прокинувсь нині
І злетів на Євромайдан.

Де Хрещатик і Європлоща
До Інститутської веде.
Звитяжний вітер стяги полоще,
Піднімає з колін людей.

То Україна жива повстала
Проти рабства і ганьби,
Проти Ірода-Тантала
Януковичевої доби.

Януковичу, сукин сину,
Постав свічку за упокій,
За невинну кожну Дитину,
Яку вбив ти і твіій стрій!

Не поставиш, бо ти безбожник,
Бо ти раб путінської Москви.
Злий потомок, іудівський грішник
Своєю смертю не вмреш ти… Живи!

Живи десь у Підмосков'ї,
Чи у приймах десь на Дону,
Здохнеш, як пес ти. Тебе з гньбою
Усі народи проклянуть.

Хай не бентежить тебе нежить,
Біль твої груди не обпече.
Ти все отримаєш, що належить –
Немає прощення катам.

Чужина тобі виїстить душу,
Але в тебе ж душі нема.
І вже не прийде зек грядущий!
На трон вельможний, тобі – тюрма.

Ні «старший брат» – маніяк-мрійник,
Ні олігархи-гендлярі
Не допоможуть тобі невірнику,
Тепер час інший на дворі.

Не допоможуть тобі злочинці,
Вірнопіддані блюдолизи Москви,
Олігархи-бандюги свої і чужинці
Підеш у землю живцем живим.

І не задзвонять калинові дзвони
Калиновим сумом в зболілих серцях,
Бо вже бродить Шевченкові думи
На козацьких степах, на донецьких шляхах.

Калинова земле Свята і велична,
Кров'ю пролита, побита життям.
Будеш Соборна, Неземна і Вічна,
Будеш жити без кровопролиття!

РЕКВІЄМ

Світлій пам'яті Дмитра Шкрібляка,
жителя села Іллінці, який 22 травня 2014 р.
був застрелений сепаратистами
у селі Благопінне, що на Донеччині

Дощем весняним плаче день травневий.
Гучна гроза, немов сльоза полинна,
Бо гинуть хлопці під вкраїнським небом –
В'януть, як цвіт, так марно, безневинно.

Ой Дмитре, Дмитрикку – гуцуле з Криворівні,
Належав ти Деметрі в час гарячий,
Ти впав, як колос, у бою нерівнім,
Вся Україна молиться і плаче.

Тебе застрелив лютий снайпер-вбивця,
Чеченець-наймит чи москаль-заброда,
Сепаратист і вовкулака-кровопивця,
Що посягнув на нашу честь й свободу.

Схилилась над труною вся родина
І над Покуттям сумно сурма грає,
Де отчий дім, де матінка єдина,
Яка на заробітках в дальнім краї.

В тяжкий вівторок задзвеніли дзвони
І їх луна під небеса злітає,
То по тобі жалоба похоронна
І журавлине „ кру" всім серце крає.

У церкві йде відправа-панахида
За твою душу добру і правдиву:
Не сіймо поміж себе зненавиду –
Хай Дух Святий зійде на нас, як диво!

Його несуть…попереду хоругви.
Весільне деревце. Вінки і квіти.
Так сумно шелестить бузок похмурий,
Так думно в небесах яр-сонце світить.

Його несуть…і рушником хрещатим
На цвинтар простелилася дорога.
Біля могили воїни на чатах
Стоять, як перед боєм, дуже строго.

Священик запечатав гріб…в скорботі
За душу помолилися героя.
Салют військовий, наче грому рокіт,
І здаленів десь тихо за горою.

Я знаю, це несправедливо нині,
Що в небі крешуть грози-блискавиці,
Що все життя віддав ти Батьківщині,
Собі – лиш жмут могильної травиці.

Твоя душа вита в розкритім небі
Вже там, де спочива Небесна Сотня,
І святий ангел твій, як білий голуб,
Злітає над могилою скорботно.

Хай буде пухом і спокоєм землиця
Тобі покутський легіню-юначе,
А пам'ять не згасає, лиш іскриться –
В серцях людських від болю гірко плаче.

... І НЕБЕСНА СОТНЯ Й ПРАПОРИ

На Майдані прапори лопочуть,
На Майдані – Кий, Щек і Хорив.
На Майдані – дні зимові й ночі
І козацький бойовий порив.

На Майдані – ненька Україна,
Стольний Київ, Львів, Луцьк і Донецьк…
«Беркутівців» зла зграя зміїна
Б'є синів, яким життя дав Бог-Отець.

На Майдані зброя і каски іржаві,
Лине пісня, наче птиця в небесах
«Хай живе Бандера і його Держава –
Нації святиня і краса!»

На Майдані йде кривава битва
За Вкраїну і її права.
В храмах Служба Божа і Молитва,
І різдвяна коляда жива.

На Майдані ти і вся Європа,
І Небесна Сотня, й прапори,
Барикади, скати і окопи
І козацький бойовий порив.

ГЕРОЙ

Майданівцю-односельчанину
Романові Радишу

Ти добровольцем пішов на Майдан,
Як грянув бій із «Беркутом» жорстоким.
Так чутно з твоїх свіжих ран
Точилась кров і смерть дивилась в очі.

Ти знемагав і далі сміло йшов
Через сніги до стін Верховної Ради,
Вела Тебе на бій справжня любов
До України. Ти її не зрадив.

З-під крапельниці на Майдан полинув,
Снагу останню не утопив у сльозі,
Щоб доля кращих на відстріл не кинула,
В Небесній Сотні – биймось, браття, всі! –

Сказав це ти урочисто і ніжно,
Поранений у Чехії лежав у шпиталі.
І ось вся шия перебита в гіпсі – мов засніжена,
Тебе порятували благородні лікарі.

Привіз тебе твій син із за кордону,
Дружина тебе вдома догляда.
Ти – інвалід, не потрібний нікому,
Коли на тебе грянула біда.

Хай кров твоя в грудях твоїх гаряча
Лиш буйною любов'ю закипа,
Щоб жити сонцем і вогнем валящим
Й москаль на нашу землю не ступав.

Бо кров твоя гаряча не остила
Ні в таборах, ні в давніх Сибірах…
Жила б тільки Твоя Вкраїна мила,
Свобідна, Незалежна у віках.

Жила б вона і ти, козацький сину,
І твої майданів ці-товариші,
І називали ми кохану Україну –
«Колискою слов'янської душі».

РОЗМОВА З ОДНОСЕЛЬЧАНКОЮ МАРІЄЮ БАХМАТ

Беркути малюють кров'ю двері
Підозрілих на Дніпрі осель,
Де сідають хлопці до вечері,
Молячись за Київ і Брюссель.

Дмитро Павличко

Маріє Дмитрівно, доброго ранку!
А ліпше: Слава Ісусу Христу!
Ви на Майдані – джурівська бранко –
На цілодобовому посту.

А пост ваш – то польова кухня,
Що пахне димом, кашею й супом!
Ваші ноги на морозі попухли,
Де намети, барикади і трупи.

А вже Святвечір! Святу вечерю
Ви несете хлопцям на барикади.
Помоліться всі разом, або по черзі:
Христос народився! Славіть його радо!

А ви вечерю несете на барикади
На Грушевського і в Дім профспілок.
З вами поруч волонтерська бригада,
Ви на прицілі! – Та промахнувся стрілок.

Тягнулись хмари із сльозами солоними,
І ви самі були грізні, як тучі.
Ви із лайкою і прокльонами
Давили гнізда отруйні гадючі.

Мертвецька мла – в ріст барикади,
Тіла в кановах – вбитих покров.
Небесню Сотню прославляють барди
І Руслана співає про мир і любов.

Ялинка на крові зледеніла,
Та пломеніє на всі світи,
У сяйві рук твоїх і тіла
О, будь прекрасна, жінко Ти!

Терпи, як ті, що за Вкраїну
Життя віддали задля мети.
Та не поставили нас на коліна
Прокляті януковичеві кати.

Поправ на голові чорну хустину
І просочені кров'ю бинти
В день поминальний, як святині,
Могили братські освяти.

Маріє Дмитрівно, я нині зватиму
Вас новим найменням – Джурів.
А вас, як завжди, додому ждатиме
На воротях мати в зажурі.

Маріє Дмитрівно, дівчино ніжна,
Вас не засипле ні вітер, ні гравій…
А на Майдані пахло їжею
І ранок йшов у бані кровавій.

НЕБЕСНА СОТНЯ

Сотня Небесна,
Путь їх воскресна.
Пам'яті чресла
Вже у сувої…
Кожен достоїн
Слави героя!

У бронзі й граніті,
В калиновім цвіті
Стоять вояки.
Україні слава навіки –
Героям слава навіки!

За щастя й свободу
Рідного народу
Вони пролили свою кров,
Найкращий їм пам'ятник –
Це наша пам'ять,
Це наша пошана й любов.

За волю й свободу
Рідного народу
Вони життя віддали,
Щоб всі українці
Від Заходу й Сходу
Назавжди єдині були.

Земля – раїна
А ненька – Вкраїна,
І батько – Славутич-Дніпро,
Родина – калина,
Свята Батьківщина,
Наша слава, мир і добро.

ПОМ'ЯНИ ЇХ, ГОСПОДИ!

Пом'яни їх, Господи-Боже,
Янголів – Сотню Небесну!
Пом'яни, Всевишній, кожного,
Хто впав за Вкраїну воскреслу.

З духами праведних померлих
Душу рабів Твоїх упокій –
Тих, що на Ай-Петрі і Говерлі
І по Україні усій.

Пом'яни їх, Боже, з любов'ю,
Пом'яни і щиро помилуй!
Вони своєю чесною кров'ю
Свободу нашу окропили.

Не плачте, мамо, не плачте
Над гробом синівським нині,
Не плачте, мамо, пробачте,
Дайте поплакати Україні!

За те, що стояли стіною
І йшли на жорстоку битву
Із беркутівською сатаною,
Прокажіть, мамо, молитву.

Не плачте, мамо, не плачте,
Ваш син у Небесній Сотні.
Йому вже не болять рани
Від кулі снайперівської мерзоти.

Не плачте щодня, щоночі,
За наші гріхи пробачте,
Коли були сліпі очі,
А наші серця незрячі.

Не плаче, мамо, за сином,
Хоча поплакати варто:
Ваш син вже у Сотні Небесній
Стоїть у почесній варті.

Пора нам збирати каміння,
На плуги перекувати зброю!..
Слава Україні!
Слава Героям!

Я ЧАТУЮ

Світлій пам'яті Василя Максим'юка, поета,
мого односельця, члена ОУН-УПА

Вже давно у царстві Харона.
Час мій стік, як ранковий туман.
Я завис на столунних дзвонах –
І ті дзвони гудуть: «Вам! Вам!»

З мого тіла росте колосся,
А із серця дзвенить джерело.
І спадають не роси, а сльози
На Поклінній горі за селом.

Я у кожному промені сонця,
Я у кожній росинці живу,
Не убив мене атомний стронцій,
Не розп'ято траву-мураву.

Я у голосі кожної пташки,
Я у кожній травині, в зелі,
Я у білім цвітінні ромашки,
Я у кожнім ростку на землі.

Земля живить моє коріння,
Боривітер мій цвіт розкида,
А із крові моєї горіння
Майорить красних маків гряда.

Я чатую. Я зорі вартую.
І показує шлях до небес.
Дзвонять дзвони. Добро вам вістують:
Я живий! Я із мертвих воскрес!

МАТУСЕ РІДНА…

Матусе рідна, люба що з тобою?
Чому ти плачеш кожну ніч і кожен день?
Ми свою волю здобуваєм з боєм,
Хоч всі ми вже налякані і де?

На своїй рідній, на своїй землі
І ким? Своїми ж перевертнями-москалями,
Вони – кати безбожні, сепаратисти злі,
Дітей наших вбивають окаянні.

Московську юдаль проженемо геть,
Нам не страшні всі чужаки-заброди,
Ні! Ми хлопці козацького роду
І не страшні нам ні кулі, ні смерть.

Нам не страшні всі вороги, кохана
І вилазки чужинських резидентів.
Набулись вже ми від батиїв-чингізханів
І від царів-генсеків-президентів.

Усе те кочувало, йшло навалом
Тільки зі сходу і споконвіків,
Несучи нам страшну біду й неволю,
Сотні віків, сотні жаских віків!

Ми йдем вперед, нелегка наша путь,
Земля на Сході у вогні й руїнах,
Герої не вмирають, а живуть
І не дадуть померти Україні.

Матусе рідна, люба не тужи
Не лий пекучі, гіркі сльози, і не сердься,
Я хочу жити і я буду жить
Птах щастя в'є гніздечко в моїм серці.

МАМО, НЕ ПЛАЧТЕ!

Уночі прокинулись думки,
Їх розколихав уночі каштан,
Прочиняє вікно фіолетова ніч
Пахощами далеких зір.

Хтось золотисті бісерини
Розсіяв у небі світлосинім.
Низько вклонюсь вам, хлібосольні карпатці,
«Старша сестра!»

Білим бісером – білі поля,
Не хлібні – поля бойовищ.
Під Донецьком і Луганським.
Матір з волоссям кольору снігу,
Кольору горя.

Свіжі бинти на кривавому юнацькому тілі:
– Мамо, не плачте! Я ще вернуся до вас
Тихою стежкою, шелестом ясена,
Чебрецем молодим біля порога нашого,
Калиновим гроном, золотим колоском…
З любов'ю до світу, в якому живем.
Своє імення хлібом возвеличу.

* * *

Перезахронюємо прах
Героїв наших безсмертних,
Закатованих в концтаборах,
Розстріляних у Чорному лісі під смереками.

Перезахоронюємо в'язнів ГУЛАГУ
І жертви Дем'янового лазу,
Їхні серця, повні відваги,
Не перетліли на золу.

Перезахороняємо жертви
Червоного дракона.
Вічну пам'ять безсмертним
Поминальні виспівують дзвони.

* * *

Вони живуть, вони повік живі
У пам'яті, мій Джурове, мій краю,
Вони в наших серцях, в нашій крові
Живуть, як сонце, що над нами сяє.

Вони живуть у сяєві небес
У сяйві пшениць і золотого жита,
В молитвах Богу, що над нами десь,
Живуть і діють й вічно будуть жити.

ЖУРАВЕЛЬ

Летів, летів блакитний журавель
З чужих чужин, з чужих земель.
Та й сів у нас коло криниці.
Спочатку був він, наче птах,
А далі в інше перейшов.
Нагнувся, щоб води напитись,
А то криниця – сама кров.
У очі диха бог війни,
Мечем покошені сини,
А тато, тато не злетів:
Чи то забув, чи не хотів,
Й вогнем опалений здерев'янів.
Стоїть собі коло криниці
І дзьобає здивований зірниці.
А, може, то із глибини –
У небо дивляться
Земні людські сини –
Ті, що не вернулися з війни зі Сходу
І рятували від Москви нашу свободу.
Впали глибоко грудьми в землю,
Щоб прорости вином і зерном,
Вінком весільним і люб-зіллям.
І проросли, й плечем уперлися у плуг.
До брата брат, до друга друг.
А коли день розсіяв млу,
Крильми в небесний синій круг
Ударили веселі журавлята
Й покликали у небо тата.

СОКИРА БАТЬКОВА МОВЧИТЬ

Сокира батькова мовчить
Спадковий скарб теслі і воя…
І сонце, як черлений скит
Висить над його головою.

Не охолов з криці обух,
Гартований в котлі з водою,
Ще живе в нім пломінний дух,
Хоч лезо з'їжджене взялось іржею.

Гострю сокиру його, гострю
Об сточений камінь-брусок,
Закінчилось літо в колгоспі…
Як скінчився батьковий строк…

Горланять села й города
І велелюдний Галич стольний,
І множиться гріховна жада
Жити на світі гордо і вольно.

Нам треба жить за багатьох,
Бо що, власне, є життя миле?
Та є над нами Господь-Бог,
Є галицький наш князь Данило.

* * *

Боже! Що це за світ,
Що за люди пішли.
Пішов світ в переміт,
А люди з ума зійшли

Вогнем палає світ,
Кров'ю означений час.
Хай боронить вас
Від щонайменших нещасть.

Бунтує Єреван,
Судома звела Кавказ,
Кров'ю стікає з ран
Кожен із нас.

Всіх, хто в зоні АТО,
Де України Схід
Їх не забуде ніхто.
Стара Європа і світ

Зітхаю, як соловей
Ридаю ридма з людьми.
Боже, спаси людей
Від цієї війни.

Я ХОЧУ МИРУ НА ЗЕМЛІ

Підлітки, що кличуть маму у траншеях.
Було це, є у нас і може бути всюди.
Не можу думати, що це сосновий шерех,
Не можу думати про день той судний.

Я хочу тільки цих зеленоглицих сосен,
Я хочу в соснах цих знайти дружину,
Що привела б мені копу дітей
Весело-голосних, як бджоли в конюшині.

Я хочу миру на землі і досить
Світу без воєн і без людей злих…
Шумлять, шумлять зеленовіті сосни
Для себе, для звірят, для всіх живих.

ГРАНЬ СЛОВА

* * *

По світі ходити – надію ростити,
Ходити по світі – бути гілкою світла.
А під рідним віконцем – хоч раз та сонцем.
Для рідної мови – крилами слова.
Для синьо-жовтого прапора –
Пломеня краплею,
А треба – то й краплею крові.

НЕ НОСІТЬ!

Не носіть у серці чорний жур і сум,
А несіть землі своїй снагу й красу!

Не носіть сірих дум і заздрощів каміння,
А несіть кохання, людяність, горіння.

Не носіть у серці мрячну сонь і пріль,
А несіть святий – за рідну землю біль!

Не носіть у серці глухоту і спокій,
А несіть Вкраїні все ясне й високе!

* * *

Де ходив колись Кобзар-Пророк народу,
Де стрічались Леся й Каменяр,
Не умре довіку дух свободи,
І не згасне Слово-світожар.

Тарас Мельничук

Поезія – одвічне диво,
Поезія – це Божий дар.
Вона – безжальна і правдива,
Я – раб її і володáр.

Поет – провісник щастя й долі,
Лицар прийдешніх світлих днів.
І волі, золотої волі,
Що здобувається в борні.

Поезія – спів солов'я
І в небі жайворине скерцо.
Це в твоїх грудях печія,
Це – кров твоя. Це – твоє серце!

Поет – співець, і його ліра
Правдиво й чесно виграє.
А правда ж бо немає міри,
Правда завжди така, як є…

А над усе людей любити,
Писать і жить, як Бог велів!
А що створив, а що зробив ти,
І що по совісті зумів?

Поети не у рангах ситі,
В них кожне слово – як краса!
Осяянням творінь сповиті,
Їх Божа напува роса.

* * *

Поезія – життя веретище,
У небо несходимі сходи,
Велике всенародне втечище
Людського духу і свободи.

* * *

Спочатку – етика,
Потім – поетика.
Прекрасні слова Помпея:
«navigare necesse est
Vivere non est necesse».
(Плавати по морю необхідно,
Жити не так вже необхідно).

* * *

Як не друкували,
Як цькували.
Душу об'їдали
Як вандали.
А де Ікари?
Де Дедали?

* * *

А тепер – нова Доба.
Людино – Небо твоє!
Людино – Слово – Твоє
З волею на губах.

ВЧИТЕЛЬ

Григорію Абрам'юку

У нього почуття народжують Слова
Майбутніх словесників.
Я йду до Тебе,
а Ти-до Мене!

Ось Данко – Той ніс своє серце.
А Ти неси книгу, як Данко серце
Із полум'я Афганістану...

МОВА

Даруйте мені вогненність слова
Незайманого борнею,
Нехай шовкова моя мова
Стане бронею.

Марія Влад

Мова – ріка золотоносна,
Вона некривоуста, не сирота.
Вона солов'їна і жайвороносна
У вишневих садах й золотих житах.

Вона не бідна, не вульгарна,
Вона багата і жива.
Вона не куплена, не базарна.
Вона – жива, як вода, як живгай-трава.

Ми всі освічені й начитані з вами,
Розмовляємо нею мільйони літ –
З цими очима й вухами,
Які відкривають Божий світ.

У нас дома – книгарні, бібліотеки,
Ми в світі – найкращі читачі.
Ми йдемо до книги, як до аптеки,
Лікувать душу вдень і вночі.

Щоб з серця крівця стікала нуртом
До кожної клітини без ниття.
Щоб не зростали ми манкрутами
Шукали вигідного життя.

Мова – ріка золотоносна.
Хто в неї пірнає аж до дна,
Золоті скарби виносить –
Мова Шевченка і Франка.

ДО РИМ

Простіть мене, рими,
На хвилинку вийдіть.
Я ж не пісню складаю –
Слухаю серце.
А в серці – епоха.
І коли серце збивається з ритму
Знайте: в епосі не все ритмічно…
Перебої ритму любові.
Хтось поранив любов –
Вилив крові,
І вже для мене
Ніяк не римується любов
З свистом куль.
То ж простіть мені, рими!
Я краще буду римувати
Людяність з людьми.

НЕВПИННИЙ ГЕРЦЬ, УПЕРТИЙ БІЙ!

Диптих

Мирославові Атаманюку

I

Невпинний герць, упертий бій!
А серце йому болить, а в грудях йому пече,
Крапельниці не допомагають
І лікарі його сумні…

Коли б знімались світлини,
То добре йому було б.
Як сльози скапують години,
Спадають пухом лебединим.

Коли б писались альбоми,
То легше йому було б,
Тепер не йдуть, не пишуться…
Вони приходять з болю…
Але душі!..
Біль тіла – завада творчості.

II

Який це дивний незрівнянний світ,
Світ неповторний, світлий, розмаїтий,
Його створив нам Атаманюк (Мирось, привіт!
Я твій земляк із джурівських піїтів)

Твої світлини – світу дивина,
Дивлюсь на них і бачу Україну,
Бачу Тебе, мій друже, навіть в снах,
Бо Ти Митець Творець, поет світлини.

Ти князь природи, її володар,
Тож бережи її життя з любов'ю
Маестро! Дякую Тобі за дар
Бажаю Тобі доброго здоров'я!

Дай Тобі, Боже, сили многа літ!
Перенести всі болі і страждання,
За те, що Ти збагнув цей дивний світ
І передав нам в творчих пориваннях.

І хай пливуть роки, як Рибниця і Прут,
І як козацький наш Дніпро-Славута.
Ти тут живеш і будеш вічно тут
Великим Українцем Незабутим.

ДУЕТ

Петрові Коржу

… І сипались Слова, як перли,
Світла мелодія цвіла,
Бо «Ще не вмерла, ще не вмерла» –
Слова гімну Дивні слова.

Гарні слова, музика гарна,
Бо композитор і поет
Створили пісню легендарну,
Вкраїну прославив дует.

Слова ці написав Чубинський,
Вербицького мелодія,
Щоби знала орда чужинська,
Що Україна ще жива.

* * *

Ти поет маловеликий,
Якщо міряти двома мірками,
Але спричиняє мені біль дволикий.
Ти поет з двома лицями,
з двома талантами,
з двома мірами.

Одна міра для простолюду,
Друга – для помазаників,
А що двояке – те не цільне,
Те не цінне.

В тобі вживаються поруч олжа й істина.
Твоя поезія, не зцілює, не благовістує.
Не гнівайся сивоглав, не зухвалься і не переч.
Я сказав, і ніби гору скинув з плеч.

СЛОВО-ПОДИХ

Мирославові Попадюку

У Вас слово – що подих,
А дихання – рядок.
Живлющі джерела
З-над Прута
Дають Вам сили і снаги.
А де життя бистрина,
Там думка і слово діють.
Вистраждене, виплекане
В душі мистця –
Жити йому і діяти!

* * *

Богданові Радишу-Маринюку

Як материнське благословення,
Як хліб наш святий щоденний,
Світла радосте, увійди
Яровим вогнем молодим
І поетове серце натхненне.

Увійди, як любисткові мрії
Про матерів і коханих.
Увійди, як пісня, що гріє
Шовкову душу Богдана.

Увійди в день розквітлого безу,
Увійди в день розквітлого маку,
Увійди в день розквітлого вересу,
Коли гори вкриває мряка.

Увійди в день сріблястого інею
Жар-зорею над Україною.
Світла радосте, увійди
Яровим вогнем молодим
У поетове серце натхненне!

НА СЯЙВО ВИСТИГЛИХ ПШЕНИЦЬ

Мирославові Лазаруку

Спішитиму співочим жайвором
В гарячий липень, в сизе літо.
До поля рідного, врожайного,
До сонця жнивного, до жита.

Спішитиму до сонця жнивного
І до маленької зернини, –
Янтаринки сміливо-дивної,
Що крутить велети-турбіни.

Яка нам родить і виводить
До зір небесних кораблі,
На ясні зорі й тихі води,
На сяйво рідної землі.

Вона в нас десь в крові червоній,
У грудях, в голосі, в чуттях.
Поки зернина на долоні –
Доти й життя.

Спішитиму – допоки житиму,
До поля рідного, до жита,
До сонця жнивного блакитного,
До свого золото літа.

До пісні, що людей виводить
До отчих дзвонкових криниць,
На ясні зорі й тихі води.
На сяйво вистиглих пшениць.

ЖАЙВОРОНОК

Василеві Рябому

Місяць очі накрив хмариною
І заснув з жайворонком над Україною.
Жайворонку,
Не пересохне
Твоє горлечко срібне,
Бо кожна хмарина,
Кожна стеблина
На землі моїй –
Тобі рідна.

Земле моя,
Цимбалами озвучена,
Я несу тобі росицю
У писанім глечику.
А за мною пташки
І звірята приручені:
Щедрий вечір!

* * *

Хтось читає Павличка і Маркеса,
І як Данко рве серце Драчем…
Нехай груди вітри здіймають
Й ніж у сонці його пече.

Я читаю їх тепер ліпше,
Бо їх твори нетимчасові,
І вростаю в землю ще глибше
Й виростаю в Любові, у Слові.

ЩАСЛИВОГО КОХАННЯ ТОБІ!

Іванові Війтенку

Ранок – іскрина,
А днина – жарина,
Щасливого кохання
Тобі, Верховино.

І сонця, сонця
В рідній сторонці,
Гаразду та праці –
На сяйво акацій,
На цвіт калини.

На цвіт калини,
На честь Батьківщини.
Плодів та врожаю
Тобі, рідноkраю.

Хай веснолуками
Вітер гаса,
Хай не погасне твоя роса.
Хай щастя всміхається щастю,
А колиска-колисці.

Будьмо із сонцем,
Будьмо з любов'ю,
Будьмо із Словом
Рідним вкраїнським.

ЛЮБЛЮ ТЕБЕ І ЧТУ

Іванові Грекуляку

Люблю тебе і чту
За мудрість і талант,
За віру пресвяту,
За правду-істину,
За силу… Ти – Атлант.

За рвійний гул копит
Арабських румаків…
Ти вершник у сідлі,
Тримайся залюбки.

Ти вершник у сідлі,
Вільно живи й диши,
Поки гаряча кров
Пиши, пиши, пиши!

Нехай твій кінь Пегас
Несе тебе в галоп,
Возносить на Парнас,
Бо ти справжній поет
І файний хлоп.

ЦЕЙ СВІТ

Цей світ для мене за селом:
Не я для світу – світ для мене.
Так гірко пахне полином,
Ріллею і житом зеленим.

Важкий заглибив плуг в ріллю,
Криваві мозолі наплужив,
Що зроду ще таких не мав
На ційі землі, мій добрий друже!

Питаєш ти: куди я йду?
В степи широкі. В темінь – бранку.
Отак ітиму я до ранку,
Потім до вечора – і знов до ранку –
Поки в дорозі не впаду.

Все, що надбав я, все пусте:
Ніде не візьму – всім залишу.
Люди оратимуть цей степ,
Знайдуть мене – й тобі напишуть.

ПОЕТ І ПОЕЗІЯ

Пам'яті Василя Стуса

Поезія – невдячна справа.
Поет – невільник й жертвослов,
Кров у мистецтві «не кривава»,
Вона, мовляв, римується з «любов'ю».

Кров–лиш рубін. Порок – лиш мармур.
А доброчин – слонова кість.
Скарби не пропадають марно
І не плямують рук і честь.

Поезія – не трин-полова,
Поезія – зерна ядерце.
Поет завжди заручник слова,
Він пише кров'ю свого серця.

Поезія – плацдарм останній
Для всіх нескорених, не ниць,
Поети завжди одностайні,
Бо їх слова тверді, як криця.

Поезія, як заклинання!
Але чому писання вбогі
Такі бридкі, такі плюгаві,
Що встид перед людьми і Богом?

А він, як дзвін, карбував строфи
Із забуття йшов крізь прокляття.
І вперто сходив на Голгофу
Жертовності й саморозп'яття.

В неволі здобував він волю–
Для себе, жив благословенний,
Як смолоскип страшного болю,
Він збудував свій Храм священний.

Вказав Вкраїні шлях від рабства
До волі вольної й свободи.
Як Янгол Небесного Царства,
Як світоч пломеню зі сходу.

* * *

Пам'яті Тараса Мельничука

Обійняла серце невимовна туга:
Я сьогодні втратив дорогого друга.
Втратив на світанку ще й тієї миті,
Як зоря ранкова сяяла в блакиті.

Як сходило сонце із темної ночі:
Ой, не рвися, серце! Ой, не плачте, очі!
Все одно від того легше нам не стане –
Я сьогодні втратив друга на світанні.

Я сьогодні втратив справжнього Поета.
Друже мій, Тарасе, відгукнися: – де ти?
Він не відгукнувся в березневу днину
Відгукнулось в небі «курли» журавлине.

Линуло під небом: «Кру-кру-кру», «кру-кру»,
Не полегшить болю, не вгасить журу.
Обійняла серце невимовна туга –
Я сьогодні втратив дорогого друга.

ПРОЛІСОК

На самому-самому передвісні,
Коли ще зима панувала
Крізь люті сніги Прикарпаття
Пробився до сонця пролісок.

Пробився крізь ґрунт кам'янистий.
І виріс з-під каменя-кременя,
Як сонячний промінь пречистий,
Пробився до сонця із темені.

Пробився до сонця пролісок,
Веселий весняний провісник
Ім'я йому – Тарас Мельничук,
І надихнув мене вірою,
Що скоро весна настане.
А сам не дожив до весни.

СКОВОРОДА

Як звертався Сковорода
До душі космосу людини:
«Моя Вкраїнонько молода,
Звертаюся до тебе, ненько єдина.
Я не хочу, щоб у жилах моєї дитини
Текла кров яничарів,
Я хочу, щоб не смертоносні кулі, а рожі червоні
Чоло її весільне вінчали.

Я хочу життя людині, тварині, рослині
На благословенній землі-раїні, моїй Україні.
Я хочу, щоб жили люди у миру і злагоді
До стотисячних нових поколінь,
Щоб не потонули у гнилій заводі
Вовіки віків. Амінь».

ЩОБ ЖИТЬ...

Левади колишуть дитину маленьку,
Чи то голубочка, чи то Шевченка.
Чи то високу гору,
Чи то ясні мечі,
Щоб виніс я горе
Гіллям на плечі.

А я винесу горе,
Я розправлю гори –
Гей, висока земле сира
Прошу тебе до свого дому,
До свого двора.

Прошу тебе до столу,
Там матіночка сидить
На дробен мачок рубає утому,
Щоб гіллям над водою жить.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Колись давним-давно з козацької криниці
На Хортиці Шевченко пив водицю,
Яка йому давала силу і снагу
Любить людей і землю дорогу.

І ніби чую знову з-під калини,
Мов звуки джерела, в груди твої
Коханих слів обпалені клітини,
Де обсідали душу солов'ї.

Вказав Вкраїні путь-стезю з неволі
До Волі вольної, до Правди і Свободи,
Любив її лани широкополі
І ясні зорі, і Дніпрові води.

Палку любов проніс крізь все життя титан,
Поет-пророк і світоч України.
Солодкий й вічний слова бран,
Щоб стати з ним на сторожі людини.

І знову чую надвесняний подих,
Як день воскреслий, березневий час…
Благословенне ім'я твоє – Подвиг,
Благословенне ім'я твоє – Тарас.

Недоспів твій доспівую, мій Отче,
Я пам'ятаю твій „Кобзар" і „Заповіт",
Твої слова бунтарські і пророчі
Мене хвилюють і дивують світ.

ПОВЕРНЕННЯ ШЕВЧЕНКА НА ВКРАЇНУ

Я знову тут. Мій краю милий,
Святі місця… Свята земля…
На цвинтарі старі могили
Ледь-ледь видніються здаля.

На цвинтарі пожухлим каменем
Сірів старий козацький хрест.
Єдиний вже, мов від лукавого,
Єдиний, вже без карбів-крес.

Стояв поет, як неприкаяний,
І заливав горе слізьми.
Стояла церква занехаяна,
Забута Богом і людьми.

Сивий Дніпро мінявся золотом,
Збігав вербовий гай з гори.
По той бік мріли, мов розгойдані,
Старі, могутні явори.

В гаю скрипуче яворина
Зітхала чайкою з коша.
А в небесах пливла легка хмарина,
Немов чиясь свята душа.

Такі були титани-одчайдухи,
Я чую їхні дальні голоси,
Такі були орли свободи духу,
Минулося, не ті часи…

Натомлена за день трудів країна
Спинилася, щоб перевести подих…
Я знову тут. Старі церкви… Руїни…
Іуда зрадив тільки Бога –
А ви – народ! Запроданці народу.

ШЕВЧЕНКОВОМУ – ВІД ДЖУРОВА

Спасибі тобі, Україно,
Вклоняюсь тобі чолом
За те, що Шевченка іменем
Названо покутське село.

Село, красиве, як перстень,
Де люди добрі – незлі.
За те, що Божим перстом
Позначене на землі.

Хоч я тут не був ніколи,
Та Джурів мій – ваш побратим,
Як ваше село і школа
Освячений Духом Святим.

За те, що Тарас незабутній
Живе серед нас у краю,
Де в кожнім селі на Покутті
Є пам'ятник Кобзарю.

Спасибі вам добрі люди
За ваші прекрасні труди.
Хай найкращим пам'ятником буде
Пам'ять наша назавжди.

Спасибі Вам наші Мадонни
Вчора, завтра і нині,
Нехай ваші сини і доньки
Виростають на славу Вкраїни.

Ми щиро вам зичимо, знайте,
Сонця у серці по вінцях
Гордіться і не забувайте,
Що ви – українці.

І щиро вам на цім слові
Бажаєм якомога:
Будьте щасливі й здорові
І з Господом Богом!

РУКИ МОЇ

ШЕВЧЕНКО Я…

(Привид)

З ким маю честь?
І по якому ділу?
– Шевченко я… З'явився, як у сні.
З'явився я в пасхальний понеділок,
Бо велено було мені.

Є в нього щирі друзі і родина,
І все ж він сам, і все ж він сам.
А ще ця клята – самотина!
І вірші, що не дописав.

Є в нього друзі, вірні друзі,
Прихильники… Є Господь Бог.
Невольнича, сердечна Муза
Чекає теж хтозна-чого.

І сам він тихий, наче світ,
Немов травневий білий лебідь…
Коли хрущі та білий цвіт,
Та ясні зорі в чистім небі.

Серце… Душа… Вона в собі
Вміщає білий світ і світло,
За все щемить, за все болить,
Найбільше диво цього світу.

СОНЦЕ І ЛЮДИНА

На світі два начала – Сонце і Людина,
І в тім, і в тім – Дух творення й світання,
Одвічний дух! Безсмертний!
Його в століть проваллі
і жодні тіні не відгородили.

Тим духом пройнялося моє серце
До кожної чутливої клітини,
Бо все прекрасна на землі – від Сонця,
Бо все на світі гарне – від Людини.

* * *

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно…

Тарас ШЕВЧЕНКО

Руки мої – на проліски,
Руки мої – на калину.
Провесінь. Провесінь.
І Україна.

І далі, далі – аж ген, де біло,
Де сонце сходить – черлений слід.
Щоб серце знало, несло й любило
Вітчизну-світ.

ЛЮБІТЬ ЖИТТЯ

Життя – це дорога до самого себе.
Сенека

Любіть життя у радості і горі,
Любіть життя в труді і боротьбі,
Людину смерть уб'є, але не зборе,
Якщо вона зі смертю стане на двобій.
Любіть життя…
Добро добром віддячить
Й любов любов'ю обдарує нас.
Любіть життя нестримно –
Так, неначе
Його ви бачите
В останній раз.

* * *

Лікареві Роману Яхневичу

Лікарям відомо достеменно,
Як не сутність – то ціна життя…
Люди, не вмирайте безіменно!
Люди, не вмирайте задаремно,
І без бою не відходьте в небуття!

Не здавайте без борні позицій –
Тих, що суть священна на землі:
Рідний край… І слово… І криниця
З золотим відерцем на крилі.

Множмо доброту! Надію множмо!
Й множмося самі в своїм краю.
Серце тільки те непереможне,
Що цупке, неначе подорожник,
Із народом ув однім строю.

* * *

Я знаю тільки те, що я живу.
І запашний оцей букет належить всім.
Життя!І перепілка падає в траву,
Й перепелят купає у росі.

Життя, воно іде од мене і до мене
Та ще й несе човни братерських доль,
Бо й сам я човен й море стоіменне,
Де кожна хвиля – радості гніздо.

Життя іде од мене і до мене
І скелі падають, коли не треба їх,
Бо тільки я несу ясні такі знамена,
Які нести не в силі солов'ї.

Бо тільки я: Людина, сонця й зір оратай,
Зумів землі сказати будь зорею всім.
І доки я – то перепілка-мати
Перепелят купатиме в росі.

СЕКУНДОЧКА

А секунда:
Це багато чи мало?
Раз – і побігла,
Звіряють свій хід
Небесні світила.
Раз – і пробігла
І завдала багато клопоту.
Я не гуляю,
Я секундочку
Шукаю.
Застелю озеро туманом,
Зачиню ворота,
Щоб не втекла
Секундочка срібно-злота.

ХВИЛИНА

Живи хаилиною – цією!
Вона бо справжня. Лиш вона!
А поза нею, поза нею
Ніхто й нічого тут не зна.

Як дивно день новий стрічати,
Дай, Боже, сили на цей день,
До сили – радості півчарки,
Чарку вина і сніп пісень.

Не можна ж завжди в тузі й сумі,
У тягарі і сум'яті.
Людині горе не пасує,
Пасують проліски в путі.

Людині завжди чогось треба,
Та чи в усіх потребах глузд,
Якщо є хліб й до хліба небо
Й до пісні мальви вірних уст,

То це уже хвилина справжня,
Її бери, нею живи.
Тче жайворонок у небі пряжу,
Та починає від трави.

Живи!
Цією хвилиною живи!

КВАПМОСЯ...

Смерть приходить нагло і нежданo,
Бо непевний наш жорстокий вік.
І ніхто не знає, скільки дано
Білий ряст топтати у траві.

Квапмося на людяне й високе,
Бо не знаєм, що несе наступна мить,
Може, лічені лишились кроки –
І життя згорить.

Квапмося до друзів у гостину,
Щоб застати ще удома їх.
Квапмось посадити край воріт калину,
Щоб на ній почути солов'їний сміх.

Квапмося до мудрої роботи,
Що продовжує і стверджує життя.
Квапмось у майбутнього ворота
І самі ввійти і внести дитя.

Смерть приходить нагло і нежданo
І ніхто не зна, коли впаде.
Тож найбільше щастя,
що людині дано:
Буть людиною серед людей –
І для людей.

ОДНОКЛАСНИКОВІ

Пам'яті лікаря Василя Кобилюка
Nun spirus spera (Поки живеш – надійся).

Життя проходить своєю чергою,
Йому наплювати на заслуги й почесті.
Сьогодні – ти геній, а завтра черва
Точитиме в гробі твої кості.

Хворих багато, переповнені клініки,
Черга, черга – на довгі роки.
Люди – страждальці, люди – каліки,
Сонця чекають з твоєї руки.

А ти проводиш складну операцію
При хворобі абсолютно смертельній…
Прямо бог… Сізіфова праця –
До зір через терни, до серця – без скверни.

Операція «відчаю», операція подвигу,
Тривоги, тривоги щодня, щохвилини.
Є потреба така бути богом,
Самому відчути себе людиною.

* * *

– Мамо-матусю, що маю робить?
Серце моє так безбожно болить.
Скільки я ліків знаю від серця,
А воно - все одно болить.

– Сину-синочку мій, пам'ятай,
Що як Спаситель – Наш Бог необ'ятий,
Ти за людей усіх і рідно край
Мусиш терпіти, мусиш страждати.

ЗГАДАЙМО ПРО РОВЕСНИКІВ СВОЇХ

Колезі Петрові Никифоруку

Згадаймо про ровесників своїх,
Навідаймо обов'язково їх.
Це стане ліками для серця і душі,
Згадаймо про своїх товаришів.

Згадаймо тих, що в морі і в дозорі,
Згадаймо тих, що й там, де ясні зорі,
Згадаймо поіменно всіх, що є і вже нема,
Без друзів – світ без сонця – темінь тьма.

А коли з сонцем – то радіє серце,
А коли з сонцем – то життя буя,
Згадаймо, бо вже молодість не вернеться,
Не вернеться юність твоя й моя.

СВІТЛО СВЯТОГО ДУХА

Привезли мене на каталці
В лікарняну білу палату.
Тут на операційному столі
Вийшла моя душа!
Я побачив яскраве світло.
Спочатку воно було тьмяним,
Але потім стало могутнім світлом.
Воно таке блискуче, променисте
І зовсім не сліпило мене.
Це було світло сяйної істоти.
Світло надзвичайного розуміння,
Світло особливої любові.
Це світло не сліпило мене
І не заважало бачити операційну,
Лікарів, сестер, інструменти.
Світло освітило мене,
Світло говорило зі мною,
І я зрозумів, що я не готовий померти,

І я відчув себе в безпеці, огорнутий любов'ю,
Любов'ю, що пульсувала від нього –
Від Бога земного і неземного.
З ним було так легко!
З ним було так добре!
Мені здалося, що я тепер як ангел
Між ангелами-хранителями
Життя людини.

* * *

Мене розбудили звуки снетри
Рано-вранці,
Мене тримали на руках сестри,
Хворого лихоманця.

До мене прийшло в гості
Ранкове Сонце.
Мене розважали просто
Лікарі-охоронці.

Мене врятувала віра
У Господа Бога,
А вірш цей – моя офіра
Й подяка для Нього.

ТАЛАНТИ

Увінчала працю не поразка –
Вдало операція пройшла,
Зачерпнула смуток руса ластівка,
Липа під віконцем зацвіла.

Тут тримають небо не Атланти, –
Прості люди, люди – не боги,
Тут ніхто не гине… А талантам
Дай здоров'я, земле, дай снаги.

РАНКОВЕ СОНЦЕ МОЛОДЕ

Ранкове сонце молоде
Високе й трудівниче.
Сягнистою ходою йде
І за собою кличе.

Встає високе й молоде
Неначе дзвінь ранкова,
Народжується новий день,
Для поколінь, для нових.
І я собі за сонцем йду
Хвилююся, радію, жду.

ЗЕМЛЕ, Я ЗБАГНУВ СЕБЕ ВІД ТЕБЕ

Земле, я збагнув себе від тебе,
Я спізнав себе в тобі, життя.
Наче зірка світанкова з неба
Скочує мій час у небуття.

Земле, я збагнув себе від тебе,
Вийшов з тебе, в тебе перейду.
Крізь густу туманність Андромеди
Засвічу свою ясну звізду.

ЛІКАРНЯНИЙ ЕТЮД

Білі стіни, білі простирадла,
Літо. Ліжко. Ліки. Лікарі.
І калина руки простягає
У вікно на досвітній зорі.

Промінь сонця у віконце ласциться,
Горнеться до кволого чола.
Зачерпнула смуток руса ластівка,
І калина під віконцем зацвіла.

Білі стіни, білі простирадла,
І рум'янці – багрянці життя…
Знов до мене руки простягає
Зморене недугою дитя.

ХТОСЬ ПО БІЛОМУ СНІГУ ПРОЙШОВ

Білий сніг… Чорний сніг… Сніг червоний…
Білий ранок – життя торжества.
Обціловує чиїсь долоні
Сонце – медіум божества.

Білий ранок, мов пух лебединий,
Хтось по білому снігу пройшов,
Залишивши вузеньку стежину
Мов на білому тілу шов.

Залишив хтось білу палату,
Ліжко…Ліки… І лікарів…
Перший сніг для людини, як свято –
Перший сніг, білий сніг надворі.

* * *

Ти чаруєш мене диво-ласкою
І любов'ю святою Господньою.
Твоє тіло пахне паскою,
Пахне паскою Великодньою.

Відчуваю пристрасний запал,
Теплі груди твої, Яніно,
Відчуваю солодкий запах
І тремтячий, як звук віоліни.

Я не вбитий, але скалічений.
Лежу в госпіталі серед хроніків.
Наді мною в білому дівчина
Держить сонце ясне в долонях.

* * *

Йшла шляхом із Києва
Пречиста діва-дівонька,
Несла срібну голочку
Рану зашивати,
Кровцю замовляти:

Кров із буйної голови,
З рум'яного лиця,
З чорних кіс,
З карих очей…

Цвіто цвітається,
Рана заживляється…
Дівчина всміхається.

ЮНА МАТІР І ДИТЯ

В великій сонячній палаті
Зоря досвітня настає.
І жінка біля немовляти
Святою матір'ю стає.

Дитятко мати пеленає,
У сповиточок повила
– «Нічого кращого немає…» –
Святі Шевченкові слова.

Лежить воно, тугосповите,
Оповіщає про життя.
І найщасливіша на світі –
Ця юна матір і дитя.

ОЙ ПЛИВЕ ЧОВЕН

Ой пливе човен
Ще й води повен
На бистрині:
«Хлюп-хлюп» –
Життя в мені.

Ой пливе човен,
Ще й води повен,
Відданий хвилі…
Ой хвилі, хвилі…
Далекі, милі.

Ой пливе човен,
Ще й води повен,
В сонячну днину,
«Хлюп-хлюп» –
Гойда дитину.

* * *

Хай у цьому світі ще не все довершене,
Хай добридень ясний не щодня.
Це вже щастя, що живеш ти,
Що здоровий ти й твоя рідня.

Це вже щастя, що червневий ранок
Із червоним сонцем в небесах.
Мир вістує світові – не рани
І не кров на зболених устах.

І не кров на сонці і землиці,
Там, де Крим, Одеса і Донбас.
Там, де хлопці сильні, наче криця
У боях загинули за нас.

І в очах людських, ще повних сонця,
Світиться надія і любов.
Й чиєсь слово, що іде від серця,
Хтось почує знову: «Будь здоров!»

Не журися – хай ти навіть хворий,
Чи досада в тебе, може, страх?
Лікар тебе словом підбадьорить,
Бо твоє життя – в його руках.

ТАКА СОЛОДКА МИТЬ ЖИТТЯ

Така солодка мить життя
Коротка й довгожданна.
Не смерть, а сонне відчуття,
Приємне і жадане.

І сон цей бажаний, легкий,
Й нестьмарена свідомість.
Святкуєм смерть раз на віку,
А далі – невідомість.

Смерть визволить мене і всіх –
Й не страшно помирати,
Прости мені, Боже, цей гріх
Її благословляти!

Така солодка мить життя…

О СОНЦЕ!

О сонце, дай мені снаги,
Щоб розтоптати всі сніги,
Щоб розколоти всі льоди
Й світ врятувати від біди!
Ми затуляєм пройми рам
Порушникам від стуж і ран,
Від того – зморок, і все одно
Твій час – вікно. Твій час – вікно.
Щоб світ навколо день у день –
Як моє серце – навстіжень.

ЖИТТЯ І ПРАЦЯ

В душі нема спокою безупину.
Життя – обов'язок,
Хоч вік йому – хвилина.

Гете

Життя виписує своє безмежне коло,
У нього є своя весна і літо, осінь і зима.
Ви в літі ще, а в мене осінь скоро.
Я вже в літах...
То праця ще мене на світі цім трима.

Дивлюсь на хрест, на травку на могилі.
Посмертна слава... Що вона? Коли
Тебе згадає хтось у добрій хвилі,
Чи позіхне, читаючи твої творіння
без хули?

Треба прожити так, щоб смерть
була початком
Твоїх земних трудів і днів.
Щоб серце твоє стало скарбом,
І твій здоровий дух не осатанів.

* * *

В обмовах люди гинуть без хвороб.
Вам удавалося уникнути обмови?
Вам не знайомий аноніма чорно троп,
Звичайні путівці лихого слова?

З неприязні, із заздрості, з нудьги
Збрехати – нічого, було б на кого.
І ось знайшлися в мене недруги,
І написали до самого Бога.

Щось нашептали, мабуть, не на жарт,
Вразили моє серце словоблуди.
Колега вислухав і вимовив: «інфаркт»,
І з докором дивився в очі людям.

Честі і совісті?
– Немає в них. Нема,
Немає імені. А це вже страшно, люди,
На світі жити. Світ – немов тюрма,
Світ – ненависник, світ брехло-паскуда.
Правду – у вічі,
Яка б не була!
Вона завжди зводить людей докупи.

Нехай вона нещадна, зла,
Неправди правді сонця не заступить.
Правду – у вічі. Гласно… Всенародно…
До серця – друзів, ворогів – до тла:
Правду – у вічі!
Завжди благородно.

* * *

Поезія? Ні, не питай,
Який рецепт її есенцій!..

Богдан-Ігор Антонич

В моїй душі пісень багато,
Але найкраща над усі
Та пісня, що співала мати, –
Колиска всіх моїх пісень.

І де б не був я в цьому світі,
Додому повертаюсь знов:
Бо звідти сонце мені світить
Й Надія, Віра та Любов.

* * *

Колись мені матуся
Казала в самоті:
Покинь писати вірші,
Бо поплатишся ти.

Ти пишеш дуже файно,
Та не той час, повір.
Спали. Спали негайно!
Бо це – Сибір!..

Зашлють тебе край світу,
А, може, й край життя?..
Де смерть чигає й мітить,
Де кровопролиття.

Де світ увесь – Голгофа,
Де розпинають й б'ють,
За кожне слово й строфу
І-за Господню суть.

Та в маминій сорочці,
Я, мабуть, народився.
Писав на кожнім кроці,
На світ цей надивився.

Мене спасали, мамо,
Всі ваші молитви,
Я написав так мало,
Радію, що живий.

Не можна тримать в клітці
Ні птахів, ні людей.
Нехай співа на волі
Веселий соловей.

* * *

Цвіте калина під вікном
І пахне поле за селом,
І котиться туман.

Отут любові берег мій,
Я тут збираю деревій,
Кладу до людських ран.

ФІТОНЕ, БОЖЕ МІЙ ЄДИНИЙ!

У кожнім зіллячку, ягідці,
У кожнім корінці і квітці
Затаєні цілющі ліки –
Природи дар і скарб великий.

І зілина, і людина –
Мої браття єдинокровні.
О «родичі» мої безмовні,
Чи я віддячу вам сповна?

Бо я не галльський жрець-друїд,
І хто золотий серп підніме? –
Чолом вклоняються тобі,
Фітоне – боже мій єдиний!

ПРИРОДО – МАТІНКО МОЯ…

О материнко, маківко,
Природо – рідна матінко,
Перша моя учителько,
Перша моя зцілителько,
Сіятелько, родителько
Святая довгожителько.
Перед тобою благоволію,
Обожнюю твою красу,
Світаю, променюсь, зорію,
Свою любов тобі несу.

ЗБИРАЮТЬ ЛЮДИ…

Це їм на волю вільно вилітати,
Шукати розпонюханий нектар.
І вигравати крилами кантати,
Коли співає жайвір-плугатар.

Мирослав Лазарук

Збирають люди досвід грон,
Як та бджола нектар цілющий,
Уже не тонни – скирти знань
Вивершують на благо людства.

І старожитності й пісні
Збирають люди по краплині,
Щоб стало ліками мені
Зело прадавнє у травині.

ПУЛЬС ЖИВГАЙ-ТРАВИ

Стою обличчям до трави,
До ніжної травини.
Я чую пульс її живий,
Неначе пульс людини.

Я відчуваю: ожива,
Мов річкою гірською,
Росте і вищає трава
У мене під рукою.

Пестливо й ніжно гомонить,
Торкаючись долоні,
Живгай-трави сяйлива мить,
Що в моє серце дзвонить.

І буде чай, і буде мед,
І добрі ліки будуть.
Гірська трава зупинить смерть,
Й життя продовжить людям.

ЖИВОКІСТ

Повертаєм знов до живокосту,
Як колись у давнину, діди.
Хай, можливо, не завжди з любов'ю –
З вірою й надією завжди!

Повертаєм знов до живокосту,
До його святої доброти.
Хто іде з бідою, з болем костей,
Хто іде, бо є потреба йти.

Він приймає, він усіх приймає –
Червістю його не затягло.
Він безмовно віддає, що має:
Цвіт і плід, і листя, і стебло.

Тож схилімось у пошані світлій,
Поки золотіє луг і ліс,
Поки усміхається на світі
Ще така рослина – живокіст.

ПОДОРОЖНИК

Пам'ятаю погляд фіалки
І подорожника усміх.
Крапля трунку із валер'янки –
Найдорожчі ліки матусі.

Стелиться густо спориш й подорожник,
Та все по двору, по двору.
Пам'ятаю травинку кожну,
Що зросла в рідних горах.

А, буває, заболить серце,
Піду в гори, в лісову гущу.
Там привітно мені усміхнеться
Подорожник – трава цілюща.

ЗАЖИНОК

СТРАРІСТЬ – НЕ РАДІСТЬ

А Ви із чим прийшли:
Із старістю чи із слабістю?
Та все одно:
Чи то старість,
Чи то слабість…
І старість – не радість.
І слабість – не радість.
Старість – сиве дитинство.

* * *

Чи поетом я був, а чи лікарем,
А яким? Поспитайте в людей...
Та найважчим моїм покликанням
Бути батьком своїх дітей.

Від покоління й до покоління
Буду жити я з почуттям:
Діти – найкращі мої творіння,
Діти – найкращі Книги життя!

* * *

Мені не треба слави й визнання,
Бо слава шанталава і провинна…
Жага любові й туга пізнання
Зробили «Homo sapiens» Людину.

ВЕСНИ ПРИНАДНЕ ЩАСТЯ

Сади цвітуть, луги цвітуть,
Повітря пахне рястом
І розрива зболілу грудь
Весни принадне щастя.

І покриваються ліси
Свіжим зеленим листом,
Геть зледащів – немає сил,
Мучить в грудях задишка.

Та я іду в цей Божий храм,
Де музика органна
І оздоровлююся там,
І чуюсь непогано.

Там верболіз уже цвіте
Над Прутом й Черемошем
І сяє сонце золоте –
Я далі жити можу.

Такий веселий білий світ,
Нічого більш не треба,
Коли хрущі та білий цвіт
Та ясні зорі в небі.

І цей веселий білий цвіт,
І білий сад і землю,
І цей високий Божий світ
Люблю я і приємлю.

ІДЕ ВЕСНА

Юрію Соломійчуку

І буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі.
Тарас Шевченко

Іде весна у рідні гори
І дзвонять в небі журавлі,
Засяяли у небі зорі,
Мов житні зерна на ріллі.

Так світло в світі, світло в серці,
Немов зими й не було.
І знов хати вишневим цвітом
По самі вікна замело.

І яблуні вже рожевіють
За ними груші – навздогін.
І знов дощі ромашки виллють,
Підперезавшись до колін.

Підняли свою юну павіть
Калина, ясен, синій глід
Як добру пам'ять, щедру пам'ять
На много літ, на много літ.

З весни у весну квітнуть села
І квітнеш ти моє село,
І видихаєш в світ веселий
Свою снагу, своє тепло.

Із серця трепетом нестримним
Ждеш щастя-радості, тепла
І звонним дзвоном журавлиним
З новим оживленням села.

Весняне небо, дзвонне небо
Просторе, чисте, мов кришталь,
А на землі – сади вишневі
Цвітуть. І золотий мигдаль

Ясною повінню хлюпоче
Як бистра хвиля Черемша,
І світяться любов'ю очі,
І світлом світиться душа.

І світ не пустка, не пустеля,
Якщо у нім ромашка є.
І ластівка пір'їнки стелить
З твого подвір'я на моє.

Іде весна в сині Карпати
І дзвонять в небі журавлі…
«І буде син і буде мати,
І будуть люди на Землі».

* * *

Думається-мріється
І весною – сіється.
Сіється-скородиться:
Влітку щедро родиться.

Гарно взимку хлібові,
Гарно й хліборобові –
І мені, й сусідові,
І людському родові.

Думається- мріється,
Сіється- збирається.
Сонячною радістю
Серденько проймається.

* * *

Шумить пшениця, як Дунай
С.Пушик

Хмари над обрієм проходять –
То думи України йдуть.
За хмарами яр-дощі сходять,
І, як Дунай, хліба ростуть.

Ще не розцвів, але захмарно
Пахне вологою бузок.

І ось весна! Красуня гарна!
Стріпнуло крило ластівок.

Вернулися птахи із вирію,
І теплі грози – знову й знов.
І зажевріла в серці щирому
Надія, віра і любов.

ЗАЖИНКОВА

Миколі Семотюку (Калинчиному)

Золот-вечір і багряні рожі
Мають на вітрах, мов вогняні лелеки.
Як колиски ваші – не порожні?
Як вино – моцується у глеках?

Перепілонько у житі,
Перепілонько у літі,
Піднеси перепеля над колосінням,
Щоб ніколи не тужити, не тужити,
Не шукать на рани ліків
Україні.

ВИ ЗНАЄТЕ...

Ви знаєте:
Це дуже весело –
Іти за плугом,
Котити яблуко у кошик
Чи рятувати
Від передчасної смерті
Людей;
Що плуг
Одвічно тужить
За веснами,
А яблуко боїться кошика,
Але йде;
А людина:
Якщо в неї друг,
Ніколи
Не загубить весел
І в нелюдяність
Не впаде.
Це весело, дуже весело
Бути людиною
Серед людей,
Бути присутнім
При сонячнім промінні,
При мертвім камінні.
Це весело, весело
Побачити себе
В колоску,
В літаковім крилі,

У дитині,
Такій схожій на тебе,
Як дві краплини води,
Як дві сльозини,
Як дві іскрини життя і надій.
Це весело, весело –
Бути в турботах,
Бути з людьми –
У труді!

ПЛУГАТАРСЬКА СЛАВОНЬКА

Плугатарська славонька
Не заморська павонька,
Не за гроші куплена,
А дощами скупана.

Славонька не прошена,
А вітрами чесана,
Бита градобоями
І покрита болями.

Може, з рос сполохана
На землі смарагдовій
З вітру полуденного
Чистого й пахучого.

З шепоту причасного
У ріллі до плуга,
З пісні жайвориної
В піднебесній кругом.

Його слава славонька
Не в затишку твориться,
А там таки в полі
З орачами водиться –
Із отих, що гріли
Чепіги руками,
А землицю серцем
Довгими віками.

БО ВЕСНА НА ПОРІ

Роси, роси, дощику, ярину,
Роси, роси житечко на лану,
На крилечках, вітрику, полети,
Колосочки золотом обмети.
Олександр Олесь

Дощик, дощик? Бодай святився!
Най іде. Най іде! Най іде!
Я воскрес, я ізнов народився
На буття, на життя молоде.

Трісне й випускне брость на деревах,
Зачубатіє озимина.
І полюбить дівча мене ревно,
Бо ж весна на порі, бо ж весна!

Заясніє на пригорку хаща,
Забіліє черешня в саду,
Почвалає худібка на пашу,
На зелену траву молоду.

Звеселіє зимарка і жито,
Ну а ви заночуєте в нас.
Поки стане цей дощ – дивовижа,
Бо це жито й весна провісна.

* * *

Хтось посіяв квіти,
А я жито,
Щоб на білім світі
Людям довго жити.

Людям у світлицях,
Ластівкам – у хліві.
Всім – при щасті і здоров'ї,
При святому хлібі.

* * *

Яка ясна блакить у небі:
На сизій хмарі синій цвіт,
З 'явилась райдуга – і ніби
Повеселішав Божий світ.

А по дощеві – все ростиме,
Співучі птахи прилетять.
І світ, і Всесвіт не застине
І не посивіє життя.

І юнь, і співи, і забави,
І цвіт ранкової зорі,
І райдуга ця семибарвна
В росистім небі угорі.

ДОЩІ

З небесного огрому
Ллють майові дощі.
Блаватні очі грому
Вселяють радощі.

І духмяніє юність,
Як неба синій храм.
І причаївсь на струнах
Веселий шум і гам.

На струнах мого серця,
На радощах душі…
І піснею проллються
Дощі, дощі, дощі.

Я ВИЙШОВ ЗА ОКОЛИЦЮ СЕЛА

Я вийшов за околицю села,
Побачив дощик в сонячних накрапах.
Яка краса навкруг! Як розцвіла
Земля моя… Я з радості заплакав.

Руками ніжно пестив ярину,
Вдихавши свіжість ярового жита
І довго так дивився в далину́,
Немов в своє життя прожите.

ВІНОК КОЛОССЯ

Світяться очі й серце радіє:
В полі пшениченька половіє.
В рядках колосся стиглого хліба,
Вінок колосся над сяйним німбом.

Вінок колосся
Дорожчий лавра,
Вінчає долю,
Ім'я підносить.

Ой доля, доля,
Немов жар-птиця.
З рідного поля
Жито-пшениця.

Житні зернини –
Сонце в долонях
Живі краплини
Роси на скронях.

Світяться очі –
Сині і чесні.
Не знають втоми
Думи чудесні.

* * *

Хвилює нива в розшумі хлібів,
У райдужнім сріблястім переливі.
Пустило сонце стріли голубі,
Немов пшеничні колоски на ниві.

Звелось високо сонце хліборобове...
Мені здалося, що хтось білий світ
Зв'язав тужавим перевеслом обрію
В тугий стиглий пшеничний сніп.

ПРАЦЯ

На ниві світиться праця,
Червоні маки кладуть спати
Бджолу на красен цвіт.
Та ось перейшов промінь
У золотім шоломі
І сказав колоскові
Сонячним зайчиком в лице:
"Мати твоя – пшениця,
Скупа у слові,
Та з нею ми пройдем
Далекі далі:
Не з могилою говорити–
Землю світити,
А на ночівлю ставати
В селянській хаті –

Такій буйногривій, аж родиться
У ній Сварогова м'ята.
І літаки залягли на полиці,
І слухають, як б'ється у сінях
Серце зірниці.
А клен літає собі
Сизо уранці,
Де некошена роса
У червоних сап'янцях
Заглядає ув очі
Дівочій ланці
І просить, щоб до весняного грому
Дожила праця.
Бо ж Дніпро так столітньо
Загомонів.
І світ посилає до нас солов'їв.

КОЛОСКИ

А той сіяч – то я, мій краю.
Твій син: пробач, мене, пробач!
Дмитро Павличко

Половіють в полі сонячні жита –
Радість незбагненна, втіха золота.
Колоски янтарні – свічі польові,
Тугі, повнозерні, світять, як живі.
Я у цьому полі колоском зійду,
Засвічусь зорею й світ весь перейду.

* * *

Під зоряними небесами
Принишкло поле таємничо.
Злотоколосі пшениці
Пливуть у безвість, як у вічність.

Залите місячним промінням
Колосся срібне хлібом пахне.
І куриться золотим пилом
І стелиться Чумацьким шляхом.

Горять вогні понад землею,
Добули їх трудові люди.
Вогонь – дарунок Прометея
Нам посланий через віки…

ЖНИВО

Пахне хлібом маля,
Що любов його народила.
Пахне хлібом земля,
Що дала мені сонце і крила.
Дмитро Павличко

З блакитного колосся неба
Із високості, із гори
Так рясно сипляться на землю
Пшеничним зерном жайвори.

О, жайвори мої із неба,
О, жайвори, скажіть мені:
– Чи зараз людям всім так добре,
Як мені в рідній стороні?

З ранку й до ночі – я на полі,
З ранку й до ночі – на жнивах.
Немов за свою власну долю,
Я за людей переживав.

Я жив селянською роботою
Знав біль чорномозольних рук.
Зранку й до ночі – заклопотаний,
До ночі й крізь ніч – тільки труд.

Я – голова! (Пробач, читачу,
Не я, хліб – всьому голова).
Тепер, як у дитинстві, скачу
На вороному на жнивах.

ЖНИВАРІ

Богданові Тимофійчуку,
попельниківському орендатору,
що дбайливо обробляє землю

Блукає вітер серед поля,
Край путівця гне верболіз,
А на осиках і тополях
Колишуться ліхтарні гнізд.

Колоситься небо зірками.
У кузні неба – жайвори…
І сяє нива колосками,
Як небо зорями вгорі.

Сонце встає все глибше й глибше,
Пшениця спину розгина.
Вітрець-грайливець ледве дише
Край лісосмуги на ланах.

Земля плечем штовхає літо,
Завзятих косарів й зерно.
Бринить, цвіте роса краплиста
І пахне п'янко, як вино.

А серце золоте, в солярці,
Звело свій погляд на стерню.
Цвірконик пробудився вранці,
Хвалу стрекоче сонцедню.

Там люди трудяться майстерні
Крізь ніч і день, крізь день і ніч,
Солодким хлібом пахнуть стерні,
Що випікає давня піч.

Комбайн всміхнувся до волошки:
Ще трішки залишилось жнив,
Ще трішки залишилось, трошки,
Аби «дідух» прийшов із нив.

І я іду із поля, втішний,
Зсипаю в землю мозолі:
«Я вдячний, Боже Мій Всевишній,
За мир і спокій на землі!

За щедрий хліб в моїй сторонці –
На цій землі, де цвіт-роса,
Де жайворонок будить сонце
Й крильми тріпоче в небесах!»

* * *

Сонце хлебче студену росу,
Капле мед із уст медуниці,
І цілує цвіркун косу –
Білолицю.

І біжать за комбайном жита
Ногами босими.
Й попри Рибницю хата моя золота
Йде до Косова.

І кленовий листок
Спати ліг собі на порозі,
Й перепілка знову звила гніздо
При битій дорозі.

Перепелята розплющили очі,
Побрели собі десь гуляти.
І буде їх зранку до ночі
Виглядати
Перепілонька-мати –
Сизокрилая мати!

* * *

Ідуть у поле жниці,
Ідуть з долин і гір
До жита, до пшениці
До вітряка, до зір.

Ідуть, як на молебінь
Ідуть – земля гуде.
До обрію, до неба
До гурту, до людей.

ЖНИЦЯ

На панщині пшеницю жала…
Тарас Шевченко

День тихий, як вода в криниці,
Ні сплеску хвиль, ні баранця.
Як тепле літо, жінка-жниця
Втирає піт свого лиця.

На житнім полі жнивувала,
Втомилася, сіла спочить.
Мені ні слова не сказала:
Співать втомилась й говорить.

Мені ні слова не сказала,
Лиш простягнула жбан води.
І далі жала, і в'язала
Без нарікань і без біди.

Співати й говорить втомилась,
Несучи жнивну ваготу.
Лиш не втомилась жінка мила
На людяність і доброту.

Я спрагло пив воду криничну,
Що медом на устах лягла,
Немов сестричка-рятівничка,
Вона й мені снагу дала.

СИВА КРИНИЦЯ

В глибокій долині
Сива криниця.
Радість людині –
Води напиться.

Сива криниця,
Золоте жито.
Стежечка бита
В гаряче літо.

В рясному житі
Сині блавати.
Світ пізнавати –
Аж поки жити.

ЖНИВАРСЬКИЙ ЗАСПІВ

Шумує море вічно золотаве,
Пливуть комбайни в хвилях колосків.
І дзвонять соняхи у золоті литаври
Під подих вітру із полів.

Безмежжя колосисте вабить, кличе,
Дев'ятим валом б'ється у блакить.
Жниварську пісню лан співа-курличе,
Вклоняються до ниви колоски.

Як хороше пройтись тобою, земле рідна,
І відчувати торжество хвилин:
Як поле дзвонить струнами стеблин
І п'янко пахне нива злото-срібна.

Як над гречками невидимі арфи
Гудуть невтомно, мов бджолиний спів.
Жниварське поле житнім духом пахне,
Пилком озонним стиглих колосків.

І не потрібно кращого лікарства
Для хлібороба – тільки б цей озон
Не вивітрився із цього диво царства,
І сонце не зайшло б за горизонт.

* * *

На царині, на царині,
Ходить бусол по ярині.
А ярини буйний засів,
Миє бусол ноги в росі.

Клює сонячне проміння
Із пшеничного насіння.
Бусленятам в'є гнізденько
Із ярої пшениченьки.

БІЛЬ СЕРЦЯ

Промчався житом легковик і зник –
Аж застогнали колосочки кволі.
І той безмовний відчайдушний крик
На моїм серці озивався болем.

Прийшов я до скалічених стеблин
І ніжно гладив так слабке стебельце.
Немов узяв людське у руки серце
З синім мереживом тонких судин.

І враз воно забилось кров'ю в скронях,
І я почув, немов із небуття:
Поки зернина зріє на долонях,
Доти і пульсує серце, є життя!

Десь вдалині, на теплих оболонях,
Той легкових промчав без вороття…
І зворухнулись зернятка в долонях,
Немов чиєсь врятоване життя.

* * *

Розсіває місяць срібло серед піль,
Розставає синь і сон, і тугу.
Спочиває після праці джміль
В серцевині соняшника – друга.
Чути, як приємно розмовля
Житній колос з колосом пшеничним,
Зарясніла росами земля,
Людських душ й надій колиска одвічна.

* * *

Вечірні зорі – незаходці
В долині плещуть на ріці.
Косарки сплять. Сплять гори й сонце.
Спить кінь, навстоя на луці.

Не сплять лише дівчата й хлопці,
Уста в уста, рука в руці.
Й гримлять у травах передзвонці –
Горошки – жовті гребінці.

У лісі скімлять вовченята,
І лячно, й тонко квилить лис,
А ген – аж там, де місяць ватру
Із хмари в хмару переніс.

А тут, де я, сплять граченята,
Спить грак, з гнізда спустивши ніс,
І тихо в лісі, наче в хаті,
І біло в серці від беріз.

І не дріма зоря вечірня,
Все вище місяць-самовид.
І сповиває Прут каміння
У жабуринний оксамит.

«Кре-кре», «Кре-кре», – така музика
На все Покуття уночі.
Бо ще далеко біла зимка,
Й сплять в колосочку калачі.

ІДЕ СОБІ ХЛІБ ІЗ ПОЛЯ

Іде собі хліб із поля
Через плечі колоски,
І жодного багнета при ньому.
Іде собі хліб
Через полотняні й залізні віки
У золоту клуню,
Що он бовваніє
На дядькових руках,
Які втекли оце від дощу,
Сховались під білу пелюстку –
Велику, немов рушник.
Та й ждуть собі долі
Ув одчиненім полі,
В білогубому домі,
Що вигнув шию,
Як білий лебідь.
І п'є з порога
Вологе небо.

І немає уже у ньому
Ані жодного багнета.
Ждуть його в кожнім домі на планеті…
Іде собі хліб із поля.

МОЗОЛІ

А що таке? Неначе виджу:
Небо вклоняється людині…
Мечем молотять тепле збіжжя
І в'ють гніздечко на калині.
Бо ж сильні, сильні, дуже сильні –
В труді, гульбі і боротьбі…
На всій землі є квіти сині –
Нема царів, нема рабів.
А матері працюють в полі:
В них – діти й зорі на крилі.
Ведуть у світ малі тополі
Й зсипають в землю мозолі.

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС

* * *

Проклятий часе теперішній,
Часе-могило!
– Ой Господи, прости нас грішних
Прости і помилуй!

Ми ж не похожі на Іуду,
Ми твоє вірне стадо.
Та зрада була – чужі люди,
Подвійна зрада.

А ми – віряни, тобі вірні
І Святій Церкві,
Прийми любов нашу безмірну
У Боже Царство.

– Ой Господи, прости нас грішних,
Прости і помилуй.
За людські гріхи теперішні
Дай людям розум і силу.

У ЖИТНІМ ПОЛІ, ДЕ МОГИЛА

У житнім полі, де могила
Крізь день і ніч зорить крізь нас.
Вітряк намотує на крила
Куделю місяць і час.

Хто в тій могилі: вітрогони?
Опришки? Славні козаки?
Стоїть калина й сльози ронить
Крізь дні і ночі, крізь віки.

Старенька жінка посивіла
Легеньким доторком руки
На хрест, від часу почорнілий,
Чіпляє білі рушники.

І молиться журно й провинно
За тих, що полягли в житах,
І тихий смуток удовиний
Тремтить на зболених устах.

Жнив'яний вечір над водою
Пряде куделю місяця.
І стогнуть верби, як удови,
В полях обабіч путівця.

У житнім полі, де могила
У зорях сяє, зорить нас,
Вітряк намотує на крила
Куделю місяця і час.

ЧОРНОБИЛЬ

Чорнобильське небо ядуче,
Над Прип'яттю чайка ячить,
Ця рана, навіч, пекуча,
Болюча, – хоч пробі кричи.

Розверзлося понад землею
Це небо, як кара страшна,
Чорнобиль – і в грудях занило
І зірка «Полинь» в моїх снах.

Озвалося болем серце
Зайшлося плачем життя.
Чорнобиль довкола несеться,
Могили у небо летять.

* * *

Чи ти простолюдин,
Чи олігарх-вельможа:
Кінець у всіх один –
Землі холодне ложе.

* * *

Недавно був, сміявся, плакав,
А нині горб на кладовищі
Під тихим знаком Зодіака
Його покликав Бог Всевишній.

ЯКЕ БУЛО Б ЦЕ МІСТО ГАРНЕ

Яке було б це місто гарне,
Якби не атомні гриби
Не розповзлися на Сарни
Під знаком чорної доби.

Цвіли б в маю каштанів свічі,
Зринали б в небо дутиші,
Якби не цей проклятий відчай,
Що загніздився в людській душі.

Це він хрипить в шершавім горлі
І в щитовидній залозі,
Немов вампір п'є кров і морить,
Кричить в людській гіркій сльозі.

Це він, як темний алкоголік,
Тиняється і тут, і там.
І не пасуться коні в полі,
Й не засіваються жита.

Земля пустує. У дібровах
Сохнуть верхи сосен й беріз.
Не рідну, суржикову мову
Від перевертнів чути скрізь.

І біль стискає мої груди,
Чому такі байдужі всі –
Ці добрі анемічні люди,
Що думають про хліб і сіль.

Про ковбасу і кусень сала,
Про кухоль пива і вина.
Це їх страшна чума приспала,
Але в цьому – не їх вина.

Яке було б це місто гарне
З своїми славними людьми,
Якби не це життя вульгарне,
Життя подібне до тюрми.

Якби було б це місто гарне,
Неначе зірка в небесах,
Якби не пропадала марне
Його божественна краса.

Яке було б це місто гарне
І на землі в нас був би рай.
І Україна хліборобарна
І наш лелечийріднокрай.

ЧОРНЕ МОРЕ

Оксамитовий,
Теплий від сонця,
Як килим м'який,
Пісок золотий.
І море найсиніше в світі –
Чорне море.

І сосни збігаються до моря
Із Нікітського ботанічного саду,
Шум сосен чи моря?

Зелена, ясна, ігролиста радість
У мою душу на старість.
Якби то радість, а то чиясь скнарість…
В Ялту прийшов я в гості
На відпочинок охоче.
Дивлюся з високості:
Над морем звисає «Гніздо ластівоче»,
А на землі, на пляжі зримо –
Залізна загорожа,
О Боже! Якийсь олігарх анексованого Криму
Приватизував узбережжя?
Люди відпочити не можуть…
Схаменіться, москалі! Майте совість,
Бо самі потонете в морі – така моя повість!

* * *

Залишились сліди мої на землі. Який хосен?
Я ще не вмер, а на толоці бур'ян буяє,
І гострить смерть гостру косу,
І мітить на мене, на мене киває.
Та в кого чаша повніша щастям?
Питаю й стираю піт з чола тверезо.
Боявся життя я. А смерті – напасті
Не боюся.
Хай гострить на моє горло холодне лезо.

ХЛІБОРОБ

Усе життя в землю пішло
На хліб й до хліба, на роботу,
І на війну, і на гризоту
Про рідних, близьких, про село.

Усе життя… А як душа?
А хто там душу його знає?
Чи хтось колись спитав: «Мой, Миколаю,
Чи не болить тебе душа?»

Сказав би він: «Болить, болить,
Вже поривається до неба,
Бо не лишив родову віть:
Доньку чи сина після себе».

СМЕРТЬ ПРИХОДИТЬ НАГЛО І НЕЖДАНО

… І злетіли в небо слова молебню,
І заповнив подвір'я ритуальний спів:
– Чом ти, любий сину-лебедю,
Рано-рано в небо відлетів?

Плаче хлопчик, ридма хлопчик плаче,
Матінку кохану обіймає,
Став біля труни і ледь шепоче:
«Таточку, татусю,
як же я без вас на світі жити маю?»

Плаче хлопчик, гірко сльози ронить,
Лащиться до материнських ніг,
– Батьку, ти мене порятував від скону,
А себе порятувать не зміг.

Плакав хлопчик і кричав з відча́ю:
Поверни мені татуся, Боже!
Господи, чому ти забираєш
Щонайкращих, молодих і гожих?

Я стараюсь все це призабути!
Водний мотоцикл. Віраж. Неділя –
Та не можу! Сивий страшний Пруте,
Ти зробив своє злочинне діло.

Хоронила матінка дитину,
Плакала-ридала запечалена.
На могилі впала на коліна,
Затужила, заквилила чайкою:

– Ой ти чайко, чайко-розлітайко
Чом ти тужиш так болісно-жалко?
– Як же мені не тужить, не плакать,
Як не буде чаєнятко літать.

Впала чайка, з горя посивіла,
На маленьку труну-деревище,
А душа у небо відлетіла
До оселі Господа Всевишнього.

ЖИТТЯ ПІД НАШИМИ СКАЛЬПЕЛЯМИ

Хвора планета щемить і болить
На серці й на сонці затемнені плями,
Але пручається й стугонить
Життя під нашими скальпелями.

Атмосфера доби натужно трясеться
Від закликів до безбожних проклять,
І рветься від болю натруджене серце,.
Вулкани ненависті клекотять.

І хлопці на грішній землі марно гинуть,
Смерть викошує кращих, як у війну,
А наша спасителька і берегиня
Переживає шексперіаду страшну.

Відкритий Чорнобиль щемить і болить,
Планета обпечена – зяюча рана,
Але пручається й стугонить
Життя під нашими скальпелями.

Земля України щемить і болить,
Ідуть на Схід нові батальйони,
І матері серце болить і щемить,
Загинув синок і щодня похорони.

Ніхто помирати не хоче, ніхто,
А хлопці наші такі молоді, лю́дяні,
Відстоюють воїни в зоні АТО
Землю свою від московської юдолі.

На Сході земля щемить і болить,
На серці й на сонці затемнені плями,
Але пручається й стугонить
Життя під нашими скальпелями.

* * *

Біля склепу людей хмаровище:
Привезли сигарети з райцентру,
А в кишенях моїх вітер свище
І за душею – ні цента.

Щось не плужить мені. Серце тужить
І рве груди кінжальний рвач…
І що воно за день, друже,
Хоч сядь та й плач.

І ніхто не спита: «Чому тужу?
Що у мене стряслось на душі?»
Всі обходять мене байдуже,
Відцуралися товариші.

Але скаржатись я не буду,
Хто, як хоче, нехай жиє,
Лиш даремно нехай не осудять
Незахищене серце моє.

Бо на світі немало придурків,
Важко кожному з ними жить.
Назбираю старих окурків,
Кому треба – дам прикурить!

* * *

Наситились? Добре й убого.
Але душа болить минулим:
Ми разом з вірою у Бога,
Віру у правду призабули.

Як відновити справжню віру
І наясвятіші ідеали,
І принести життя в офіру
Господу Богу – не вандалам?!

І не вандалам цього часу,
Що правду завжди зневажають,
Як ненажерливі «ландраси»
Усе, що є, те й об'їдають.

НЕЛЮДИ

Не людина – суцільна зависть,
Гнів для неї – спокуслива забавка.
І точить її ненависть,
Як черв'як соковите яблуко.

Віддала свою Божу душу
Звірині і чужині.
А про інших вона байдужа
В своїй рідній строні.

Одягаються в шати й ризи
Аферисти – буржуї.
Ось вони лизоблюди й лакизи,
Доморощеї холуї.

Новоявлені різні партії
І союзи великі й малі
Заганяють в труну демократії
Заіржавлені вухналі.

Між собою гризуться політики,
Аферисти і брехуни.
Не політики – паралітики.
Не від Бога – від сатани!

Розкрадають державу і грішать,
Обдирають до нитки людей.
Отакий то наш час теперішній, –
Олігарх у політику йде.

Не працює на благо країни,
А на партії благо й свій стан.
І хоч вільна тепер Україна,
Та не знята ще із хреста.

ФОРТЕ

Душа кричала із останніх сил,
Безперестанку зовучи на поміч.
Ніхто не допоміг й не поспішив
Той поспішав, а той чекав на поїзд.

Смеркалось. Наступила тишина,
Блищали рейки сутінно і голо,
А в небі сходила пізно луна,
Біліла, як таблетка валідолу.

Ні сонця, ні роси, ні зірок,
Нагадували ніби подорожнім,
Що смерть комусь зустрілася за крок
І дух не хоче бути переможним.

Хтось викопав криниченьку життя
І домуровує фортецю любострастя,
Хоча ні мить не вірить в їх буття,
Ні в світське горе, ні в загробне щастя.

Гряде вода, скрегочуть журавлі
І бенкетує щастя в погребах фортеці,
І хліб черствіє, сохне на землі
І ніж у небі ржавіє у теці.

ІНВАЛІД

Зневолений, знервований, самотній
І виснажений наостанку зліг.
Чіплявся за життя несамовито,
Тікав від смерті поки міг.

Туман в очах від головного болю,
Рот перекривлений, діймає параліч.
Здається, що насправді збожеволів,
Відсутні рухи і безглузда річ.

Життя згасає в змученому тілі,
Покрив бліде чоло холодний піт,
А руки, як скіпки, висохлі, зчорнілі –
Поволеньки доходить інвалід.

І нікому доглянути старого,
Скрізь океан байдужості й туман.
І стелиться до цвинтаря дорога,
Стирльована, як викошений лан.

Бунтує три доби голодний шлунок,
Та нікому подать навіть води.
Нема рятунку. Де той порятунок,
Коли вже – ні сюди, ані туди?!

Бунтує три доби голодний шлунок,
Тяжка задишка груди розпира
Нема рятунку. Де той порятунку,
Коли вже, мабуть, на той світ пора?!

Сидить він на пеньку під гіллям безу
І жде поштарку, пенсію чека…
Принесли злу листівку з соцзабезу,
Що в них грошей на виплату нема.

Важка судома звела кволі пальці
На висохлих руках і ногах.
Злодії й вбивці вчора рано-вранці
Вдерлися в хату і забрали все.

Немає в хаті газу, хліба й солі.
І холодно йому в самотині,
А милостива Богоматір в хаті голій
Тихенько плаче у куточку на стіні.

ЖЕБРАК

Базарний день. Сидить на тротуарі
Безногий і змарнілий інвалід:
Бліде лице, запалі очі карі,
Права рука без кисті – травми слід.

Рука без кисті ще й до того права,
Поруч скрипучі милиці лежать.
Люди снують. Кожен у своїх справах,
А він жебрак, що хоче іще жить.

А він жебрак, що молиться до Бога
І просить милостиню жестом руки.
І людські руки тягнуться до нього,
Подзенькують в коробці копійки.

Болить у нього тіло, як боліло
І кожен порух пальцем теж болить,
Він сумно глянув – і в очах стемніло,
Аварію страшну згадав на мить.

Так важко думати, що вже каліка,
Що друзі відцуралися його.
Нащо він їм такий?.. А добрий лікар
Урятував гірке життя його.

За що? – тривожна думка непоїть
Вдень і вночі. І душу різко рве,
Навіщо йому жити далі в неспокої
Тким обрубком? Але він живе.

Та й справді, що йому тепер втрачати?
Розум? Ех, якби він у нього був іще,
То, мабуть, збожеволів би. А так… Є чарка…
То прощавай. Пропащая душа.

Ех, друже, якби не ці ліки,
То, може, й мене на світі не було,
Як вип'ю, біль попустить – не навіки,
А так, дивись живу. Всім ворогам на зло!

Не раз він піднімав не одну чарку
Із хмільним зіллям гірким, як полин.
І світ для нього став нереальним,
Дурман спиртного взяв його в полон.

Розвалювалась голова від болю,
А в роті, як терпух, язик стирчав
І страх душив, тиснув його за горло,
Нестерпне світло било по очах.

Де я? І що зі мною тепер сталось?
Перемагаючи суцільний біль і страх,
Розплющив очі, сонце засіяло,
Побачив, що лежить в канаві він.
Кров на устах.

Згадав він свою дівчину кохану,
Бив сам себе о грудях, по чолі,
І поверталася свідомість… Нили рани,
І пам'ять поверталася йому і думи злі.

І ось прийшли до нього квартиранти,
Підсунули йому біленький папірець,
Один розчерк пера – і це гарантія,
Квартира вже чужа. І він безхатько накінець.

А на душі так тоскно і тривожно,
Так порожньо – хоч з моста та у Прут.
Він роззирнувся. Далі так жить не можна
На цій землі, де жебракую тут.

Немилосердно віяв колький вітер.
Враз хлинув дощ, як з відра лив.
Одяг змокрів. І що тепер робити?..
Кволі ноги його до річки привели.

Став на мосту. Вода у черевиках,
Треба збиратьсяся до бомжів своїх…
Зітхнув і скочив у ріку без крику,
Узяв на свою душу неспасенний гріх.

СТАРА ДІВКА

По дорозі йшла – не бігла
Жінка пресвята,
А волосся біле-біле –
Сама білота́.

Ми, цимборе, любим гори,
Дівчат й молодиць,
В нас дівоцтво стигне скоро,
Як світло зірниць.

Ще в горах зеленлисточки,
А вже легінь сниться…
Грудки надули сорочку,
А вже відданиця.

Жолудь серце не розколе,
Серце – не тайник.
На ігрище біжить скоро,
Гайда під дубник.

На ігрище, на забаву
Там, де легіні
Крутять дівками, як кожілками,
В темінь темені.

Коби дівка була віща –
Не стара мара,
То не йшла би вона в ріща,
Бо ще не пора.

А була б вона кохана
Й жона не лиха…
Було між ними кохання –
Не було гріха.

При обох в страій оселі
Відрубав отець:
«Не постелю, не постелю,
Лиш через вінець».

Стерегла своє дівоцтво
Прегожа жона,
І нікому не далася,
Вольная вона.

Вицвіли дівочі очі,
Смуток на устах,
І стікли літа дівочі,
Як вода з листка.

Вийшла з тої біди дівка,
Розв'язала собі світ…
Завтра понесуть на цвинтар
Її – у сто літ.

На послідн є цілування
І на погрібінь,
На молитву, на прощання
Навіки… Амінь!

ВИ СКАЖІТЬ, ЧОГО МИ ТАКІ СТАЛИ?

Виродок – не жінка – кинула дитину…
Ви скажіть, чого ми таі стали?
Взяли чужі люди малу сиротину,
І зігріли серцем й Божими устами.

Є Господь на світі… А біль серце крає,
Що рідного сина відцуралась мати,
Мачуха не мати: треба ж серце мати,
Її життя ще так покарає, покарає!

Треба ж серце мати, серце – а не камінь,
Хай які були б там побутові драми…
Треба їх здолати – й горе згодом кане
І залишить рідним душевнії травми.

Де любов матусі, де самопожертва
В ім'я свого сина, що на світ сплодила?!
Зродити дитину – невелика штука,
Виховать й зростити – річ трудна, на диво.

Ви скажітть, чого ми такі стали,
Що рідна матуся кинула дитину?
Може, це із страху, чи із сил останніх
Не могла здолати тягарів людина?

А страх нищить душу молоду хлопчини,
Мучить,проклинає доленьку лиху,
І лежить Максимко з мокрими очима,
І танцює дощ на цинковім даху.

Гірко плаче ринва, співчува синочку,
Не стримує сльози калина на розі.
І б'ються на вітрі пожовклі листочки
У своїй останній і сумній знемозі.

ВДОВА

І тільки сутінки прогнали від могили
Її. Бо завтра праця знов…
Отак завжди лама нежданo крила
Чиясь ненависть, вірність чи любов.

Він тут лежить, не на війні убитий:
Під братів трактор, випивший, попав…
А кажуть: він умів життя любити,
І, не привізши дров у двір, упав.

А завтра праця. Завтра праця знов.
Хоч з братом їхали обидва по дрова́…
Завжди дочасно умира чиясь любов –
І до сутінків могилу стережа вдова.

* * *

Ядвізі Порчук (Федорук),
родина котрої була виселена в Сибір 17 грудня 1950р.

Тітка Віся – незвичайна жінка,
В тітки Вісі – мудрий чоловік.
Замолоду була гарна жінка,
Жінка, як ружинка, жінка-сік.

Він щасливий, що їм довелося
В парі двом дожити до тих літ,
Аж до біло-сивого волосся
І їм не затьмарився білий світ.

Їх не заморозили морози
П Гулагах і по Сибірах.
Вони мали в серці Бога й світлий розум,
Віру в Україну й синьо-жовтий стяг.

* * *

Роками стоїть незаймана хата
В здичавілому подвір'ї.
Самотня, полишена, хрещата –
Таких багато на Підгір'ї.

Вона не навіяна спомином,
Не вигадана, а жива,
Живе в ній немічна, стомлена
Старенька жінка – вдова.

По загвіздку для бузьків запрошених
Оселитись на старій хаті,
Ходить кізка подвір'ям зарошеним,
Коло неї мати і м'ята.

Тихенько раділа мати:
Син обновить хату
І приведе невістку –
Так було споконвічного плину.
Та бусли принесли їй звістку:
«Син на війні загинув».

ХАТИНА ПІД ГОРОЮ

Стоїть старенька хата під горою,
Одним-одна стоїть окрай села.
Померли дід із бабою старою,
Стоїть хата порожня і сумна.

Навколо хати соняшники важко
Схилили голови на схід, за сонцем вслід.
Царице-хато, царице-ромашко,
Зійшов недавно з трону твій господар-дід.

Навколо соняшників гудуть бджоли,
Все дзуменять, беруть з суцвіття мід,
Вони не віддають, що вже ніколи
На пасіку не прийде сивий дід.

Не принесе їм сіна з-понадпруття
Не оцукрить прозорі стільники,
І не замахне крилом на все Покуття
Світ, прибраний у вишивані рушники.

Де дідова біленька сорочина
Висить на шворці й дихає теплом,
Де біла хата синіми очима
Бузково-думно задивилась на село.

Ця бідна хата не чужа для мене,
Ці соняхи мені з рідні, мабуть…
Прийдуть до хати слуги Мельпомени,
Кіно сучасне знімати прийдуть.

Я біля хати соняшником стою,
Щоб хата не лишилась сиротою.
Щоб ще жило Довженкове кіно
І хата, що стоїть давним-давно.

ХТО ЗАВТРА?

Одні до міста, інші – до школи –
Хто завтра прийде на хлібне поле?
Мене біда ця під груди коле:
Хто завтра прийде на хлібне поле?

Хто завтра стане біля верстата,
Замінить когось, замінить тата?
Чи довго буде самотня хата….
А в тій хатині старенька мати.

Бо ви подались по заграницях:
То чи нам вродить жито й пшениця?
Чи буде старість комусь на радість,
Як рідні діти поодцурались?

МИ Є...

Ми не німі раби у путах
І наша правда не закута.
І наша воля – краща доля
В боях здобута і в неволі.

Одна в нас мати –Україна,
Одна в нас мова солов'їна
І в галичанина й херсонця
Одна земля і ясне сонце.

І в галичанина й Донбасу –
Земля Сосюри і Тараса...
Одна любов і сподівання,
Одна надія і страждання.
Одна молитва і офіра
І стяг один, і одна віра.

Хоч не один із нас загинув
В боях за матінку єдину,
За кров, за правду, за руїну,
За нашу славну Україну.

* * *

Борімося за Україну,
Захищаймо її з любов'ю
Та не кров'ю козлиною,
А своєю власною кров'ю.

* * *

Пролітав над Донецьком і Луганським
Градобійник Смерч.
І шматував Землю України…
Всі бо, що візьмуться за меч
Од меча погинуть.

СВІТОВИЙ ПРИЗЕР

Романові Гуцуляку,
бронзовому призеру чемпіонату світу з
вільної боротьби (Бразилія, 2-17 V 2015р.)

Йому всього лиш вісімнадцять років,
У категорії до шістдесяти кілограм.
Цей юніор зробив побідні кроки
У вільні боротьбі…Браво, Роман!

Це він – звитяжець «Звитяжного кола»,
Що видав чисту бронзу. Він – талант!
Який пройшов Курилюкову школу,
Став світовим призером. Він – Атлант!

Став переможцем в очних поєдинках
З суперниками… Не піддався в бран,
Зійшов на третю бронзову сходинку,
Віват, Роман! Віват, тренер Іван!

Тепер Бразилія і Всесвіт добре знає
Про нездоланних джурівських борців,
Нехай їх слава до небес злітає.
Вони – орлята. Просто – молодці!

Нехай завжди їх мучить спрага
До нових чемпіонських перемог,
Нехай веде їх козацька відвага,
За ними Україна й Господь-Бог.

Іван Іванович Курилюк –
Заслужений тренер України з вільної боротьби

ЗОЛОТІ СТРУНИ СЕРЦЯ

ДА СВЯТИТЬСЯ!

Як мало ненавидіти й любити!
І як багато жить, щоб тільки жити.
Микола Вінграновський

Да святиться, днино,
Твоя журба!
Да святиться твоя надія,
Да святиться любов на губах,
Що так малиново зріє!

Да святиться небо в воді
І соняхове насіння!
Да святяться світи молоді,
Що зачали життя на сіні!

Да святиться хліб і зоря,
І пташка, що стала навшпиньки!
Да святиться пролісок, що стріля
Пелюсткою в серце сніжинки!

* * *

Люблю!
І хліб стає солодшим,
І вагомішим колос,
І серце немов молодішає,
І співає на повний голос.
Співає, бо пісню має –
Рідну, свою.
Співає, не знемагає…
Люблю!

* * *

А потім було літо –
Улюблена пора.
Світилось в полі жито,
Як синя даль Дніпра.

Світилось в полі жито
У надвечірній час.
Щоб нам кохати й жити,
Прийшла любов до нас.

Прийшла, як світле диво,
Щаслива і свята.
Як життєдайна нива
У сонячних житах.

* * *

Любов – це цілющі ліки
На зболену душу мою!
Любов – це вже щастя велике:
Я маю його, бо люблю!

* * *

Спинилося серед житів,
Не зрушила ні кроку.
Як хвилі, коси золоті,
Як Мавка синьоока.
– Ти хто?
– русалка польова.
Звідкіль така взялася?
Росте, цвіте в твоїх очах
Пучечок житнього колосся.
– Я тут росту. Я тут живу.
Це ти, це ти, моя краса,
Стоїш посеред поля.
Хоч я не вірю в чудеса,
Та ось жаданою маною
З'явилась ти. Серед житів
І викресала іскру в серці,
З якої визріла любов,
Велика й світла, наче сонце.

НЕ ПОЛОХАЙТЕ ГОЛУБІВ НА ВИШНІ

Не полохайте голубів на вишні,
Нехай цілуються в ранковій тиші.
Нехай люблятся, голубляться
І мило туркочуть,
Зачаровуючи наші серця і очі.

Нехай закохані шепочуть:
«Люби, люби!
Люби мене – не забудь!»
Бо ж цілються голуби,
А людині хіба не хочеться?!

* * *

Щемливо, тужно, солов'їно
Співає Матвієнко Ніна.
І її пісня солов'їна –
Пісенне диво України.

МОЯ ЛЮБОВ

Заслуженій артистці України, покутянці
Зінковській Ірині з любов'ю присвячую

Моя любове – ти, як сонце,
Даєш мені своє тепло!
Мій янголе, мій охоронцю,
Мій німб святий, моє крило.

Моя любове – ти, як сонце,
Ти – моя мудрість і краса!
Злітай високо, моє серце
Піснями аж під небеса.

Я вірю, знаю: ти не впадеш
З небес через свою красу.
І рідну пісню ти не зрадиш,
Бо в серці я її несу.

СЛАВСЯ, РІДНИЙ СНЯТИНЕ!

Чарівній співачці Мартусі Дудчук

Слався, рідний Снятине!
Слався,ріднокрай!
Солов'єм співатиму,
Грай, музико, грай!

Мліло в грудях серденько,
Як ти щебетав,
Навесні веселенько
Душу звеселяв.

Коли прийшла зимонька,
Не чуть солов'я.
Зник він аж до літечка
Засумував я.

Зник до зелен-листячка,
Що летить в розліт.
До рожевих квіточок
І до весноцвіт.

У добрій надієнці
В прийдешню весну,
Весну-красну дівчину
Мартусю-весну.

І вона співатиме
Покутянам знов,
Соловейком з Снятина
Про весну й любов.

Мила покутяночко –
Мартусе Дудчук,
Справжня україночко,
Завжди з нами будь!

Слався, рідний Снятине,
Й рідна Тулова!
Хай твій лет солов'єчком
Слава осява!

МУЗИЧНІ АКОРДИ

О.К. Лиско, Г.О. Ткачук,
С.М. Підгайна, С.Б. Чорнописька
викладачі Снятинської ДМШ по класу скрипки
Т.І. Савчук викладач по класу фортепіано

На скрипках Страдіварі бездоганно
Грають жінки з династії Лиска…
Акомпонує Таня на фортепіано –
Їх музика любима всім й близька.

Коли б почув їх Ойстрах й Паганіні
Напевно, здивувались би оба,
Що є такі скрипальки в Україні,
Коли гуде шовбізнеська доба.

Скрипальки грають… Серце веселіє,
Рум'яне вбранство, щоки їх пашать.
В концертній грі те вбранство пристрасніє,
Від радості блаженствує душа.

Співає Скрипка – голос України,
Співа Зібров, Поплавський, Петро Корж.
Співає славна Матвієнко Ніна,
Лежичко і Таїсія також.

Співає Повалій – прекрасна жінка,
Співа чужі пісні і на чужі слова.
Запам'ятайте: ви ж бо – українка,
У вас є муж і мудра голова.

Не плутайтесь в музичних чорториях,
Консерваторія – то камертон костей,
В жінок, поп-зірок, на тоненьких шиях
Містичний знак опівнічних гостей.

Мов Юда, скрипка знак кладе на горлі
Для упирів, падких на юну кров…
Терпіть, співачко, ночі йдуть хоробрі,
На вас чекає пристрасна любов.

Співайте все, що хочете, будь ласка,
Я не піду з свічею у ваш храм,
Нехай вам помагає Коля Басков,
Бо він співак відомий тут і там…

Вам не зіграють снятинські скрипальки,
Бо в них є свої вірні піснярі,
Бо донорську їх кров, як сонця скалки,
Не п'ють за гроші чужі упирі.

В жінок є честь, своє лице і слава
І слова рідного оригінал,
А ваша слава – слава шанталава,
Яку дарує вам регіонал.

Дарує в руки кожному нездарі,
А інколи талантам не своїм.
Та що їм, що їм скрипки Страдіварі?
Пспівай же скрипко, звеселяй наш дім.

* * *

Ти така смаглява, ти така красива,
Наче ніч серпнева без роси у жнива.

Ми ішли по полю. Хліб стояв стіною,
І шептало жито: «Будеш ти зі мною!

Будеш ти зі мною, будем разом жити,
Будем разом жити й в парі жати жито…»

Та скінчилось літо і скінчились жнива,
Ти ж бо не зі мною, з іншим ти щаслива.

Стернями пробігли, не спинились коні,
Тільки промайнули десь на оболоні.

Цокнули копита на жнивнім осонні,
Колоски на стеблах – вершники на конях.

ПІСНЯ ПРО ЛЮБОВ

То нічого, що ти заміжня
І сувора твоя сім'я.
Я зову тебе тепло й ніжно
Найсвітлішим твоїм ім'ям.

Як колись чарівною весною
Тебе Мавкою я зову.
То нічого, що ти не зі мною, –
Я ж тобою завжди живу.

Нехай марець сердито сніжить,
Прокидається сонце в гаях.
І над снігом цвітуть підсніжники –
Перша світла любов моя.

* * *

Ой дубе, мій дубе, кучерявий дубе,
Чом на тобі, дубе, два голуби гудять?
Два голуби гудять, голубка туркоче,
Чомусь мене милий покидати хоче.

Ой милий, мій милий, сизокрилий орле,
А хто ж тебе, милий, до серце пригорне?
А хто ж тебе, милий, до серце пригорне?
До серця пригорне, ніжно приголубить –
Тільки я дівчина, що вірить тя любить.

РОКСОЛАНА

Жила в полоні між яничарами
Серцем і думою додому линула,
І місяць плив між синіми хмарами
Все туди, туди на Вкраїну.

Все туди, де рідний Рогати́н
Не дочекається її з ясиру…
Султан турецький, як простолюдин,
В гаремі закохавсь в жінку красиву.

Вона йому народила дітей,
Намісника стамбульського престолу…
Жила серед ненависних і злих людей
Та серцем і думкою линула додому,
У вірі й молитві Богові Святому.

ДРУЖИНА

«Що маєш ти до цієї жінки,
І що вона до тебе?» –
Це дружина.
І ревність косить днів обжинки
Й змією у душі пружинить.
– «Що маю я. – Покіль нічого,
Кипить, підозрює, не вірить…»
Жінки, ви ті ж сьогодні, як і вчора:
У ревності нема вам віри.
Ні у любові, ні в жаданні влади
Над чоловіком і тому, напевне,
Нам часто сниться інша Лада
Не в ревнощах – в любові ревно.

(Ревно – означає не ревнива,
а самовіддана, палка до самозабуття).

З’ЯВА

…Тричі являлася у сні.
Іван Франко

Чи в сні мені з’явилась раптом,
Чи то була ява, омана?
Горіла в полонині ватра
І ти була, моя кохана!

І пахло літо-вогнеліто,
Нам радість дарували гори.
Нас чарували дивоцвітом,
Де Черемош біг на простори.

Неначе полум’я дубове,
Ти обпекла мене, любове…
Мов купина неопалима,
Ти не зачахла в ту хвилину.

Згоріла в полонині ватра,
Роздмухав вітер те кострище.
Та банувати нам не варто
За тим, що буйний вітер знищив.

* * *

Переходитиму від ночей до світанків
Попри очі твої, попри долю й весну.
Будуть падати з неба зірок лазурові дзбанки,
Як падають стебла пшеничні під комбайн на лану.

Буде все собі йти по наміченім руслі:
Ріки – текти, скрипка – грати, дівчата – виходити заміж,
А я буду шукати тебе, щоб погладити коси русі,
Умиті вночі під неба зоряним заревом.

Я шукатиму вічно тебе, як шукають мрію!..
І, може, то й добре, що для мене такою ти є назавжди!
Мрія в важкій дорозі людину зігріє,
І дасть хоч краплину надії, якщо не води.

НІЧ ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ

Темрява темним потоком
З неба спада.
Ніч перед Новим роком
Тихне вода.

Річка стає нерухома
І холодна, як лід,
Рінь обростає мохом,
Лід наче граніт.

Запалює нічка-горянка
Міріади зірок.
Колядують діти до ранку
На деревах висить сніжок.

* * *

Сяє зірна ніч у сто тисяч свіч,
Всі дерева в голубому інеї.
Сяє навсібіч новорічна ніч,
Йде майбутність дивосвітня Україною.

Синій сніг рипить. І ніхто не спить,
Музика небес звучить органно,
І шепочу я в цю жадану мить:
«Я люблю тебе, моя кохана!»

Хочеться кохать. Хочеться любить,
Ходять принцеси і принци вулицею однією.
О прекрасна мить! О щаслива мить! –
Зупинися! Мила моя! Ніжна моя!

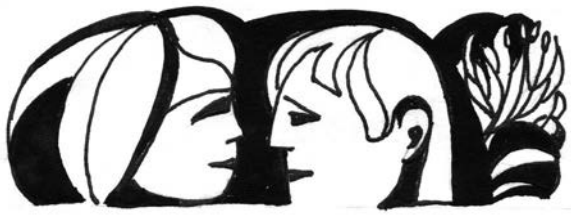
Сяйво твоїх кіс, сяйво твоїх віч,
Сяйво твоїх губ, вірю я, ніколи не забудеться.
Загадай бажання в новорічну ніч
І нехай воно для тебе збудеться.

Зачарую я тебе дивом слів,
Дивосвітню казку начаклую.
І розкриється таємниця снів
Ненароком. Ненароком тебе вперше поцілую.

Бо щасливі ми й люди – геть усі –
Всі Снігуроньки й Діди Морози…
Сяє білий світ в зоряній красі
Рік Новий, кохана, на порозі.

СОНЦЕ ВСТАЄ РАНЕНЬКО

(ЛІРИЧНІ ЕТЮДИ)

* * *

Україно, ти для мене диво…
Василь Симоненко

Сонце встає раненько,
Вмивається біленько,
Щебече,
Носить Україну,
Наче хустину,
Зіллячко ж моє.

* * *

Світонько
Рукавцем утреться,
Підведеться.
В яворовий листонько
Зав'ється,
І на ярій пшениченьці в стозі
Засне собі
Повним місяцем на морозі, –
Щедрий вечір!

* * *

І настав день Пробудження,
Звичайнісінький собі день –
Спершу зеленавий, блакитний,
Золотистий, малиновий
Український чорнобривий!

* * *

Шумлять на вітрі ясени в діброві,
У синю даль пливуть хвилі Дніпра…
Людина народилась для любові,
Для радості, для щастя, для добра.

* * *

Дощик підківками за дівками,
На веслі дві веселочки
Крильцями бредуть,
А зозуля царівною
Над бистрим житом,
Над Україною.

* * *

Втік би на іншу землю,
– Нема.
Знайшов би іншу Батьківщину,
– Лиш одна-єдина!
А жити хочеться.

* * *

Роса крильцями,
Мед дзижчить,
Квітка не плаче.
Бо в сонця- сонечка
Золоте листячко.

* * *

Нехай в тебе буде добро,
Земне й небеснобезмежне!
Твоя душа, немов Дніпро,
Велика, ніжна і бентежна.

* * *

Ідуть собі на луг косарі
Із косами, як гайдамаки.
А на городі вогнем червоним
Спалахнули маки.

* * *

За ясним днем завжди іде негода,
За радістю іде гірка печаль,
Хвилює Чорне море сині води,
У кращий світ пливе наш корабель.

* * *

Невтомне море припливу,
Несхитне море відпливу
На пісковища сухозлоті…
Завтра на гребені жаги
Та сама чайка у польоті.

* * *

Я стомився від див,
Всі ми ними живемо:
Пальма стоїть на обочі,
Чайки над морем кигичуть,
Я їх не бачу –
Сонце засліплює очі.

* * *

Сутінки, сутінки надвечірні
Від палаючого сонця
На білокрильцях несуть порятунок.

* * *

Я знаю ту, що я люблю,
За всіх дівчат вона любіша.
Я серце їй до ніг тулю,
Те серце радості й жалю.

* * *

Журавлі
Вимкнули мотори,
І синю стрічку тишини
Кинули на мости міста –
На вино і кохання.
І на тонкому стеблі спокою.
Захилиталась зірка рання.
Журавлі…

* * *

Сухі голівки гордіній
На грядці,
А он за тином гуси стинуть,
Й дві мухи іще не застинні,
Кохаючись, вдарили шибку
І знову сухі голівки.

* * *

А поза тим
Лищ турботи,
Клопоти, біганиина, діти.
І млин пожирає тебе
З дня на день
Все швидше
І нікуди двтись,
То чи ж варто радіти?!

* * *

Ходить яворонько по бору,
Очі росою поколов,
Вода біжить, спотикається
На білий камінь:
– Візьми мене, яворцю, з собою
В золотий кубочок,
В мене золоте серце,
Пий мене до денця.

* * *

Роса спустила якорі,
Роса…
Відчиніть ворота, зорі,
Відчиніть!
За мною стоїть сад
І стояти буде до смерку.
Ходить між нами роса,
Всупереч смерті.

* * *

Громи ночами
Убрід – лід,
А ялиця пряде блискавицю,
Бо вище хмари гуляє світ
І пальці розкинув глід.

* * *

Хай кожен шукає свого водопою,
Хай кожен має свою тополю.
Хай кожен вірить у свою зірку
Інакше – тяжко!
Інакше – гірко!

* * *

Дощ велосипедистом
Траву гне,
Ліси ламає!
І залишає мене
У рідному краї.
Ось крапля зблисла ножем –
У мене – на долоні…
Бережем супокій, бережем,
Бо вишні – червоні.

* * *

Плуг ходе,
Барвінок воду бере,
Зоря світова
З сином говорить,
А день петрівчаний
(живе не журиться)
Ворота відчиняє
З холодної роси
Вояків чекає.

* * *

Ріка, ріка,
Без краю, без кінця.
Старіюся.
Для мене лиш чекання.

* * *

Місяць кладе на воду
Тінь кипарису.
Ставок заснув.
Вечоре, вечорику, проснися!
Човен поплив,
А я забарився.

* * *

Зозуля кладе крильця
На золоті бильця
Гой да- люлю ягідочко
Частуй медом
Пташок, дочко.
Аби пташка
Знайшла поле
І гніздечко на тополі.

* * *

Отак лягти у сніг
І замерзнути,
Щоб не чути людей
Для яких жив.
Хай пролісок серце проколе
І розіллє небо у груди.

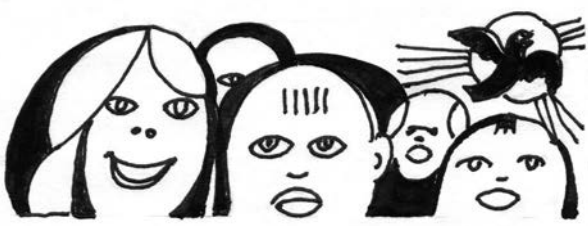
* * *

Я не хочу нікому заважати,
Я не хочу нікому ставати
На перешкоді,
Хай усе йде собі куди йде.

* * *

Господи-Боже,
Який світ прекрасний!
Повітря пахтить,
А води тихі,
А зорі ясні –
Та хочеться жить.

ПІСНЯ БУДЕ ПОМІЖ НАС

ПОКУТСЬКІ «БАРВИ ЛІТА» – В ДЕНЬ МОЛОДІ

Хай злітає наша пісня
До небес у синю даль.
Барви літа, барви літа
Наш покутський фестиваль!
(Із гімну фестивалю:
Слова Тетяни Вовк,
Музика Петра Коржа)

Гримить у парку музика святкова,
Пісні лунають ген за небокрай.
Звучить на фестивалі рідна мова
Святкує Снятин… Грай, музико, грай!

Тут конкурс молодих – ті «Барви літа –
За мир і щастя в Україні» – знай!
Тут юні співаки, творча еліта
Співає – аж шумить над Прутом гай.

Грайливий Прут перебирає струни,
Рокоче тиша на дзвінких басах,
Бринять тополі і блукають луни
В юначих срібнозвонних голосах.

Світає світ в дубовому галуззі,
Легіт кладе смичок на тятиву.
День молоді… Тут всі сьогодні друзі,
Тут рідна мова і пісні живуть.

Тут плем'я молоде, красиве, юне –
Крізь день і ніч танцює залюбки.
Зелений парк перебирає струни
Над берегами вічної ріки.

Тут пахне вечір м'ятою й розмаєм,
Тут музика й свобода почуттів.
Орфічного переживання ріднокраю
І юності, що раз бува в житті.

Вечірній спів закоханого літа
І руки магнетичні надовкруж.
Вродлива жінка, ласкою прогріта,
Веде програму в сяйві губ і руж.

Веде програму і все далі, й далі
Стежина в'ється – смарагдовий шовк.
Натхненниця чарівна фестивалю –
Неперевершена Тетяна Вовк.

Стоїть юрба машин на вулиці з райцентрів,
Припаркували з усіх-усюд авто.
А волонтери протягом концерту
Збирали кошти воїнам АТО.

Могутній червень золотого стану
Іде в полях – вгинаються лани.
А тут, на п'єдестал пошани, стали
Володарі – співучі чаклуни.

Хтось грав іще на скрипці і бандурі,
Хтось грав собі, комусь і грав мені
На радість незбагненну… А в мій Джурів
Дорога кликала мене… Зоріла ніч.

Червень з косою на лугах припрутських
Притикавсь на світанку, на зорі.
Цвірчали коники в полях покутських,
Рясна роса світилась в цій порі.

В майбутній червень, у квітуче літо
Хай лине пісня нова і стара,
Й хай буде вічним спомином пресвітлим
Цей фестиваль – від Пруту до Дністра!

Пісня про Джурів

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

В темпі вальсу

ПІСНЯ ПРО ДЖУРІВ

Слова Степана Григорчука, *музика* Петра Коржа

Де Рибниці б'ється дзвінке джерело,
І ліс до блакиті сягає верхами,
Там дивиться в небо покутське село –
То Джурів мій милий, то світ мій коханий!

Приспів:

«Джур-джур, джур-джур» – грають джерела,
«Джур-джур, джур-джур» – шумлять гаї.
Моя душа співа, як фрела –
Обсіли душу солов'ї.
«Джур-джур, джур-джур» – вода клекоче,
Як в сонці річка голуба.
Вдивляються в блакитні очі
Дерева, квіти, і хліба.

Приспів.

Я хвилю твою колихку, голубу,
До себе горну́, як галуззя садо́ве,
І де б я на білому світі не був,
Завжди повертаюсь до тебе, любове!

Приспів.

А ген за рікою безмежні поля
У хвилях ясних золотої пшениці.
Це наша свята споконвічна земля,
Це наша невичерпна зоре-криниця.

Приспів.

Тут наш невсипущий, змозолений труд,
І пісня дзвенить гомінка солов'їна,
Тут наша свобода і вольниця тут
Борців, що віддали життя за Вкраїну.

Журавлі вертають в Україну

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

ЖУРАВЛІ ВЕРТАЮТЬ В УКРАЇНУ

Слова Степана Григорчука, *музика* Петра Коржа

Знов я чую пісню журавлину,
Пісню незабутню чарівну.
Журавлі вертають на Вкраїну
І несуть на крилах нам весну.

Я сьогодні знов прийду до мами,
Незрадливі жури-журавлі,
Ви несли пісні свої світами,
А любов – до рідної землі.

Бачу в тім ключі свою стежину,
Рідну хату, поле і село.
Чую серцем пісню журавлину,
Мамину святу любов й тепло.

Я сьогодні теж прийшов до мами,
Як колись в юнацтві на зорі,
Разом із весною й журавлями
Бо її любов в душі зберіг.

Матусенька

Слова С. Григорчука Музика Б. Юрківа

кра - що-ї до - ро - ги не знай- ти.
Приспів
Не су - муй, ма - ту - сень - ко, не тре - ба,
не три - вож о - чей лас - ка - ву синь.

До - ки яс - не сон - це сві - тить зне - ба,
1,2.
рід - ну ма - тір не за - бу - де син.
3.
рід - ну ма - тір не за - бу - де син.

МАТУСЕНЬКА

Слова Степана Григорчука, *музика* Богдана Юрківа

Полотном од рідного порога
В золоті незвідані світи
Простелилась радісна дорога,
Кращої дороги не знайти.

Не сумуй, матусенько, не треба,
Не тривож очей ласкаву синь.
Доки сонце любить простір неба,
Рідну матір не забуде син.

Ти мене леліяла роками,
Щоб зростав я дужим, як Антей.
Теплими зболілими руками
Пригортала ніжно до грудей.

Як веселка, світиться дорога,
Божий ранок розсипа росу.
В даль світів від рідного порога
Я любов свою тобі несу.

Пісня про дитинство

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

крізь у - сі - лі - та,
а ди - тин - ство снить - ся
зо - ло - ти - ми сна - ми,
на по - ро - ги рід - ні
1.
2.
чо - мусь не вер - та.
//чо - мусь не вер - та.

ПІСНЯ ПРО ДИТИНСТВО

Слова Степана Григорчука *Музика* Петра Коржа

Простягаю руки в безнадійнім зламі
До мого дитинства крізь усі літа,
А дитинство сниться золотими снами
На пороги рідні чомусь не верта.

Десь згубилось в світі, чи зайшло далеко,
Чи десь заблукало в дальній стороні,
Чую-наслухаю, то з доріг лелеки
В рідний край вертають знову навесні.

Вже в зажурі сивій постаріла мама,
Знову вже курличе осінь золота,
А дитинство сниться золотими снами,
На пороги отчі чомусь не верта.

Важко його ждати із весни до літа,
Восени й зимою крізь завію літ.
Із доріг далеких не вертають діти,
А вона старенька жде їх край воріт.

Пісня буковинського співця

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

Да - ру - нок бу - ко - вин - сько- го спів - ця,
я - кий спі - вав на сла - ву У - кра - ї - ни.
Зву - чав той го - лос, як не - бес - ний грім,

до - хо - див до сер - дець всьо- го на - ро - ду,
ві - нок пі - сен - ний у жит- ті тво - їм
1.
нам да - ру - вав і прав - ду, і сво - бо - ду.

2.
Для закінчення
і сво - бо - ду. і сво -
бо - ду.

ПІСНЯ БУКОВИНСЬКОГО СПІВЦЯ

Слова *Степана Григорчука* Музика *Петра Коржа*

(Пам'яті Назарія Яремчука)

Завжди лунала щира пісня ця –
Мелодія карпатської вершини.
Дарунок буковинського співця,
Який співав на славу України.

Приспів:
Звучав той голос, як небесний грім,
Доходив до сердець всього народу,
Вінок пісенний у житті твоїм
Нам дарував і правду, і свободу.

Свої пісні нащадкам передав
На довгий вік від батька і до сина,
Своє земне життя нараз віддав,
Щоб тільки жила пісня й Україна.

Приспів.

Це падолист

Слова С. Григорчука Музика Є. Бондаренка

ЦЕ ПАДОЛИСТ

Слова Степана Григорчука Музика Євгена Боднаренка

Любов один-єиний раз в житті цвіте
Володимир ІВАСЮК

Зелений лист в мої долоні впав,
Його до серця я так ніжно пригортав,
І цілував його, і обіймав,
Як дівчину, яку колись кохав.

Приспів:
Зелений лист - це згадка про весну,
Про тебе, мою мрію чарівну,
Про те, як ми стрічалися колись,
Знов нагадав мені зелений лист.

Була весна в нас у сімнадцять літ,
Була любов – єдина на весь світ,
Співали солов'ї в зеленому саду,
Цвіла земля й цілунки на меду.

Приспів.

Весна минула, літечко пройшло,
Щось нам стежки-дороги перейшло...
Ти не моя кохана, я не твій –
Лиш обпікає душу вогневій.

Приспів.

Де ми стрічались в нашому саду,
Вже пожовтів зелений лист – вітер подув,
Пожовклий лист упав до ніг мені,
Це падолист – це згадка по весні.

Приспів.

Та ти, тендітне серце, не журись,
Весна іще повернеться колись.
«Любов один-єдиний раз в житті цвіте»,
Зелений лист згадав мені про те.

Джурівчанка

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

ДЖУРІВЧАНКА

Слова Степана Григорчука, *музика* Петра Коржа

Знову Рибниця хвилями плеще,
І до неба звелася веселка веслом,
Знову чую я пісню лелечу
Над чеканням моїм, над весняним селом.

Приспів:

Прилітай у Карпати,
Моя пташкр крилата,
Навесні, навесні, навесні.
Жду тебе, джурівчанко,
Моя квітко-веснянко,
Ночі й дні, ночі й дні, ночі й дні

Приспів.

Розквітає весна на Підгір'ї,
І спливають роки, наче повінь ріки.
Знов кружляють птахи над подвір'ям
І сідають на руки мої залюбки.

Приспів.

Вірю, знаю, що в нашому краї
Будуть птиці і люди, і буде весна.
І серця наші щирі з'єднає
Нерозлучна любов, світла доля одна.

Приспів.

Іде вівчар плаєм

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

ІДЕ ВІВЧАР ПЛАЄМ

Слова Степана Григорчука, *музика* Петра Коржа

Іде вівчар плаєм,
На сопілці грає,
Чуєте, як файно,
Аж душа співає!

На сопілку грає,
Серце звеселяє,
І свою кохану
З хати викликає.

Приспіві:

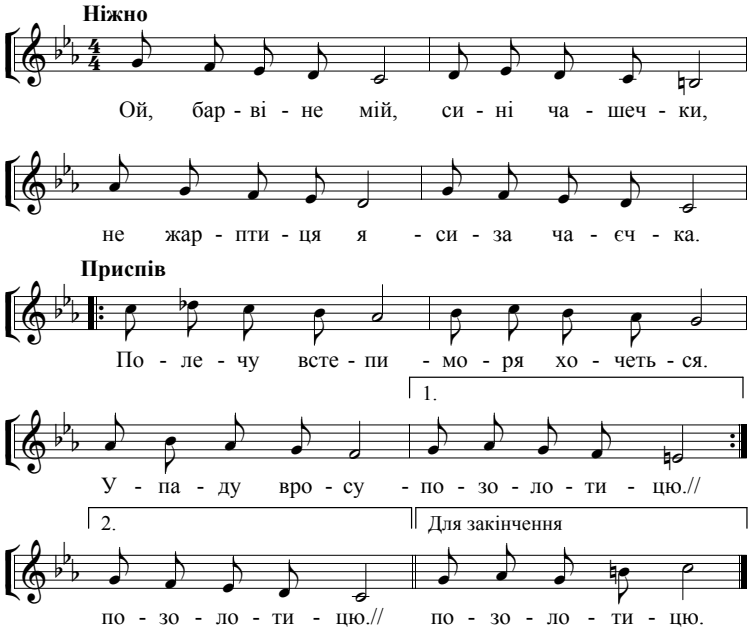
Сіда-ріда-ріда,
Ой, дана та й дана:
Чи мене ти чуєш,
Дівчино кохана?

Вийшло дівча файне,
Як зірничка ясне,
І наше кохання
Вже повік не згасне.

Грає вівчар, грає
Пісню для дівчини.
Про своє кохання
Співом сопілчини.

Ой, барвіне мій

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

ОЙ, БАРВІНЕ, МІЙ

Слова Степана Григорчука, *музика* Петра Коржа

Ой, барвіне мій,
Сині чашечки,
Не жар-птиця я –
Сиза чаєчка.

Полечу в степи –
Моря хочеться.
Упаду в росу –
Позолотицю.

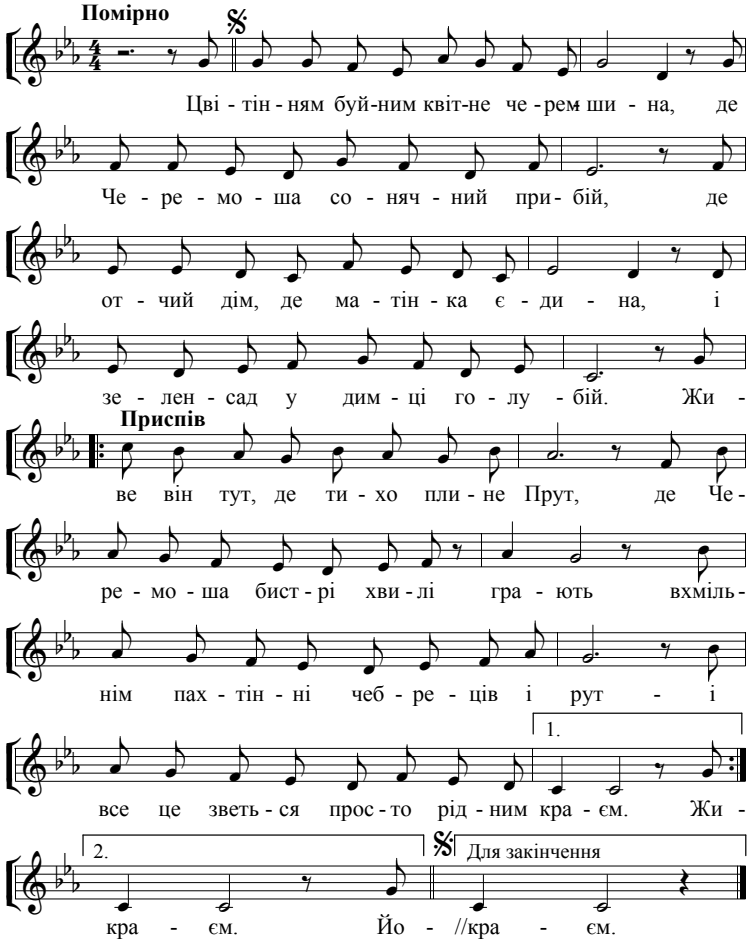
Буде в мене ще
Море синєє,
Бо не стерлися
Крила сильнії.

Ой, не стерлися,
Не втомилися,
Била буря їх –
Не зломилися.

Крила-крилечка,
Крильця-леточки…
Ой, барвіне мій,
Сині чашечки.

Син волі

Слова С. Григорчука Музика П. Коржа

СИН ВОЛІ

Слова Степана Григорчука, *музика* Петра Коржа

(Пам'яті Марка Черемшини)
Цвітінням буйним квітне черемшина,
Де Черемоша сонячний прибій,
Де отчий дім, де матінка єдина,
Де сад-земля у димці голубій.

Він буде тут, де тихо плине Прут,
До Черемоша бистрі хвилі грають
В хмільнім пахтінні чорнобривців й рут –
І все це зветься просто ріднокраєм.

Його душа новело-поетична,
Як райдуга – веселка в небесах,
Наповнена сіянням предковічним,
Що над Покуттям рідним провиса.

П'є воду із живих криниць кобацьких,
Із невичерпних зоряних криниць
Із невгамовних потоків карпатських
Під синім небом й золотом пшениць.

Жива душа генія Черемшини,
Що карбував у слові людський біль…
Цвітінням білим квітне черемшина
В селі, що не згибіло у журбі.

Душі своєї всі скарби коштовні
Віддав в ім’я любові і добра.
Був сином волі, лицарем свободи
І правди, яку в серце увібрав.

ПОДЯКА

Щиру подяку складаю всім доброчинцям-подателям, які фінансово, добрим словом і порадою підтримали видання цієї книжки: власникові агрофірми «Богдан і К» Богданові Тимофійчуку (с. Попельники), священикові Іванові Никифоруку (Канада), колезі Дмитрові Грицюку (с. Драгасимів), Петрові Строїчу (м. Івано-Франківськ), Василеві Павлюку (м. Івано-Франківськ), Василеві Гаврилюку (с. Попельники), Петрові Миронюку і Степанові Максим'юку (с. Новоселиця), Петрові Никифоруку (м. Долина), Марії Гладій (м. Чернівці), Катерині Шулепі (с. Попельники), Марії Гембач (с. Попельники).

Односельцям: Юрію Соломійчуку, Богданові Кушніру, Ігореві Джугану, Миколі Хрептію, Володимирові Дроняку, Миколі Федоруку, Григорію Петруку, Михайлові Блясецькому, Степанові Семотюку, Олександрові Злотнику, Романові Щуру, Михайлові Гумену, Михайлові Глібчуку, Анатолію Лянгу, Іванові Шарабуряку, Михайлові Гетьману, Степанові Николюку, Ірині Григорчук, Марії Карп'юк, Ганні Бахмат, Світлані Кушнір, Світлані Гордей, Марії Джуган, Ярославі Семотюк (Луканюк), Володимирові Атаманюку, Василеві Ілюку, Василеві Григоровичу Савіцькому, Василеві Васильовичу Савіцькому, Тарасові Максим'юку.

За видання цієї книжки особливо вдячний літературному редакторові Іванові Грекуляку, авторові передмови поету, доценту Івано-Франківського університету імені В. Стефаника Миколі Васильчуку, редактору-видавцю Михайлові Павлюку, художнику Дмитрові Лазаренку, оператору комп'ютерного складання Роксолані Малій-Вакалюк.

Хай Господь Бог кріпить Вам духовне та тілесне здоров'я, оберігає Ваші родини і допомагає у всіх добрих справах, благословляє на мир і процвітання України. Моя Вам щира подяка і уклін!

З повагою і пошанівком, автор.

ЗМІСТ

ПОЕТИЧНІ ГОРИЗОНТИ
СТЕПАНА ГРИГОРЧУКА 3

УКРАЇНО КАЛИНОВА.....11
ЗЕМЛЕ КАЛИНОВА.....12
МИР ТОБІ!.....13
ПОВІЙ, ВІТРЕ, НА ВКРАЇНУ 14
І МІСЯЦЬ ЛЯЖЕ 15
ВИСОКИЙ ДНІПРО, ВИСОКИЙ,.....15
КОЗАКИ 17
КОЗАЦЬКА ДОЛЯ 18
КОЗАЦЬКА СІЧ.....19
ЖІНКАМ-ГОРЛИЦЯМ.....22

ОЙ РОДЕ МІЙ КРАСНИЙ 23
БУДЕ УКРАЇНА.....24
ЦЕ ТУТ 25
НА ПОКУТТІ СПОКОНВІКІВ.....25
РУШНИКАМИ, Джурове, РУШНИКАМИ 26
ЛЮБИЛИСЬ… 26
ХВІРТКА ТУПЦЯЄ КОЛО ТИНУ – 27
ДЖЕРЕЛО 27
РІКА ЖИТТЯ 28
ЧУЖА ЗЕМЛЯ 30
ЗЕМЛЯКОВІ ІЗ-ЗА ОКЕАНУ.....31
ЧУЙ, МІЙ СИНУ, З УСТ ФРАНКА 31
ФРАНКОВЕ ЛИСТЯ 32
СВОБОДУ КУЙТЕ, ЯК КРИЦЮ.....32
СВОБОДА.....33
ЧАС 35
ЖИВ ПРАДІД МІЙ В СІЛЬСЬКІЙ УБОГІЙ ХАТІ, ...35

ЖИВЕ ПОНИНІ У МОЇЙ УЯВІ....36
МАЛИМ Я БУВ, ТА ДОБРЕ ПАМ'ЯТАЮ, ...36
І ВИРІС Я, І ЗА МОЇМ ПОРОГОМ....37
БУЛА ВІЙНА. І НА ВІЙНІ МІЙ ТАТО,....37
ВЖЕ ПО ВІЙНІ В СЕЛІ РИДАЛА ХРОМКА, ...38
РИДАЛА Й ПОБИВАЛАСЯ БАБУСЯ,....38
ВІН ДОВГО НЕ ПРОЖИВ. БОЛІЛИ РАНИ,....39
МЕНЕ ХРЕСТИВ У ЖОВТНІ ПІД ПОКРОВУ 39
ВУЙКО ВАСИЛЬ-ХРЕСТИТЕЛЬ
МІЙ Й СПАСИТЕЛЬ....40
БАЛАДА ПРО ГЕРОЯ....41
ПАМ'ЯТЬ....42
ХРИСТОС ВОСКРЕС!....44
БОГ – НАША ЛЮБОВ....45
В ПАСХАЛЬНИЙ ВЕЛИКОДНІЙ ДЕНЬ 47
ВІЧНИЙ НЕБОЖИТЕЛЬ....48
ДУША ЛЮДСЬКА – ВІЧНИЙ ЛІХТАР,....48
ПРОЗОРИТЬСЯ, ІСКРИТЬСЯ ВСЯ ЗЕМЛЯ,....49
НАСТАЛА ОСІНЬ....50
КИНУЛА ОСІНЬ....52
А МЕНІ БИ....54

ЗЕМЛЕ МОЯ!....55
ВСЕ ПОЧИНАЄТЬСЯ…....56
КОЛИСКА ВІЧНОСТІ....57
НА ЗЕМЛІ ЦІЙ ПІНГВІНИ Й РАКЕТИ,....58
НЕНАЧЕ МАТІНКА КОХАНА, ...59
НІ, ЗЕМЛЯ – НЕ КАТОРГА, ...59
І ДЗВІН. І МЕД 60
Я ЗНАЮ, ЩО У ДЕРЕВ Є ТАЄМНИЦІ, ...60
КОЛИ НАВКОЛО РОСА КРАПЛИСТА, ...61
У ГІЛКИ Є ДЕРЕВО....62
НЕОПАЛИМА КУПИНА 62

НАПИТИСЯ ВОДИ З ДНІСТРА,.....63
НА КАЗАХСЬКІЙ ЗЕМЛІ.....64
ДАЖДЬБОЖЕ, ЗЕМЛЕ ЗОЛОТИХ ДОЩІВ,.....64
НЕ КАСКИ В ОКОПАХ – 65
КЛИЧУТЬ ЖИТА СОЛДАТІВ,.....66
БУДЬ ЗДОРОВ НАВІКИ.....66
СПІВАЮТЬ ОРГАНИ ЛІСІВ І ЗВОРІВ.....67
КАРПАТИ.....67
ЖИТТЯ – ЯК СТЕРНЯ, ...71
А ЛІС ШУМИТЬ.....71
НЕ ВОСКРЕШАЙТЕ!.....72
І СНИ НАСНИЛИСЯ ДИВОВИЖНІ МЕНІ.....73
ТИША У ЗАДУМАНІЙ ДІБРОВІ.....73
ОЙ БАГАТО КРОВІ ВПАЛО НА ПІСОК,.....74
ПАСІЧНИК.....75
ПІСНЯ ДАВНЯ І ПРИСТРАСНАЯ,.....77
ДЕ БДЖОЛИ НІЖКАМИ – 77
НА ХРЕЩАТИКУ ДНІПРО ЗБИРА КАШТАНИ,.....78
БУЛО ВЕСІЛЛЯ.....79
ГНІВ РОМАШКИ НЕ СХОДИТЬ.....80
ПРОЧАХАЄ БРОНЯ ДНЯ,.....81
У МЕНЕ САД ТАКИЙ ВИШНЕВИЙ.....81
ЖДЕ НАС ПРАЦЯ ВАЖКА, НЕВТОМНА, ...82

МАТЕРИНСЬКА ЛЮБОВ 83
ПТИЦІ ЛЕТЯТЬ ДО СОНЦЯ 84
М’ЯТОЮ БРИЗНУЛО,.....85
МАТИ.....85
ЗИМА, ЗИМА… 86
АЖ ТЕПЕР Я ПІЗНАВ СИЛУ,.....86
ЧЕКАННЯ.....87
ЯК МАЛИМ Я БУВ,
ЯК ПРОЖИВ ЩЕ НА СВІТІ МАЛО,.....88

НЕНЬКА 89
Я НЕ ПОСЛУХАВ МАТІНКУ ЄДИНУ 90
НАСІВАЮТЬ ВІТРИ СИВИНИ, ... 91
ОЗИМИНА 91
ДОБІЖУ 92
А ЧАС ІДЕ! 93
ЗА ВІКНОМ – СВІТАНОК 94
МОЯ ДРУЖИНА 96
Я НА ЗЕМЛІ ШАМІЛЛЯ. 96
МОЯ ГАРМОНІЯ СПІВАЛА 97
Я ХОВАЮСЬ В ТВОЮ ЛЮБОВ, ... 98
ВРАЗ МАЙОВОЇ ЗЛИВИ ПАЛЬЧИКИ ДИТЯЧІ 99
І СОНЯЧНЕ ПІРЦЕ ВПАДЕ НА ДУНАЙ, ... 101
ПЕРЕДАЮ СЕБЕ… 102
КОЖНУ БРУНЬКУ, КОЖЕН СИЗИЙ ПУП'ЯНОК, ... 103
ЩЕ ЖИТТЯ НЕ ОДКВІТЛО 104

СОНЕТИ 105
НЕ МИСЛЮ Я ЖИТТЯ БЕЗ БАТЬКІВЩИНИ, ... 106
ЗЕМЛЯ БАТЬКІВ – ЦЕ НЕ ЛИШЕ МОГИЛИ, ... 106
ЛУНАЄ НАД СЕЛОМ ЦЕРКОВНИЙ ДЗВІН, ... 107
ПРЕЧИСТА БОГОРОДИЦЕ – ДІВО МАРІЄ! 108
ЗГОРИТЬ ЦЕ СОНЦЕ – НЕ ЗАСВІТИМ ДРУГЕ 108
ЗЕЛЕНИЙ ДУБЕ, ГЕЙ, ЗЕЛЕНИЙ ДУБЕ, ... 109
КРАСУ ТАК ЯРО СЕРЦЕ СПОГЛЯДА – 110
УСТА ДІВЧАТ ХМІЛЬНО-ВОГНИСТІ, ... 110
ДАВНО НЕ БУВ Я ВДОМА НА РІЦІ, ... 111
А РУЖІ НЕ ЦВІСТИ НЕ МОЖУТЬ: 112
ЗРИВАТИ ЯБЛУКА ІДУ 112
КОЛИ ТИ НИВУ ЗАСІВАВ ДОБРОМ 114
ЧУТТЯМ ЄДИНОЇ РОДИНИ, ... 115
ЯБЛУНЯ РОЗКОЛОТА, РОЗРУБАНА, ... 115
А ЛЮДИ МУСЯТЬ ЖИТЬ СУЧАСНИМ: 116

МИ ВСІ СКОРОМИНУЩІ НА ЗЕМЛІ,.....117
НЕ МОЖЕТЬСЯ… УСЕ В АЖУРІ.....117
ЗАЖЕРЛИВЕ КОДЛО ПОГАНСЬКЕ.....118

РУБАЇ.....119
БЕЗМЕЖНИЙ СВІТ – БЕЗ КРАЮ, БЕЗ КІНЦЯ,.....120
ПРЕЧИСТА БОГОРОДИЦЕ – ДІВО МАРІЄ!.....120
БЛАГОСЛОВЛЯЮ ДНИНУ ВЕЛИКОДНЮ,.....120

ПОМ'ЯНИ ЇХ, ГОСПОДИ! 127
ВОЛЯ?! ВОЛЯ?! СНИТЬСЯ, МОЖЕ?.....128
МОЛИТВА.....129
ДІВЧАТАМ.....130
ТРИПТИХ.....130
ГЕНІЙ ШЕВЧЕНКА.....133
БРАТИ-НЕХРЕСТИ.....135
РЕКВІЄМ.....137
… І НЕБЕСНА СОТНЯ Й ПРАПОРИ.....139
ГЕРОЙ.....140
РОЗМОВА З ОДНОСЕЛЬЧАНКОЮ
МАРІЄЮ БАХМАТ.....142
НЕБЕСНА СОТНЯ.....144
ПОМ'ЯНИ ЇХ, ГОСПОДИ!.....145
Я ЧАТУЮ.....148
МАТУСЕ РІДНА.....149
МАМО, НЕ ПЛАЧТЕ!.....151
ПЕРЕЗАХРОНЮЄМО ПРАХ.....152
ВОНИ ЖИВУТЬ, ВОНИ ПОВІК ЖИВІ.....152
ЖУРАВЕЛЬ.....153
СОКИРА БАТЬКОВА МОВЧИТЬ.....154
БОЖЕ! ЩО ЦЕ ЗА СВІТ,.....155
Я ХОЧУ МИРУ НА ЗЕМЛІ.....156

ГРАНЬ СЛОВА 157
ПО СВІТІ ХОДИТИ – НАДІЮ РОСТИТИ, ... 158
НЕ НОСІТЬ! 158
ПОЕЗІЯ – ЖИТТЯ ВЕРЕТИЩЕ, ... 160
СПОЧАТКУ – ЕТИКА, ... 160
ЯК НЕ ДРУКУВАЛИ, ... 161
А ТЕПЕР – НОВА ДОБА 161
ВЧИТЕЛЬ 161
МОВА 162
ДО РИМ 163
НЕВПИННИЙ ГЕРЦЬ, УПЕРТИЙ БІЙ! 164
ДУЕТ 165
ТИ ПОЕТ МАЛОВЕЛИКИЙ, ... 166
СЛОВО-ПОДИХ 167
НА СЯЙВО ВИСТИГЛИХ ПШЕНИЦЬ 168
ЖАЙВОРОНОК 169
ХТОСЬ ЧИТАЄ ПАВЛИЧКА І МАРКЕСА, ... 170
ЩАСЛИВОГО КОХАННЯ ТОБІ! 171
ЛЮБЛЮ ТЕБЕ І ЧТУ 172
ЦЕЙ СВІТ 173
ПОЕТ І ПОЕЗІЯ 174
ОБІЙНЯЛА СЕРЦЕ НЕВИМОВНА ТУГА: 176
ПРОЛІСОК 177
СКОВОРОДА 178
ЩОБ ЖИТЬ… 178
ТАРАС ШЕВЧЕНКО 179
ПОВЕРНЕННЯ ШЕВЧЕНКА
НА ВКРАЇНУ 180
ШЕВЧЕНКОВОМУ – ВІД ДЖУРОВА 181

РУКИ МОЇ 183
ШЕВЧЕНКО Я… 184
СОНЦЕ І ЛЮДИНА 185

РУКИ МОЇ – НА ПРОЛІСКИ, ... 185
ЛЮБІТЬ ЖИТТЯ 186
ЛІКАРЯМ ВІДОМО ДОСТЕМЕННО, ... 186
Я ЗНАЮ ТІЛЬКИ ТЕ,
ЩО Я ЖИВУ 187
СЕКУНДОЧКА 188
ХВИЛИНА 188
КВАПМОСЯ… 189
ОДНОКЛАСНИКОВІ 191
– МАМО-МАТУСЮ, ЩО МАЮ РОБИТЬ? 192
ЗГАДАЙМО ПРО РОВЕСНИКІВ СВОЇХ 192
СВІТЛО СВЯТОГО ДУХА 193
МЕНЕ РОЗБУДИЛИ ЗВУКИ СНЕТРИ 194
ТАЛАНТИ 195
РАНКОВЕ СОНЦЕ МОЛОДЕ 195
ЗЕМЛЕ, Я ЗБАГНУВ СЕБЕ ВІД ТЕБЕ 196
ЛІКАРНЯНИЙ ЕТЮД 196
ХТОСЬ ПО БІЛОМУ СНІГУ ПРОЙШОВ 197
ТИ ЧАРУЄШ МЕНЕ ДИВО-ЛАСКОЮ 197
ЮНА МАТІР І ДИТЯ 198
ОЙ ПЛИВЕ ЧОВЕН 199
ТАКА СОЛОДКА МИТЬ ЖИТТЯ 200
О СОНЦЕ! 201
ЖИТТЯ І ПРАЦЯ 201
В МОЇЙ ДУШІ ПІСЕНЬ БАГАТО, ... 203
КОЛИСЬ МЕНІ МАТУСЯ 204
ФІТОНЕ, БОЖЕ МІЙ ЄДИНИЙ! 205
ПРИРОДО – МАТІНКО МОЯ 206
ЗБИРАЮТЬ ЛЮДИ 206
ПУЛЬС ЖИВГАЙ-ТРАВИ 207
ЖИВОКІСТ 207
ПОДОРОЖНИК 208

ЗАЖИНОК.....209
СТРАРІСТЬ – НЕ РАДІСТЬ.....210
ВЕСНИ ПРИНАДНЕ ЩАСТЯ.....211
ІДЕ ВЕСНА.....212
ДУМАЄТЬСЯ-МРІЄТЬСЯ.....214
ХМАРИ НАД ОБРІЄМ ПРОХОДЯТЬ – 214
ЗАЖИНКОВА.....215
ВИ ЗНАЄТЕ….....216
ПЛУГАТАРСЬКА СЛАВОНЬКА.....217
БО ВЕСНА НА ПОРІ.....218
ХТОСЬ ПОСІЯВ КВІТИ, ...219
ЯКА ЯСНА БЛАКИТЬ У НЕБІ: 219
ДОЩІ.....220
Я ВИЙШОВ ЗА ОКОЛИЦЮ СЕЛА.....220
ВІНОК КОЛОССЯ.....221
ХВИЛЮЄ НИВА В РОЗШУМІ ХЛІБІВ,.....222
ПРАЦЯ.....222
КОЛОСКИ.....223
ЖНИВО.....224
ЖНИВАРІ.....225
СОНЦЕ ХЛЕБЧЕ СТУДЕНУ РОСУ,.....227
ЖНИЦЯ.....228
СИВА КРИНИЦЯ.....229
ЖНИВАРСЬКИЙ ЗАСПІВ.....230
НА ЦАРИНІ, НА ЦАРИНІ, ...231
БІЛЬ СЕРЦЯ.....231
РОЗСІВАЄ МІСЯЦЬ СРІБЛО СЕРЕД ПІЛЬ,.....232
ВЕЧІРНІ ЗОРІ – НЕЗАХОДЦІ 232
ІДЕ СОБІ ХЛІБ ІЗ ПОЛЯ 233
МОЗОЛІ 234

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС 235
ПРОКЛЯТИЙ ЧАСЕ ТЕПЕРІШНІЙ,.....236

У ЖИТНІМ ПОЛІ, ДЕ МОГИЛА....236
ЧОРНОБИЛЬ....238
ЯКЕ БУЛО Б ЦЕ МІСТО ГАРНЕ....239
ЧОРНЕ МОРЕ....240
ХЛІБОРОБ....242
СМЕРТЬ ПРИХОДИТЬ НАГЛО І НЕЖДАНО....242
ЖИТТЯ ПІД НАШИМИ СКАЛЬПЕЛЯМИ....244
БІЛЯ СКЛЕПУ ЛЮДЕЙ ХМАРОВИЩЕ:....245
НАСИТИЛИСЬ? ДОБРЕ Й УБОГО.....246
НЕЛЮДИ....246
ФОРТЕ....248
ІНВАЛІД....249
ЖЕБРАК....250
СТАРА ДІВКА....253
ВИ СКАЖІТЬ, ЧОГО МИ ТАКІ СТАЛИ?....255
ВДОВА....257
ХАТИНА ПІД ГОРОЮ....260
ХТО ЗАВТРА?....261
МИ Є…....262
БОРІМОСЯ ЗА УКРАЇНУ,....262
ПРОЛІТАВ НАД ДОНЕЦЬКОМ І ЛУГАНСЬКОМ....263
СВІТОВИЙ ПРИЗЕР....263

ЗОЛОТІ СТРУНИ СЕРЦЯ....265
ДА СВЯТИТЬСЯ!....266
НЕ ПОЛОХАЙТЕ ГОЛУБІВ НА ВИШНІ....268
МОЯ ЛЮБОВ....269
СЛАВСЯ, РІДНИЙ СНЯТИНЕ!....270
МУЗИЧНІ АКОРДИ....271
ТИ ТАКА СМАГЛЯВА, ТИ ТАКА КРАСИВА,....273
ПІСНЯ ПРО ЛЮБОВ....274
РОКСОЛАНА....275
ДРУЖИНА....276

З’ЯВА 277
НІЧ ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ 278
СЯЄ ЗІРНА НІЧ У СТО ТИСЯЧ СВІЧ, ... 279

СОНЦЕ ВСТАЄ РАНЕНЬКО 281
УКРАЇНО, ТИ ДЛЯ МЕНЕ ДИВО… 282
СВІТОНЬКО 282
І НАСТАВ ДЕНЬ ПРОБУДЖЕННЯ, ... 282
ШУМЛЯТЬ НА ВІТРІ ЯСЕНИ В ДІБРОВІ, ... 283
ДОЩИК ПІДКІВКАМИ ЗА ДІВКАМИ, ... 283
ВТІК БИ НА ІНШУ ЗЕМЛЮ, ... 283

ПІСНЯ БУДЕ ПОМІЖ НАС 291
ПОКУТСЬКІ «БАРВИ ЛІТА» –
В ДЕНЬ МОЛОДІ 292
ПІСНЯ ПРО ДЖУРІВ 296
ЖУРАВЛІ ВЕРТАЮТЬ В УКРАЇНУ 299
МАТУСЕНЬКА 303
ПІСНЯ ПРО ДИТИНСТВО 306
ПІСНЯ БУКОВИНСЬКОГО СПІВЦЯ 311
ЦЕ ПАДОЛИСТ 313
ДЖУРІВЧАНКА 316
ІДЕ ВІВЧАР ПЛАЄМ 318
ОЙ, БАРВІНЕ, МІЙ 320
СИН ВОЛІ 322
ПОДЯКА 324
ЖНИВО 336

ГРИГОРЧУК Степан Павлович

ЖНИВО
(поезії)

"Писаний Камінь"
Косів
2016

Комп'ютерна верстка
Віталія Стефурака

Видрукувано в ПП "Писаний Камінь"
Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 5083
Івано-Франківська обл., м. Косів,
вул. Незалежності, 28.
Тел-факс: 2-24-91
E-mail: Evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 30.11.16. Формат 60х84\16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 19,30. Обл.-вид. арк. 4,58.
Тираж 120 прим. Замовне 455.